

Na srečanju šolskih sindikatov
kritično o Tremontijevem
odloku

Na Goriškem
bodo novopečeni
mentorji dramskih
skupin usvojeno
znanje posredovali
otrokom

13

17. julij > 26. julij
park vile Coronini Cronberg
Hiša filma Travnik 41
www.amidei.com

80722

1666007

977124

Primorski dnevnik

Skrivna moč Severne lige

MARTIN BRECELJ

Vodja Severne lige Umberto Bossi je v nedeljo v Padovi na kongresu beneške veje svoje stranke spet grobo žalil simbol italijanske republike. Z dvignjenim sredincem se je obregnil ob državno himno, če da »prebivalci Padanije« nikakor nočejo biti »sužnji Rima«, kot naj bi to zahtevalo besedilo Goffreda Mameliija. Bossi je poleg tega napadel učitelje in profesorje z juga države, češ da prihajajo na šole severne Italije »gnjavit naše otroke«, kot se je izrazil.

»Senatur« je s svojim nastopom seveda sprožil plaz ogorenčnih kritik, in to bodisi iz vrst opozicije kot iz vrst vladne večine, kateri sam pripada, saj je celo minister sedanje vlade. Njegove besede sta ne nazadnje ob sodila predsednika poslanske zbornice Gianfranco Fini in senata Renato Schifani. Sicer pa ni težko predvidevati, da bo vse skupaj kmalu tonilo v pozabo. Bossi je že nič kolikokrat podobno ali še huje zasramoval tudi druge državne simbole, npr. zastavo, robato napadel priseljence in še zlasti Rome ter celo zagrozil z obroženo vstajo in secesijo, ne da bi se mu zaradi tega izkrivil las. Po splošnem prepričanju gre pač za pritehne demagoške provokacije, ki jih ne bi smeli jemati pretirano resno.

In vendar je stvar manj nedolžna, kot se na prvi pogled kaže, pa tudi politično vse prej nainiva. Bossiju in njegovim pristalem je prav s takšnim grobim nastopanjem proti resničnemu ali domnevnu centralizmu Rima, s podobnim grmenjem proti Bruslju, z ostjo proti priseljencem, s protestom proti kitajski nelojalni konkurenči ipd. na italijanskem političnem prizorišču uspelo prevzeti vlogo osrednje protiglobalistične sile. To pa je resna stvar, saj je globalizacija ena izmed glavnih značilnosti našega časa in s tem tudi eden izmed glavnih izzikov, s katerimi se mora soočati današnja politika.

Severna liga je s prevzemom praprora protiglobalističnega protesta spodrinila politično konkurenco, ki ji je grozila s skrajne desnice, pa tudi s skrajne levice. Zlasti t. i. Mavrična levička bi se lahko razvila v nekakšno politično avantgarde trajnostnega razvoja. Očitno pa se na zadnjih volitvah ni znala ali se ni mogla prepričljivo predstaviti v tej luči in je doživel poraz. Kongresi njenih komponent, ki se vrstijo v teh dneh, pa kažejo, da se takšna perspektiva vse bolj oddaljuje. Bossiju v zadovoljstvo.

BEOGRAD - Zadnja vest malo pred polnočjo

Srbska policija aretirala Radovana Karadžića

ČEDAD - Uspešen prvi konec tedna na Mittelfestu

Mesto ob Nadiži kulisa za elitno kulturno ponudbo

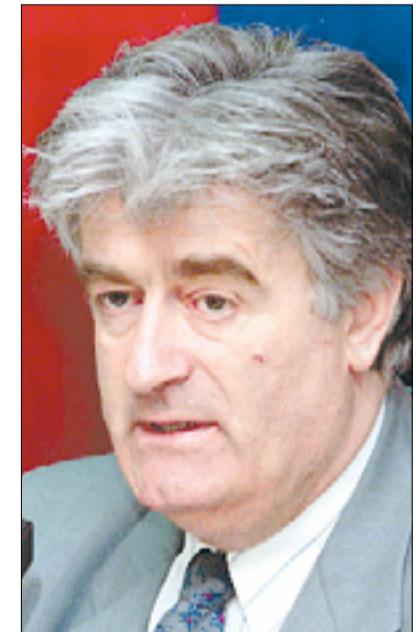

ČEDAD - Prvi konec teda na čedaskem Mittelfestu je minil v znamenju množičnega obiska in kako-vostnih koncertov. Nenaklonjeno vre-

me pa je organizatorje prisililo, da so preložili predstavo Stalnega slovenskega gledališča, ki je bila na sporednu v nedeljo zvečer. Posebne pohva-

le je bil deležen umetniško vodja festivala Moni Ovadia, ki se mu s to izdajo Mittelfesta izteka mandat.

Na 10. strani

BEograd - Sinoči tik pred polnočjo je v javnost prišla vest, da so v Beogradu aretirali nekdanjega voditelja bosanskih Srbov Radovana Karadžića. Informacijo o aretaciji je javnosti posredovalo srbsko predsedstvo republike. Sporočilo ne navaja podrobnosti o kraju in okoliščinah aretacije, piše le »da so srbske varnostne sile lokalizirale in aretirale Karadžića«. V sporočilu srbskega predsedstva piše, da je aretrani zaprt v Beogradu na pobudo tožilstva za boj proti vojnim zločinom. Kot je znano, je Karadžić prvi na seznamu preostalih treh obtožencev Haškega sodišča, obtožen genocida zarači 43 mesecov trajajočega obleganja Sarajeva, pri katerem je bilo ubitih 12.000 ljudi, in zaradi pokola v Srebrenici, kjer je bilo ubitih 8.000 Muslimanov. Vojne na tleh nekdanje Jugoslavije pa so v teku devetdesetih let prejšnjega stoletja terjale skupno kakih 200 tisoč žrtev.

FRANCIJA Potrjena ustavna reforma

PARIZ - Francoska narodna skupščina in senat sta včeraj v Versailles s tesno tripetinsko večino, kolikor je bilo potrebno, potrdila ustavne spremembe, ki jih je predlagal predsednik Nicolas Sarkozy. Za je glasovalo 539 poslancev in senatorjev, proti pa 357.

Paket, katerega priprava je potekala več mesecov in sprožala burne razprave, med drugim predvideva krepitev moći parlementa, a tudi in predvsem predsednika.

Na 15. strani

Na Videmski univerzi slovenčina odvisna od števila vpisov

Na 12. strani

S trga obeh Goric so sporočilo miru ponesli v Bosno

Na 13. strani

V Gorici elektronske dvojezične izkaznice že mesece brez strešic

Na 13. strani

Renzo Tondo se je srečal z vodstvi sindikatov

Na 3. strani

KATERO SRCE JE TVOJE?

ISTRSKI ZORNI KOT

Prihajajo turisti, bodimo optimisti

MIRO KOČJAN

Sicer atmosfersko, pa vendar tudi človeško vprašanje. Pa ne samo za turiste, ali za tiste, ki še nameravajo kam potovati, marveč dobesedno za vse, staro in mlado. Bo ali ne bo poletja, turizem je že, sezona je stekla (kmalu bo tudi končala), toda vremenske razmere niso obetavne. Bodimo optimisti! Pa čeprav nekateri pikro, po svoje pa tudi posrečeno, trdijo, da je to, kar se dogaja z letošnjim poletjem podobno političnim razmerom, tako pri nas kakor drugod. Nikjer na svetu ni miru in kar je najbolj žalostno (in resnično) tudi premočrtne perspektive ni. S podnebnim vprašanjem nikamor ne gre, a pustimo vreme in se vrnimo v politiko, bolje, vse isto, kar je njen sestav. Turizem je, še kako, del politike.

Pri nas v Istri je v manjšem obsegu in skoraj neopazno bilo v preteklosti, zdaj pa je očitno. Tembolj, kjer ga karakterizira svojevrstne tudi zgodbinske okoliščine. Slovenski del Istre je skupaj s Slovenijo v Evropski uniji, hrvaški del pa še ni, čeprav je jasno da bo. Ne glede na nekdanji politični položaj tega našega polotoka pa se razmere ponavljajo. Če je pred nekaj stoletji Koper bil pri znanih pomorskih konfliktih zmeraj povezan denimo z Genovo, se je Piran opredelil za Amalfi. Vzdolž vse istre obale so dogajanja prav tako zanimiva. In po svoje celo tukaj pred nami. Pred kakimi 30 leti (v času Jugoslavije) je prišlo do napetega spora med Slovenijo in Hrvaško, če, Slovenija turistično razvija Portorož na škodo hrvaškega turizma. Zdaj se okoliščine nekako ponavljajo, vendar v nasprotni smeri.

Napetost je, vendar ni groba, prezreti pa je ni mogoče. Slovenska obala je pač tista kar je, s Portorožem kot turističnim zglednim središčem, Hrvaška je tudi že marsikaj, toda njena prihodnost je res izjemno bogata. Vse drugo ne zavoljo prostranega prostora (obala, morje, pa deloma tudi notranjost), ki ji to omogoča. Od Umaga navzvod se obeta gradnja vrsta sodobnih turističnih naselij, profit je na dlani, saj mednarodne bančne firme kar rade, kakor se zdi, v tem primeru namenjajo posojila. Stanje zanesljivo vzbuja zaskljenost v Sloveniji, seveda menedžersko, toda hrvaška Istra gre smelo svojo pot. Drugi del hrvaške obale tudi. V slovenski Istri je po moje napočil čas, ko bo treba odločneje uveljaviti tudi njen zaledje, saj je že tako mičavno, tudi zato, ker je malo znano.

Res je, da se Koper (in del obale) razvija na svoj način, luka je njegova simbolna vrednost, toda, kakor smo pogosto rekli, vsak pojav, novost te ali one vrste ima svojo mejo. Neskončnega nikjer ni. Na dlani je, da bo treba programe zastaviti dolgoročno, ne samo za nekaj let. In to navsezadnjem velja tudi za južni del Istre, saj smo navsezadnjem del istega polotoka. In zgodbina kot »magistra vitae« v tem primeru nazorno uči: domaćini najbolj poznavajo razmere in si znajo trezno zamisliti bodočnost.

Iz tega že na pol filozofskega uveda preidimo na zdajšnja dogajanja. V Umagu so začeli graditi hotel »Sol Corall« s petimi zvezdicami, investiravajo ga bilo sto milijonov kun. »Istraturist« je izjemno aktivna. V tem mestecu so že izginili objekti, zgrajeni v času »industrije« (cementarna), ubrali so novo pot. Novi hotel bo imel 244 sob in šest apartmajev visokegaanga. Očitno je, da pričakujejo dobrostoječe goste. Sliše se, da je na vrsti še pet sodobnih hotelov z vsemi dodatki. Hkrati vemo, da je tudi svinjska obala (po hrvaškem uvalu) turistično vse pestrejša. Zraven pa je piranski zaliv. Logično, v interesu vsega širšega območja, je pričakovati, da opustimo polemike, preprosto kreganja, in da se lotimo spravnega cilja. Pri čemer seveda zgodbina ostane kakšna je. O tem kam spada piranski zaliv dobro vedno. Pogovori pa so le nuja.

Pri vsem tem pa je zanimivo, kakor ugotavlja hrvaško časopisje, da je tujih turistov, ne glede na vreme, izjemno veliko, čedalje manj pa je Italijanov, menjena na vsej istriški obali (tako na sloven-

ski kakor na italijanski strani) kar preko kot 20 odstotkov manj kot lani. Najbrž so tu vmes vinjete.

Italijanska skupnost pri nas pa ne varčuje s sestanki in delom. Pred dnevi je bil na poslovnom obisku italijanski veleposlanik Verga, ki je manjšino seveda pozdravil, pri tem pa rekel, da je italijanska skupnost v raznih obdobjih in kulturnih prispevala bogat delež k bogatitvi teh področij. Omeniti pa velja tudi sindikalni stik v Kopru med obalnimi sindikati in predstavniki sindikatov Furlanije-Julijske krajine. Obranavali so dve temeljni vprašanji: urediti položaj delavcev s te strani, ki so na začasnom delu onstran nekdanje meje in narobe, ter vprašanje ustreznih pokojnin. Zato so bili zraven tudi predstavniki INPS. Ka-korkoli: sodelovanje okrepite. Sindikat je pač temelj sodelovanja.

V Pulju pa, kakor drugod na Hrvaškem, tečejo priprave na krajevne volitve. Spet prihaja do spora med Istrskim demokratskim zborom in Lorento Štok, ki je svojčas bila županja. Oglasili so se tudi zastopniki socialdemokratskega foruma (Bolkovič) s trditvijo, da se zdajšnja uprava zvečine po-náša samo s finančnimi izgubami komunalnih podjetij. Spet beleži deficit tudi puljska Plinarna pa čeprav ga je bila še nedavno pokrila. Istrski demokratski zbor seveda pripravlja odgovore. Na Reki pa izstopajo z novo pridobitvijo. Župan Obersnel je namreč predal name-nu novo astronomsko opazovalnico, ki razpolaga s petimi digitalnimi projektorji, ki jih povezuje poseben software, ta pa zaobjema reci in piši vse, kar sprejema zdajšnja astronomika znanost. Opazovalnico so bili odprli leta 1974 in je razpolagala le z dvema teleskopoma. Pričakujejo, da bo novo opazovalnico obiskalo tudi do 12 tisoč oseb na leto.

Med Krkom in Ubcem pa se je začelo takoreč tekmovanje, kje bodo postavili novo, veliko vsehrvaško plinarno. Stala bi 800 milionov evrov proizvajala naj bi 15 milijard kubičnih metrov plina letno, od tega pa naj bi dve tretjini bili namenjeni tujini. Dela naj bi začela pri-hodnje leto. Prednost ima, kot lokacija, Ubac, saj je Krk že poštreno obremenjen. Tako namreč trdijo. Na vrsti pa je spet Reka in sicer s tem, da so spustili v promet pričakovani vodovod med Kozalo in Drenovo. Cevi so dolge blizu tri kilometre, sprememale bodo do 500 litrov vode na sekundo, naprava pa bo ne le dopolnila reške, temveč tudi okoliške potrebe.

V Istri in na Kvarneru pa se nadaljujejo tradicionalni domači prazniki. V Opatiji slavijo dan zavetnika, ki je Sv. Jakob. Glavne prireditve bodo 24. julija, središče bo znana vila Angiolina, praznik, je opozoril župan Muzur, pa ne zadeva samo starega, marveč tudi novi del mesta. Mesto naj bi s tem pokazalo, da ga ne odlikuje samo turizem, marveč tudi arhaični duh, pri čemer obstaja težnja da bi spet uveljavili čakavsko na-rečje.

Posebno mesto pa zasluži v literaturi, pa ne samo istriški, knjiga, ki jo je napisal Franco Juri iz Kopra. Zaznamovalo ga je, kot naglaša, pestro, zah-tevno in zapleteno življenje, ki ga je doletelo še kot mladeniča. Oče je bil Fur- lan, znani partizan, mama Istrijanka. V Ljubljani je doštudiral, posvetil se je novim političnim smerem, šel je v diplome, kjer je bil med drugim slovenski veleposlanik v Madridu, danes pa na stopu samostojno. Vsestransko ga pri-znavajo kot karikaturista. Naslov knjige je »Vrnitev v Las Hurdes«, napisana je v italijansčini. Pojavilo se je že nekaj recenzij, nadvse zanimivih, katerih težišče pa je zvečine v tem, kako je moral že kot mladi mož doživeti vrsto na-sprotnih si politik in dogajanji, kako jih je moral sprejeti in oceniti in kaj sodi o prihodnosti. Toda, ponavljaj, delo za-sluzi posebno obravnavo, saj privlačno in resnično obdeluje ljudi in kraje v tem delu Evrope. Ne gre, torej samo za Ju-rij, marveč v dobršni meri za velik del njegove generacije.

BOGATIMO SVOJ JEZIK

Med pri nas rabljenimi izrazi sem si izpisala tudi nastrojenost s pridevnikom nastrojen -ena, -o. Že dobrih sedemdeset let je minilo, odkar sem kupila svoj prvi šolski Pravopis, njegovo malo izdajo iz 1.1935. V njem je poleg nastroja in nastrojenja enačaj (=). Profesor nam je v takratnem jeziku povedal, da kaže enačaj enakost pravopisne dvojnike ali soznačnico (enakost v pomenu).

V tem primeru sta bili soznačnici razpoloženje in počutje. Profesorju sta se zdeli sopomenki lepsi, zato nam ju je priporočal, in res ju že do takrat uporabljam. Neprimerni, nedovoljeni ali celo prepovedani izrazi v takratnih SP niso imeli domovinske pravice. Kar je bilo v Pravopisu, je bilo za rabo primerno in dovoljeno.

Po zadnji vojni so se stvari zapplele in danes uporaba Pravopisa sploh ni preprosta in lahka. Navodila so se od nekdanjih 30 strani razširila na današnjih 230, slovarski del se je pa od 200 strani napolnil na 1.500. Pravilno uporabo razlagajo v šolah in celo na fakultetah.

Zanimalo me je, kakšno pre-obražbo je doživel pojmom nastroje-nost skozi čas. V SP 1950 sta na-

strojenost in nastrojen označena s križcem, v SP 1962 pa z ničlo oz. krožcem, kar je obakrat pomenilo nedovoljeno spako (tako je zabeleženo v SP). Nekdaj prepovedana spaka se je v SP 2001 spremenila in nezaželeno besedo in dobila namesto (na novo vpeljane) črne pike puščico. Zakaj so iz križev nastale ničle, iz njih pa črne pike, niso pojasnili nikjer. Nekdaj stari nevtralni enačaj je danes označen s sopomenkami v ležečem tisku brez oklepaja, v okroglem, lom-ljenem ali celo pokončnem oklepaju; brez razlage je razlike med njimi skoraj nemogoče razumeti. SP 1.1962 je poznal tudi zvezdico, ki je pomenila, da se taki besedi v skrbnem jeziku ogibljimo.

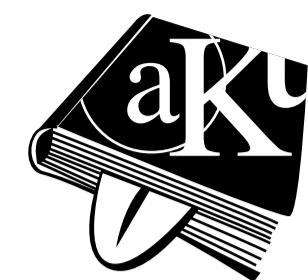
Ob vseh teh ukazih in prepo-vedih se vsak dan sprašujem, kdo sploh še uporablja ta skrbni jezik. Jezikovna pogovornost slovenskih govorcev se širi v globaliziru, ob čemer ohranja vse svoje lokalne posebnosti, kolikor sploh ne prehaja, vsaj pri mladih, v njihov poseben sleng in žargon. Brez lektorjev posegov ne gre v slovenski tisk skoraj nič, niti le-poslovna dela uveljavljenih piscev. Jezikovna raven tudi visoko izobraže-

nih govorcev je vse prej kot zavidičiva. O tem se lahko prepiča vsak, kdor posluša radio in gleda televizijske od-daje, posebno okrogle mize.

Ob prebiranju tujih slovarjev zmanjšem križce, krogce in črne pike. Jezik se razvija po svoji nara-vni poti, brez vsemogočnih lektorjev, ki uveljavljajo voljo jezikoslovcev, pri katerih so se šolali. Ti pa, če le morejo iščejo in tudi najdejo dlako v jazu, pardon - v besedah. Zato jih uza-konjajo ali prepovedujejo ali jim ce-lo spreminjajo nekdanji pomen.

Nastrojenost in nastrojen sta še 1.1962 pomenila razpoloženje in občutje, kakor je bilo to že 1.1935. Potem pa sta se v sedemdesetih le-tih prejšnjega stoletja »prestojila« ali »prelevila« v usmerjenost in na-ravnanost. Kako pa je s temi pome-ni v splošni rabi, prihodnji terek.

Lelja Rehar Sancin

RODIK, ARTVIŽE - Na nedeljski spominski svečanosti

NOB spontan izraz odpora

Govorili so predsednik države Danilo Türk, zgodovinar Jože Pirjevec in evropski poslanec Borut Pahor

Na fotografiji levo predsednik republike Danilo Türk med govorom, desno zgodovinar Jože Pirjevec

KROMA

AVSTRIJA Neurje razsajalo na Štajerskem

DUNAJ - Močno neurje z zemeljskimi plazovi je v nedeljo zvečer od zunanjega sveta odrezalo kraj Radmer na Zgornjem Štajerskem v Avstriji in tamkajšnji skupnosti prizadejalo veliko škode. Poškodovan zaenkrat ni bil nihče, poročajo tuje tiskovne agencije. »Imeli smo že nekaj poplav, vendar še nobene takšnih razsežnosti,« je v pogovoru za avstrijsko tiskovno agencijo APA včeraj dejal župan Radmerja Siegfried Gallhofer. Vremenske neprilike so posebej pri-zadele tri hiše, ki jih je zalila voda. Zaradi okoli dva metra visoke gruščice je bila zaprta tudi cesta, ki vodi do Radmerja, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

Del Radmerja - Hinterradmer - je bil včeraj dopoldne še vedno poplavljen, okoli 300 ljudi pa je še vedno odrezanih od sveta, je še pojasnil Gallhofer. Močno neurje s točo in močnimi sunki vetra je v nedeljo zvečer prizadelo tudi druge dele države. Reke so poplavile bre-gove in ceste, prevrnjeno dreyje in zaprte ceste pa so premet občutno ovirale tudi v Salzburgu, še piše dpa. (STA)

HHRPELJE/KOZINA- Zaradi temeljnih vrednot humanizma in človeške svobode moramo ohranjati spomin na narodnoosvobodilni boj, ki je bil spontani izraz odpora slovenskega ljudstva zoper okupacijo in zoper poskus uničenja, je v slavnostnem govoru na komemoraciji ob spominskem dnevu občine Hrpelje-Kozina v Rodiku po-udaril predsednik republike Danilo Türk. Poleg njega sta ob obeležju na po-kopališču in pozneje na Artvižah govorila tudi zgodovinar in profesor Jože Pirjevec ter evropski poslanec Borut Pahor.

Predsednik države je spomnil, da sta fašizem in nacizem, dve zločinski ideologiji dvajsetega stoletja, ustvarila politične razmere, ki so privede do druge svetovne vojne in do njenih groz-dejstev. A to se po njegovih besedah včasih pozablja. »Se več, včasih slišimo, tudi z najvišjih mest v našem sosedstvu, trdite, da se je trpljenje začelo nekje ob koncu druge svetovne vojne.« Tu gre po Türkovi besedah za selektivni spomin, ki zavestno zamenjuje vzrok in posledico, kar pa je politično in moralno ne-sprejemljivo.

V Sloveniji ne smemo nikoli pozabiti, da smo bili Slovenci med prvimi žrtvami fašizma, poudarja predsednik republike. »Ne smemo pozabiti, da smo bili med drugo svetovno vojno na pravi strani, na pravični strani, ki je bila tudi zmagovalna stran, in ki je spravila s sveta zločinski ideologiji fašizma in nacizma.« Zmaga nad nacizmom in fašizmom je bila po njegovih besedah pomembna na veliko načinov, saj je omogočila svetovno ureditev, katere sado-

DEŽELA FJK - Predsednik Tondo na sestanku z deželnimi sindikalnimi tajniki

Pripravljen na dialog, vendar le na konkretne teme

Sindikati podprli metodo dela - Deželni proračun v znamenju strogega varčevanja

VIDEM - Predsednik deželnega odbora Renzo Tondo je imel včeraj v Vidmu sestanek z deželnimi tajniki sindikatov Cgil, Cisl in Uil Francom Belcijem, Giovannijem Fanio in Lucu Visentinijem, katerim je razgrnil stališča svoje uprave do najbolj aktualnih vprašanj. Izrekel se je za dialog, vendar »samo o konkretnih temah in na osnovi dela bilateralnih sektorskih omizij, na katerih se sprejemajo resne odločitve in besede ne padajo v prazno«. Tondo namreč nasprotuje metodi razširjenega usklajevanja, ki se mu zdi »nepotrebno in neplodno«. Pač pa je predsednik Dežele sprejel seznam vprašanj, ki zanimajo sindikate, in jim razgrnil strateško-operativne usmeritve, ki so v sovočju z njegovim volilnim programom in bodo osnova za začetek soočanja.

Deželni proračun bo slonel na strogi javne porabe, glede na velik javni dolg, kar pomeni, da se davčni prihodki ne smejijo znižati pod lanskim raven, dolg pa se ne sme zvišati niti za en evro. Glede na to, da se deželni bruto domači proizvod znižuje, stroški za welfare in zdravstvo pa rastejo, je potrebna izredno stroga proračunska politika, je dejal Tondo. Tem težavam je treba pristeti še povečane stroške za **javne uslužbence** zaradi združitve različnih kategorij v eno samo, kar so državljanji draga plačali, ne da bi bili v zameno deležni boljših storitev. V znamenju varčevanja se je Tondova uprava odločila za nadaljnje **krčenje stroškov** upravnega aparata. Po odprtvi generalne direkcije Dežele bo v kratkem ukinjena direkcija za komuniciranje (njeno delo bo prevzel tiskovni urad), nato pa bo sledila še odprava občanovega pravobranilca in varuha mlaodežnih, po oceni deželne uprave operativno nepotrebnih figur, in ukinitev družbe za upravljanje z deželnimi nepremičninami.

Velik problem ostaja družba **Insiel**. Potem ko je bil zavrnjen priziv proti Beršanijevemu odlok, ostaja edina rešitev razkosanje in Tondo ob tem računa na sodelovanje sindikatov za doseg rasti prometa v višini 30 do 40 odstotkov. Drugi trd oreh je **škedenjska železarna**, ki jo je treba zapreti, vendar z zaščito zaposlenih in iskanjem alternativnih delovnih mest, npr. na logistični platformi, sinergični z načrtovanim obalnim plinskim terminalom. Beseda je tekla še o državljanovem dohodku in o prezaposlitvi uslužbencev ukinjene agencije Sviluppo Italia FVG, sindikati pa so na koncu izrazili podporo Tondovi metodai dela, po kateri se bodo o posameznih temah soočali s pristojnimi odoborniki.

VIDEM - Podjetnik Zaplenili so mu milijon dolarjev v gotovini

VIDEM - Finančni stražniki so nemenu videmskemu podjetniku zaplenili 1,1 milijona ameriških dolarjev v gotovini. Zeleni bankovce je skrival na domu. Na podlagi protimafijskih predpisov so mu zaplenili tudi 1,7 milijona evrov vredni nepremičnini, ki bosta postali državna last. Po nalogu videmskoga javnega tožilstva so zasegili tudi več sto tisoč evrov vredno blago: dva avtomobila, drage kamne (osem karatnih diamant, smaragde in safirje), prestižno pohištvo, redke orientalske preproge in antikvarne predmete iz 18. in 19. stoletja.

57-letni D.L. je doma iz Furlanske nizine, živi pa med Vidmom in Južno Ameriko. Leta 2002 je bil obsojen zaradi hudoleskega združevanja z namenom mednarodnega trgovanja z mamili, ker je prek svojega zunanjetrogovinskega podjetja uvozil iz Južne Amerike 450 kilogramov kokaina. Tokrat mu je na prste stopila videmska finančna straža, kateri je zbulido sum razkošno živiljenje podjetnikove družine glede na skromnost prijavljenih dohodkov. Preiskovalci so ugotovili, da je D.L. uporabil ime svoje nezaposlene soproge za finančne operacije v višini 600 tisoč evrov, v sefu neke videmske banke pa so bili na njeniime spravljeni številni dragi kamni.

Predsednik Dežele
FJK Renzo Tondo
z deželnimi tajniki
sindikatov
Cgil, Cisl in Uil
Belcijem, Fanio
in Visentinijem

SLOVENIJA - Neuradni izidi predčasnih občinskih volitev v Izoli

Klokočovnik bo še naprej župan

Po njegovih besedaj je možna vsaka koalicija, razen z listo Slovenija je naša koprskega župana Popoviča

Zgoraj Tomislav
Klokočovnik,
desno panorama
Izole

ARHIV

FOTOUTRIP POLETJA '08 fotoutrip@primorski.it

Naša bralka, ki želi ostati anonimna, je tole fotografijo posnela na Korčuli in ji dala naslov Aktivne počitnice - nastavitev sidrnega kamna. Anonimnosti sta si zaželeta tudi junaka na posnetku, čeprav bo zanju to nekoliko težje... Bralce vabimo k sodelovanju!

Banke - FriulAdria Posojila za škodo zaradi neurja

PORDENON - Banka FriulAdria je dala zasebnikom in podjetjem, ki so utrpeli škodo zaradi neurja, na voljo poseben sklad v vrednosti pet milijonov evrov in različne vrste financiranja. Kot je zapisano v tiskovni noti banke, je cilj tega programa prispevati, da si proizvodne dejavnosti v Furlaniji-Julijski krajini in v Venetu čim prej opomorejo.

Posojila je mogoče pridobiti po hitrem in preprostem postopku, ki predvideva enostavno dokazilo o škodi na objektih, ki jih je pripravila sama banka. Za zasebnike je banka predvidela posojila za popravilo poškodovanih avtomobilov ali za njihovo zamenjavo z novimi, kot tudi financiranja za obnovo stanovanj. Med pravnimi osebami pa banka posebno pozornost namenja kmetijskim podjetjem, ki so utrpela škodo na področju kultur, naprav in infrastruktur.

POLITIKA - Po nedeljskem izpadu voditelja Severne lige

Fini in Schifani obsodila Bossijevo žalitev državne himne

Veltroni zahteva, naj se o zadevi izreče predsednik vlade Berlusconi

PADOVA - »Bratje Italijani! Italija se je prebudila, s Scipionovo čelado si je okrasila glavo. Kje je Zmaga? Naj se ji prikloni, saj kot sužnjo Rima jo je ustvaril Bog.« Tako se v prevedu glasi prva kritika Pesmi Italianov Goffreda Mameli, državne himne Republike Italije. Vodja Severne lige Umberto Bossi, ki je ni nikoli čislal, se je v nedeljo na kongresu Lige Venete v Padovi spet obregnil ob njo. »Mi nismo nobeni sužnji Rima, mi nočemo biti podaniki centralistične in fašistične države, ki zase zadržuje preveč sredstev,« je dejal z dvignjenim sredcem ter pri tem požel hrupno odobravanje udeležencev. Bossi je potrdil, da se bo Severna liga zdaj z vsemi močmi zavzela za uvedbo federalizma v Italiji, kar pa naj bi bil le korak v smeri proti ustanovitvi Padanije. Pri tem je omenil tudi potrebo po reformi šolstva, ki naj bi preprečevala, da bi na šole severne Italije prihajali »gnjaviti naše otroki« učitelji in profesorji z juga države.

Bossijeva izvajanja so takoj izvala plaz kritik. Predstavniki vseh drugih parlamentarnih strank so jih odločno obsodili, vključno predsednika poslanske zbornice Gianfranco Fini ter senata Renato Schifani. Kljub temu je Bossi včeraj vztrjal na svojem stališču in dejal, da bi za himno raje imel zbor sužnjev Splavaj, misel (Va pensiero) iz Verdijevega Nabucca.

Voditelj Demokratske stranke Walter Veltroni je zahteval, naj se o zadevi izreče predsednik vlade Silvio Berlusconi, voditelj Italije vrednot Antonio Di Pietro pa je napovedal, da bo predstavljal resolucijo za Bossijevo odstavitev.

Umberto Bossi s svojimi privrženci

ANSA

ANSA

POLITIKA Vlada prejela zaupnico

RIM - Klub polemikam oziroma vladnega predstavništva je včeraj na večino včeraj v poslanski zbornici enotno izglasovala zaupnico vladi ter s tem odobrila »maksimalno« k zakonskemu odlomku o triletnem finančnem manevru. Za te je glasovalo 323 poslancev, proti jih je bilo 253. Če bo šlo vse po načrtih, bodo poslanci odobrili celoten zakonski ukrep v četrtek, nakar bo ta romal v senat za dokončno odobritev.

Medtem se je v senatu včeraj začela obravnava zakonskega predloga, ki uvaja imuniteto za štiri najvišje državne predstavnike, se pravi za predsednika republike, predsednika obeh vej parlamenta in predsednika vlade (ki je za stvar neposredno zainteresiran). Tudi v tem primeru je vladna večina ohranila svojo enotnost, tako da bo ukrep dokončno odobren predvidoma danes.

OVSE - Delegacija prispela v Italijo Ocena človekovih pravic Romov in Sintov

MILAN - Delegacija strokovnjakov Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (Ovse) je včeraj prispela v Italijo, da bi v državi ocenila stanje človekovih pravic Romov in Sintov. Do obiska prihaja v času sporne kampanje italijanskih oblasti, ki želijo Romom in Sintom - vključno otrokom - vzeti prstne odtite. Namen obiska je sodelovanje z italijanskimi oblastmi, da bi tako ugotovili ključne razloge za zaskrbljenost in oblikovali priporočila, kako bi se s temi razlogi spopadli v skladu z italijanskim uradom Ovseja in drugimi mednarodnimi obvezami, je pojasnil vodja delegacije Andrej Mirga.

Delegacijo sestavljajo strokovnjaki urada visokega komisarja Ovseja za narodne manjštine, Urada za demokratične institucije in človekove pravice Ovse (ODIHR) in osebna predstavnica predsedujočega Ovseja za boj proti rasizmu, ksenofobiji in diskriminaciji Anastasia Crickey. Delegaciji so se pridružili tudi predstavniki urada komisarja Evropske unije (SE) za človekove pravice, italijanskega Nacionalnega urada za boj proti rasni diskriminaciji (Unar) in nevladnih organizacij.

Delegacija Ovseja bo v okviru teden dne dolgega obiska obiskala Milan, Neapelj in Rim, ocenila pa bo stanje človekovih pravic migrantov - še posebej Romov iz Romunije - in italijanskih državljanov romskoga in sintskoga porekla. Posvetili se bodo tudi nacionalnim in lokalnim politikam ter ukrepom, usmerjenim proti Romom in Sintom. Visoki predstavniki Ovseja naj bi poročilo s priporočili o zaščiti pravic Romov in Sintov ter njihovi integraciji v Italiji septembra predstavili italijanskim oblastem.

Mestne oblasti in predstavniki Rdečega križa so minuli teden začeli popisanje romskega prebivalstva v Rimu, vendar ne bodo sodelovali v napovedanih ukrepih italijanske vlade za jemanje prstnih odtisov Romom, razen če ne bodo zasledili koga osumljenega zločina. Zaenkrat je vrla premiera Silvia Berlusconija ukazala le, da je treba popisati prebivalce romskih naselij, odločitev o tem, katere podatke zbrati, pa je prepustila oblastem posameznih mest. (STA)

STRANKE - Na kongresih Italijanskih komunistov in Zelenih

Diliberto ostaja tajnik SIK Zelene bo vodila Francescatova

RIM - Stranke razpadle Mavrične levice, ki so izpadle iz parlamenta, bodo nadaljevale več ali manj po starji poti. To velja vsaj za Dilibertove komuniste in za Zelene, ki so imeli pretekli konec tedna svoja kongresa, medtem ko je morda več novosti pričakovati na kongresu Komunistične prenove prihodnjih konec tedna.

Oliviero Diliberto je bil na kongresu Stranke italijanskih komunistov soglasno potrenj za tajnika. Pri glasovanju pa niso sodelovali člani manjšinske struje Katie Bellilo. Ta se je na kongresu zavzela za sodelovanje z Demokratsko stranko, vendar ni prejela velike podpore. Njena struja je nato zavrnila vstop svojih predstavnikov v centralni komite, in to v protest zaradi nespoštovanja načela pluralizma. Diliberto, ki je obžaloval nesodelovanje Bellilove pri volitvah, je ostro napadel notranje razmere v stranki. Govoril je o »degeneraciji« in o dejstvu, da strankini organi porabijo 90 odstotkov časa za prepiranje o funkcijah. Zato je napovedal ukrepanje proti vodilnim, ki ne delajo in katerim bo tajništvo merilo sto-

OLIVIERO
DILIBERTO

ANSNA

GRAZIA
FRANCESCATO

ARHIV

tal Francescatovi, kar je razjelilo njenega tekmeča za vodilno funkcijo Marca Boata: »Pecoraro Scanio je uspel z enim samim zamahom delegitimirati politično avtonomijo Grazie Francescati in medijsko vsiliti svoje očetovstvo nad kongresom, ki jo je izvolil.« Nova voditeljica Zelenih je s kongresnega odra med drugim naznanila, da stranka ne bo več »stranka ne-jev«, ampak da bo za vsak ne deset da-jev. O prihodnjih zavezništivih pa je napovedala, da se bodo posvetovali z vsemi nekdanjimi zavezniški, vključno z Demokratsko stranko.

Zelene bo odslej vodila stara-nova glasnica Grazia Francescati, ki je na kongresu prejela 300 od 507 razpoložljivih glasov. Po izvolitvi se je pojaval na odru, kjer so ga sprejeli številni živžgi, Alfonso Pecoraro Scanio in z objemom česti-

Napolitano obsodil spektakularizacijo sodnih procesov

RIM - Javni tožilci in sodniki naj ne zapadajo skušnji spektakularizaciji sodnih procesov. To stališče je predsednik republike Giorgio Napolitano že večkrat izrazil, včeraj pa ga je spet ponovil v pozdravnem sporočilu, ki ga je naslovil na prireditelje posveta v spomin na odvetnika Vittoria Chiussana v Turinu. Napolitano je poudaril, da spektakularizacija procesov in sploh pretirano nastopanje javnih tožilcev in sodnikov v sredstvih javnega obveščanja lahko rani dostojanstvo ne samo obtožencev, ampak tudi ljudi, ki so povsem nedolžni. Besede predsednika republike so na splošno naletele na pozitiven odziv v političnih krogih, le voditelj Italije vrednot Antonio Di Pietro ni bil z njimi povsem zadovoljen, če da premalo upoštevajo potrebe in zahteve nosilcev in izvajalcev sodne oblasti.

Zdravstveno stanje francoske deklice ostaja zelo resno

RIM - Štiriletna francoska deklica, ki jo je v soboto zvečer na rimskem Trgu Venezia brutalno pretepel oče, 37-letni Julien Monnet, je v bolnišnici še naprej v postoperacijski komi. Od včeraj je ob njej mama, ki je bila na počitnicah v Turčiji, medtem ko je oče v zaporu pod obtožbo poskusa umora. Po materinih besedah gre za družinsko in človeško tragedijo, vzrok za brezumno dejanje Monneta pa bi bil lahko ta, da 37-letni moški ni vzel psihofarmakov, ki jih mora redno jemati. Ženska, ki je v Parizu dokaj znana novinarka, si je vzel tenen dopusta za počitnice v Turčiji, Monnet pa je nameraval s hčerkko na krajski izlet. Kako sta končala v Rimu, zaenkrat ni dano vedeti.

Rojeva se zasebna železniška družba

RIM - Podjetje NTV namerava kot prva zasebna družba vstopiti na italijanski trg storitev v železniškem prometu. V projekt naj bi vložilo 1,5 milijarde evrov, do leta 2015 pa naj bi NTV, ki ga je ustanovila skupina italijanskih podjetnikov, doseglo 20-odstotni tržni delež.

Novi železniški operater NTV namerava z mrežo hitrih vlakov povezati največja italijanska mesta: Rim, Milan, Turino, Benetke, Firence, Bolzano in Neapelj, pa tudi Bari in Salerno na jugu države. NTV je pri francoski družbi Alstom že naročilo 25 hitrih vlakov AGV, ki naj bi jih prevzel v treh letih. Pogodba v skupni vrednosti 1,5 milijarde evrov obsega še vzdrževalna dela in nekatere dodatne storitve.

Vlaki naj bi vozili po obstoječi železniški mreži, prve prevoze pa bodo opravili leta 2011. Hitri vlaki AGV bodo opremljeni s posebnimi sedeži, internetno povezavo in televizijo na zatevno, njihova hitrost pa bo znašala okoli 300 kilometrov na uro. Vlagatelji, med katerimi je tudi predsednik Fiata Luca Cordero di Montezemolo, so ob predstavitvi projekta sredi tedna v Rimu poudarili, da pričakujejo približno 300.000 potnikov dnevno oz. deset milijonov letno. Vzpostavitev povezav s hitrimi vlaki bo po mnenju nosilcev projekta lahko uspešno konkurišala tudi nizkocenovnim letalskim prevoznikom.

EVRO

1,5858 \$

+0,27

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

21. julija 2008

evro (povprečni tečaj)

valute	21.7.	18.7.
ameriški dolar	1,5858	1,5816
japonski jen	169,65	169,03
kitaški juan	10,8310	10,7816
ruski rubel	36,8495	36,7559
danska krona	7,4614	7,4599
britanski funt	0,79460	0,79315
švedska krona	9,4539	9,4496
norveška krona	8,0585	8,0590
češka koruna	22,968	23,063
švicarski frank	1,6220	1,6207
estonska korona	15,6466	15,6466
madžarski forint	229,36	228,16
poljski zlot	3,2212	3,2188
kanadski dolar	1,5921	1,5901
avstralski dolar	1,6260	1,6288
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,5480	3,5528
slovaška korona	30,330	30,335
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7032	0,7030
brazilski real	2,5122	2,5179
islandska korona	124,27	125,16
turška lira	1,8907	1,8795
hrvaška kuna	7,2178	7,2231

EVROTŽNE OBRESTNE MERE

21. julija 2008

1 mesec 3 mesec 6 mesec 12 mesec

	LIBOR (USD)	LIBOR (EUR)	LIBOR (CHF)	EURIBOR (EUR)
1 mesec	2,46063	4,46875	2,29	4,472
3 mesec	2,79938	4,95563	2,78667	4,96
6 mesec	3,14813	5,14938	2,92833	5,153
12 mesec	3,35625	5,41125	3,22833	5,413

ZLATO

(99,99 %) za kg

19.483,99 € +209,98

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE

21. julija 2008

vrednostni papir zaključni tečaj v € spr. v %

BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.it

Primorski
dnevnik

ŠOLSTVO - Srečanje sindikatov šole o Tremontijevem odloku št. 112

»Vlada vлага v ignoranco, mi pa se ne damo«

Krčenje sredstev v podporo znanju in kulturi - Vlada zapira vrata mladim

Ali so morda trditve, kot na primer *nikomur ne sme biti odvzeta pravica do izobraževanja, ali država mora ustvariti možnosti, da si državljanji pridobijo ustrezeno izobrazbo in pravica do izobrazbe je ena temeljnih človekovih pravic*, že pozabljeni? Po dogajanjih izpred nekaj tednov v Chigjevi palači kaže namreč, da so mrtva črka. Minister za gospodarstvo Giulio Tremonti je dne 25. junija izdal zloglasni zakonski odlok št. 112, ki strahovito krči sredstva nacionalnemu šolskemu, univerzitetnemu in raziskovalnemu sektorju, se pravi, da klesti podporo znanju in kulturi.

Na včerajšnjem srečanju na tržaškem liceju Dante, ki so ga sklicali konfederalni šolski sindikati CGIL, CISL in UIL in so se ga udeležili predstavniki tržaške in videmske univerze ter ravnatelj visoke šole Sissa, so opozorili na negativne posledice uvedbe odloka. Prvi je bil deželnih tajnik CGIL Franco Belci, ki je Tremontijev odlok o preustroju italijanskega šolskega sistema označil kot katastrofo. Do leta 2012 bo namreč šolski izobraževalni sistem prikrajan za 8 tisoč milijard prispevkov, 100 tisoč šolnikov (kar pomeni kakih 20%) pa bo ob službo, da ne govorimo o šolah v manjših občinah, ki tvegajo izginotje. »*Logika je jasna: najprej kršijo državne prispevke, nato pa predlagajo, naj krmilo univerze prevzamejo privatniki*,« je opozoril Belci.

Za marsikoga je bil poseg rektora tržaške univerze Francesca Peronija izredno zaskrbljujoč. Res številni publiki je rektor postregel s konkretnimi številkami. »*V prihodnjih petih letih bo tržaški univerzitetni pol izgubil 22 milijonov evrov, se pravi kar 22 odstotkov sredstev*,« je izpostavil rektor in pojasnil, da krčenju ne more biti tržaški pol kos, »*niti če ukinemo kak oddelek ali podiplomski študij in odslovimo več kot katerega docenta. Tvegamo, da leta 2013 ne bomo imeli dovolj denarja za plačevanje svojih uslužbencev*.« Krčenje sredstev za univerzitetni študij in raziskovanje pa pomeni seveda hud udarec tudi za naše mesto, »*saj smo mi podjetje, ki ustvarja intelektualni kapital, ob tem pa ne gre prezreti tudi ekonomskih koristih*...« Tržaški župan Roberto Dipiazza, ki je bil sicer povabljen, pa se srečanja ni udeležil, ker naj bi bil v zadregi v odnosu do odločitev vlade, ki jo sam tudi podpira.

Prav podobno bo tudi na videmski univerzi. Namestnica rektorcev prof. De Roncova je potožila nad brezbrinjostjo italijanskih družine in medijskih sredstev, ki načrtno prezirajo te nedopustne ukrepe. Izguba, ki je bo deležna videmske univerze znaša okrog 15 milijonov evrov, kar povzroča nemalo skrb za bodočnost višjega študija. Beseda je tekla tudi morebitini bodoči združitvi tržaške in videmske univerze, ki pa bo po mnenju njunih predstavnikov sad postopnih, skupnih, predvsem pa preučenih procesov, nikakor pa ne rešitev iz finančne krize.

Zaskrbljenosti ni skrival niti ravnatelj Sisse Stefano Fantoni, ki je ostro kritiziral medije, ki stvar obravnavajo, »*kakor bi šlo za nekaj čisto naravnega. V resnici pa se vlada skuša otresti odgovornosti izobraževanja*.« Vlada zapira vrata mladim, univerzitetni svet se bo postaral in izgubil svežino in učinkovitost, na trgu dela pa se bodo pojavili le »*bozati osli*«, je potožil.

»*Vlada vлага v ignoranco, mi pa se ne damo, Kdor ovira pravico do izobražbe, krši namreč človekovo dostojanstvo*,« so si bili edini vsi predstavniki šolskih sindikatov. Nedvomno je sporen tudi člen, ki predvideva zamrznitev nadomeščanja docentov, kar pomeni, preprečitev življensko potrebne generacijske prenove, ki dovoljuje kompetitivnost. (sas)

Na včerajšnjem srečanju se je zbral res veliko ljudi

KROMA

ČEZMEJNE POVEZAVE - Pojansilo predsednika Marka Milkoviča

Pobudo za čezmejni avtobus je dal vzhodnokraški rajonski svet ...

»*Škoda, da se ni nikomur zdelo primerno pojasniti, kje se je rodila zamenjava o čezmejnem avtobusu*.« Predsednik vzhodnokraškega rajonskega sveta Marko Milkovič je z zadovoljstvom prebral novico, da sta Občina Sežana in Pokrajina Trst podpisali dogovor, na podlagi katerega bosta spodbujali čezmejne prometne povezave. Zbodlo pa ga je, da ni nikjer zasledil pojasnila, kako je do zamisli o čezmejnem avtobusu prišlo. »*Zdi se mi, da bi lahko omenili večletna prizadevanja rajonskega sveta za vzhodni Kras; še za časa predsedovanja Zorana Sosiča se je delalo v tej smeri*«. Sežanski podžupan Božo Marinac je resnici na ljubo med petkovo predstavljivo dejal, da je dogovarjanje pote-

MARKO MILKOVIC

KROMA

kalo več let in to tudi na bolj lokalni ravni, kaj več pa ni bilo slišati.

Da so rajonski svetniki večkrat izrazili željo po boljših čezmejnih javnih prevozih, pričajo tudi zapisniki sej. Tačko je na primer predsednik Milkovič na seji, ki se je vršila 17. aprila 2007, po-

ročal o sestanku s pokrajinsko odborrico Ondino Barduzzi, sežanskim županom Božom Marinacom in predstavniki podjetij Aurigo in Trieste Trasporti. »*Naša želja je bila, da bi avtobusna povezava med Trstom in Sežano stekla še pred uradnim padcem meje. To nam ni uspelo, a smo upali, da bo avtobus začel voziti vsaj decembra, dan in proslave*.« Pomanjkanje finančnih sredstev, birokratski zapleti, po Milkovičevem mnenju pa tudi bojkot nekaterih, so preprečili vzpostavitev avtobusne povezave. »*Kaže, da so se stvari sedaj le premaknile. Upam, da ne bo ostalo vse pri tistem pismu o nameri, ampak, da bodo avtobusi res vozili. Potem pa bi lahko bila na vrsti avtobusna povezava z Lokvarni ...*« (pd)

MILJE - V muzeju sodobne umetnosti Ugo Carà

Še danes na ogled mednarodna razstava umetniškega nakita

V muzeju sodobne umetnosti Ugo Carà v Miljah je do 22. julija na ogled mednarodna razstava sodobnega umetniškega nakita FiloRosso v priredbi združenja za sodobni nakit Agc in Miljske občine pod pokroviteljstvom Tržaške pokrajine. Na ogled so unikatni izdelki, ki so nastali v okviru mednarodnega oblikovalskega natečaja za umetnike, zlatarje in načrtovalce, katerega kuratkorka je Isabella Bembo, medtem ko je strokovno vodstvo skrbel Maurizio Stagni, zlatar in soustanovitelj združenja Agc.

Na ogled so dela avtorjev: mlajših in že uveljavljenih oblikovalcev nakita, ki so krotat svoje izvirne stvaritve ustvarili s platni C&C iz Milana. Tega prvega natečaja, ki se bo odslej odvijal vsaki dve leti, so se namreč v ločeni zasedbi udeležili mladi umetniki Young artists ter na povabilo odzvali že priznani ustvarjalci guest artists iz 16 držav: Italije, Avstralije, Velike Britanije, Nizozemske, Madžarske, Mehike, Brazil, Češke, Argentine, Slovenije, Švice, Avstrije, Španije in Kube.

Skupno se je odzvalo kar devetdeset avtorjev, na razstavi si lahko ogledamo izbor najboljših stvaritev, ki sta ga za vsak odsek ločeno opravili žiriji. Profesionaliste sta ocenjevali profesorja in obenem zlatarja Maria Rosa Franzin ter Graziano Visintin. Izbor mladih so zaučali docentki, arhitektki in oblikovalki Albi Cappellieri, hrvaskemu zlataru Nenadu Robanu, magistri sodobnega nakita Donatelli Pellini in tržaškemu zlataru Mauriziu Stagniju.

Strokovna žirija je med mladimi nagradila z rdečo nitjo tržaško dijakinjo ISA Nordio Veronico Iviani za njeno izvirno zapestnico, ki se odlikuje po grafični svežini, ki ovrednoti kakovost uporabljene tkani, kar presega zgolj dekorativno valenco, predvsem pa prihaja do

raza sposobnost reinterpretacije oblik in tradicionalnih prvin.

Rdeča nit je tako metafora povezovanja, ki se udejani preko predmetov, ki nas obdajajo, med temi zaseda prav nakit častno mesto, saj izdaja del naše osebnosti, izkustev, čutjenja, domiselnosti. Bolj kot modni dodatek in z golj okrasno sredstvo postane nakit dopolnilo in simbol našega časa, v katerem se zrcali pretok v smislu tkanja vezi s tradicijo in eksperimentiranja v smislu inovacije. Prav v tem subtilnem ravnanju in prepletu nam še tako različni eksponati vzbujajo specifične občutke in miselne asocijacije.

Med sodelujočimi je tudi nekaj ustvarjalk iz Slovenije. Med mlajšimi razstavljalci Sandra Cociančič in Kosica Olga. Med veterani so na ogled izdelki Nataše Grandovec na tematiko rasti in Ande Klančič, s hommagem Miljam, njen modro rdeči parure se navdihujo po sončnem zatonu nad miljskim zalivom.

Vstop je prost, razstavo si lahko ogledamo z naslednjim urnikom: od torka do sobote 17.-

19. ter ob četrtekih in nedeljah med 10. in 12. uro. Več o pobudi zasledimo na spletnih straneh organizatorjev: <http://web.mac.com/filorosso1/filorosso> ali <http://www.agc-it.org>.

V soboto 26. julija bo odprtje skupinske razstave slovenskih oblikovalcev umetniškega nakita Assenza v prostorih New Space Gallery v Trstu, v ulici degli Artisti 9/b, kjer bo na ogled vse do 26. septembra s prostim vstopom.

Ob pobudi je izšel katalog v založbi Juliet in s sodelovanjem tiskarne Graphart.

Jasna Merkù

Sesljanska izložba umetnikov

Danes ob 18. uri bodo v razstavnem dvorani Turističnega informativnega centra v Sesljantu (IAT), v prostorih, ki jih ima na razpolago Občina Devin Nabrežina, odprt razstavo Izložba umetnikov. Na njej bo razstavljalno svoja dela 16 krajevnih umetnikov, ki bodo razdeljeni po skupinah (vsaka po razstavljalna tri tedne). Razstava bo odprta do 12. oktobra 2008 in sicer vsak dan, od 9. do 13. in od 14. do 19. ure.

V prvi skupini bodo razstavljali: Paolo Pascutto (slike), Claudia Raza (slike), Franca Kovačič (slike), Bogomila Doljak (kamen in les), za njimi pa Tomaz Caharija (kamnit izdelki), Piero Maruccia (skulpture in slike), Pino Zorzi (slike in fotografije), Miloš Ciuk (kamnit izdelki), Mileva Martelanc (glineni izdelki), Mafalda Di Brazzano (slike), Vittorio Porro (kamnit skulpture), Andrej Mervic (kamnit izdelki), Luisia Pomelli (slike), Anita Nemarini (slike), Nadia Bencich (slike) in Luca Monet (kamen).

Razpis za mlade zdravnike

Fundacija Giulio Cesare D'Antoni je tudi letos izdala razpis za tri štipendije, namenjene mladim diplomiranim zdravnikom. Vsaka štipendija znaša deset tisoč evrov, na razpis pa se lahko prijavijo zdravniki, ki se nameravajo specializirati v hematologiji. Razpis je na voljo na spletni strani www.prefettura.it/trieste.

V mestnih vrtovih otroške delavnice

Nadaljuje se poletni spored prireditve Spurg (Spazi urbani in gioco), ki jih tržaška občina ponuja najmlajšim. Danes, od 17. do 19. ure, bo v Vili Cosulich delovala ustvarjalna delavnica, v kateri bodo otroci ustvarjali s pomočjo odpadnih materialov. Med 18.45 in 20.15 pa bo v vrtu v Ul. Forti (Naselje sv. Sergija) glasbeni in ustvarjalna delavnica.

V Vili Engelmann bodo otroci jutri in v petek (od 9. do 12. ure) spoznavali znanost, v Ljudskega vrtu pa bodo od 10.30 do 11.30 izdelovali razglednice. V četrtek (9.30-12.30) se bodo animatorki selili v kopališče Lanterna, v Vili Cosulich pa bo spet delovala ustvarjalna delavnica odpadnega materiala. V vrtu v Ul. Cenati (Naselje sv. Sergija) pa bo v petek, od 10.30 do 12. ure, likovna delavnica.

Poznate koga, ki pomaga zapuščenim živalim?

Če je med vašimi znanci ali prijatelji kdo, ki nesebično pomaga živalim, ga lahko prijavite na 24. izvedbo nagrade Mirana Rotteri »I buoni della strada«. Predloge pošljite do srede, 20. avgusta, občinskim uradom (Ufficio zoofilo) na Velikem trgu 4. Zmagovalec bodo razglasili in nagradili 4. oktobra v občinskem svetu.

5. festival »Mujesano«

Jutri ob 21. uri bo na miljskem trgu Marconi (ob slabem vremenu pa v gledališču Verdi) stekla peta izvedba festivala miljske pesmi. Žirija je selekcionala deset pesmi v miljskem načaju.

Sklad za proučevanje jeter

V Trstu so včeraj ustanovili prvi italijanski sklad za proučevanje jeter (z italijansko kratico FIF). Ustanovitelji so Dežela FJK, AREA Science Park, podjetji zdrženih bolnišnic iz Trsta in Vidima, Univerza v Trstu, center CBM in sklad za raziskovanje bolezni jeter, ki bo z novo ustanoveno tesno sodeloval. Skladu FIF bo predsedoval Renato Tamagnini, raziskovalci prihajajo z raznimi celini, sklad pa bo deloval v stalnem stilu z bolnišnicami. Namen sklada je poglobiti in spodbujati raziskave o jetrih in številnih boleznih, ki prizadenejo ta organ. Bolezni jeter predstavljajo pet najbolj pogost vzrok smrti na svetu.

AREA SCIENCE PARK PRAZNUJE 30 LET - Mednarodni center ICGEB

Boj proti dopingu, pomoč državam v razvoju in še marsikaj

Laboratorij za molekularno medicino nosilec projekta svetovne protidopinške agencije WADA

V laboratoriju za molekularno medicino znanstvenega parka (laboratorij deluje v okviru mednarodnega centra za genetsko inženirstvo in biotehnologijo ICGEB) so bili letos kar presenečeni, ko so prejeli klic iz nekega urada v kanadskem Montrealu. Direktorja laboratorija Maura Giacco je iskala svetovna protidopinska agencija WADA, ki je postala pozorna na nekatere preizkuse »padriških« raziskovalcev. WADA je centru ICGEB tako namenila 420 tisoč ameriških dolarjev za izpeljavo genetskih in biokemijskih testov, ki bodo koristni za boj proti genetskemu dopingu - najnovejši prepovedani poti za doseganje vrhunskih športnih rezultatov.

Laboratorij se že več let ukvarja s proučevanjem genskih terapij, ki bi sprožale nastanek novih žil pri pacientih s posledicami infarkta oz. s kronično ishemijo srčne mišice. Geni (preko manipuliranega virusa AAV) stimulirajo rast novih kapilar in arterij: preizkusi na živalih so bili pozitivni, saj povzročajo geni obilnejši dotok krvi, to pa omili ali odpravi posledice srčne kapi. WADA je očenila, da bi bile tovrstne raziskave koristne tudi v boju proti dopingu, saj so v športni arenai nazadnje pojavili proizvodi genetskega raziskovanja. Na seznamu prepovedanih substanc in metod se je letos znašel Repoxygen, prvi proizvod genetskega dopinga v zgodovini športa.

Profesor Giacca vodi ekipo znanstvenikov iz 5 italijanskih laboratorijs. Izdelati morajo sistem za odkrivanje prisotnosti inzulina podobnega gena IGF-1, ki pospešuje rast mišičnih celic; genetski doping uporablja namreč tehnike, ki izhajajo iz medicinskih raziskav. Eritropoetin (EPO) je v športu prepovedana snov, ki množi rdeča krvna teleca in povečuje dotok kisika, kar prinaša atletom boljše rezultate. Atleti se lahko kontroliči izognejo z napredno tehniko: vnos gena, ki omogoča organizmu, da sam proizvaja EPO.

ICGEB vodi seveda mnogo drugih raziskav, marsikatera je v prvi vrsti namenjena državam v razvoju. Fundacija Bill in Melinda Gates je pred kratkim darovala centru tri milijone dolarjev za projekt o znanstvenem izobraževanju v Afriki. Cilj pobude, ki ima svoj sedež v južnoafriškem Capetownu, je nuditi specialistom s Črne celine izobražbo, informacije in podporo na področju biotehnologije. Vzoreden projekt spodbuja prenos tehnologij za proizvodnjo zdravil z metodami genetskega inženirstva, prenosna naprava POC (Point of Care), ki je v pripravi, pa bo omogočala opravljanje zapletenih diagnoz na licu mesta, brez bolnišničke opore. Novost bo najbolj koristila manj razvitim državam, kjer je število bolnišnic in zdravstvenih storitev nedostostno. (af)

Delo v laboratoriju centra ICGEB

KROMA

DOLINA - Mladinski krožek v sodelovanju z župnijo Z mašo in Pihalnim orkestrom Breg praznovali zavetnika sv. Urha

Pihalni orkester
Breg na dvorišču
dolinskega
Mladinskega
krožka

Mladinski krožek Dolina je v petek, 4. julija priredil v sodelovanju z domačo župnijo tradicionalno praznovanje vaškega in občinskega zavetnika svetega Urha. Letos je bilo praznovanje nadve slovesno, saj so ob tej priložnosti blagoslovili nova cerkvena vhoda na vrata in priznico, ki je bila potrebna pravil. Praznovanje se je začelo s slovesno sveto mašo, ki jo je daroval dekan g. Tone Bedenčič ob somaševanju z domačim župnikom Maksom Suardom. Po maši je sledil koncert domačega Pihalnega orkestra Breg v prostorih mlađinskega krožka.

Orkester je pod vodstvom dirigenta Mauricia Codricha predstavljal publiki niz skladb, od argentinskega tanga, čeških polk in mazurk vse do svetovnih zimzelenih skladb. Program je popestil nastop gojenke Nike Pregaric, sad glasbene šole, ki deluje v Dolini že od leta 1995. Sledila je družabnost ob prigrizku in kozarcu vina. Večer je sledila številna publike.

Že drugo leto mladi odborniki organizirajo pošolski pouk v prostorih krožka. K »pouku« so z veseljem prihajali bodisi osnovnošolci kot srednješolci, saj so poleg pomoci pri studiju otroci imeli na razpolago še namizni tennis, namizni nogomet in veliko iger, ob lepem vremenu pa so priredili tudi tekme v nogometu in med dvema ognjem. Sedaj čaka krožku zaslужen počitek pred naslednjo sezono, v kateri bo zopet poskrbel za mladino s pošolskim poukom ter za oživetv in nadaljevanje običajev v Dolini.

Cecilia Kocjančič

GOSTOVANJE

Zbor Gallus pri rojakih v Porabju

V dneh od 11. do 15. julija smo se člani mešanega zabora Jacobus Gallus iz Trsta mudili pri slovenskih rojakih na Madžarskem.

Iz Trsta smo odpotovali 11. julija v poznih jutranjih urah in se po kratkem postanku v Ljubljani odpeljali v prekmursko vasico Turnišče, kjer smo v tamkajšnji gotski cerkvi imeli doživet koncert. Sledila je – kot se to redno dogaja na takih srečanjih – bogata zakuska v prostorih turniškega kulturnega društva. V poznih večernih urah smo prispeali na Madžarsko – v kraj Monošter (v madžarsčini Szentgotthárd), kjer smo se nastanili v hotelu Lipa (centru za slovensko manjšino na Madžarskem).

Naslednjega dne smo se podali na celodnevno potepanje po Prekmurju, ki se je začelo z ogledom Muriske Sobote. Vodila ga je ga. Nedeljka Taljan, ki nas je nato popeljala do »Otoka ljubezni« na Muri. Tu smo si ogledali plavajoči mlin, se vozili s splavom po Muri, pokusili delavsko malico (poprečen kruh z zasekom), nato pa smo se odpeljali v Bogojino na ogled Plečnikove cerkve, ki je zaradi svojih arhitektonskih posebnosti znana po vsej Sloveniji. Po kosišu na bližnji turistični kmetiji smo se počasi odpriali nazaj. Pot nas je vodila po idilični prekmurski pokrajini, med njivami koruze, pšenice, sončnic in buč. Tu pa tam so nas z vrha svojih gnezd opazovale storkle, ki so budno spremajale vse dogajanje pod seboj.

Nedeljo smo začeli s sodelovanjem pri slovenski maši v cerkvi v Gornjem Seniku (madž. Felsőszölnök). Nabito polna cerkev je bila za nas nadve prijetno presenečenje. Po maši, ki je potekala v tamkajšnjem slovenskem narečju, smo imeli še kratki koncert, ki so ga prisotni verniki nagradili z navdušenim ploskanjem. Prijetno vzdušje se je nadaljevalo še po maši z zakusko, ki so jo pripravili člani krajevnega kulturnega društva.

Nedeljsko popoldne smo izkoristili za pohajanje po Monoštru, predvsem pa za postanek v tamkajšnjem termalnem centru, ki je bil nadve prijeten in sproščajoč.

Po viharni in deževni noči smo se v ponedeljek zgodaj zjutraj odpravili na enodnevni izlet in madžarsko prestolnico Budimpešto. Celotno pot je neusmiljeno deževalo, ogled mest pa je bil vseeno prijeten, predvsem po zaslugi izkušene energične in razgledane vodičke Krisztine, ki nas je seznanila z zgodovino Madžarske in nam razkazala mestne znamenitosti, ob tem pa nas je zabavala s hudočnimi in mestoma pikrimi in ironičnimi komentarji. Ogledali smo si mestno središče s parlamentom in cerkvijo sv. Štefana (ta – novejši – del mesta se imenuje Pest), nato pa še starejši mestni predel na hribu (Buda) s kraljevo palačo in cerkvijo sv. Matije. Po odličnem kusilu v samopostežni restavraciji je bila še priložnost za sprehod po mestnih ulicah in za nakupe spominčkov ter slovitih ogrskih salam, nato pa slovo od simpatične Krisztine in povratek v Monošter.

Prišel je torek – dan odhoda. Pot proti domu je bila nekoliko otožna, deloma zato, ker je bilo zabave konec, predvsem pa zato, ker je bilo vsem na očeh silno razdejanje, ki ga je za seboj pustilo nedeljsko neurje – uničene poljščine, izruvana drevesa, odkrite strehe.

Še kosilo v Ptiju, kratek postopek na Trojana (trojanski krofil) in na avtocesti pri Logatcu (okvara avtobusa!) in potovanje se je zaključilo. Bilo je sicer naporno, vendar polno izjemnih doživetij, tako da nam bo ostalo v lepem spominu.

Mara Žerjal

OPČINE - Letos druga izvedba natečaja Infiorata

Vabilo »vrtnarjem«

Openski ljubitelji
cvetja in rastlin so
vabljeni, da
okrasijo okna,
balkone, vrtove

KROMA

OBČINSKI SVET - Slovenski svetniki na seji zahtevali obnovo šol na Proseku in v Bazovici

»Obnova slovenskih šol prioriteta za manjšino«

Sinoči razprava o spremembi k občinskemu proračunu - V načrtu tudi obnova Borznega trga

Slovenski občinski svetniki leve sredine Iztok Furlanič, Igor Švab in Štefan Ukmars so na sinočni seji občinskega sveta postavili na dnevnini red zahtevo, da se občinska uprava zavzame za obnovo slovenskih osnovnih šol Černigoja na Proseku in Trubarja v Bazovici. Sam župan Roberto Dipiazza se je bil namreč že obvezal v tem smislu na srečanju s slovenskimi svetniki ter predsednikoma SKGZ in SSO Rudijem Pavšičem in Dragom Štoko. Obnova teh šol je namreč prioriteta. Slovenski svetniki so zato zahtevali zagotovilo, da bo občinska uprava poiskala potrebna finančna sredstva (200 tisoč evrov) in da se bodo obnovitvena dela zaključila pred začetkom šolskega leta 2009/2010. Pristojni občinski odbornik Giovanni Ravidà je s tem v zvezi povedal, da sta obe šoli na seznamu vseh tržaških osnovnih šol, ki jih nameravajo obnoviti. Občinska uprava bo v ta namen prosila deželno vlado za ustrezno financiranje v višini 6,5 milijona evrov.

Zahtevalo so slovenski občinski svetniki predstavili v okviru seje občinskega sveta, ki je bila sinoči na županstvu in ki je trajala do poznega. Glavna točka je bila razprava o spremembi k občinskemu proračunu za obdobje 2008-2010. Občinska uprava je

IZTOK FURLANIČ

IGOR ŠVAB

ŠTEFAN UKMAR

namreč pripravila rebalans za financiranje nekaterih javnih del, v katera namerava vložiti okrog 5,7 milijona evrov presežka iz občinske bilance. Glavna dela zadevajo tlakovanje Borznega trga, ki predvideva naložbo 1,8 milijona evrov, gradnjo mostu čez kanal med ulicama Cassa di Risparmio in Trento (750 tisoč evrov), obnovo predora, ki pelje s Trga Foraggi proti Valmauri, in druge posege.

Furlanič in Ukmars sta med razpravo vložila tudi nekaj popravkov. Furlanič je bil mnenja, da še zlasti dela na Borznem trgu in za gradnjo mostu niso nujna. Zato je predlagal črtanje teh dveh postavk z zahtevo, da se predvideni denar raje nameni finančiranje gradnji kampa na območju bivše smodnišnice pod Katinaro, s

Prav tako je v zvezi z drugimi postavkami zahteval, da občinska uprava nameni finančiranje v prid jaslim in šolam. Ukmars je postavil na dnevnini red še dve vprašanji. Prvo je zadevalo greznice na Krasu. Na Općinah in na Proseku so namreč potrebne cevi pod zemljo že namestili. Zdaj manjkajo le še priključki, je menil Ukmars in zato zahteval, da so ta dela »prioritetna«. Drugo vprašanje je bilo vezano na gradnjo nomadskega kampana za Sinte, ki so zdaj v Ul. Pietraferrata. Občinska uprava je v ta namen prejela od deželne uprave 584 tisoč evrov, nomadsko naselje pa naj bi bili prvotno zgradili na Krasu. Namen Ukmarskevega posega je bilo nameniti finančiranje gradnji kampana na območju bivše smodnišnice pod Katinaro, s

čimer soglašajo tako Sinti kot sam župan Dipiazza. Glede na pomembnost popravil šol na Proseku in v Bazovici se Švab odpovedal predstavitvi vsakega popravka k rebalansu. Kot je sam povedal, je obnova teh dveh šolskih poslopij v tem trenutku primarna v korist slovenske narodnosti skupnosti. Popravila teh šol so bila že omenjena v popravkih ob predstavitvi letosnjega občinskega proračuna in v spomenici, predstavljeni ob priliki obiska predsednikov krovnih organizacij pri županu Dipazzi ma-jah letos, je poudaril Švab. Sam župan pa je že pokazal pozornost do tega problema in nakazal ugodno rešitev v pogovorih, ki jih je imel s slovenskimi občinskimi svetniki.

A.G.

KRAŠKA HIŠA - V galeriji nova fotografksa razstava

Mirovo žganje

Tržaška fotografija Renata Deganello je ciklus fotografij o žganjeku realizirala pri Žigonovih v Zgoniku

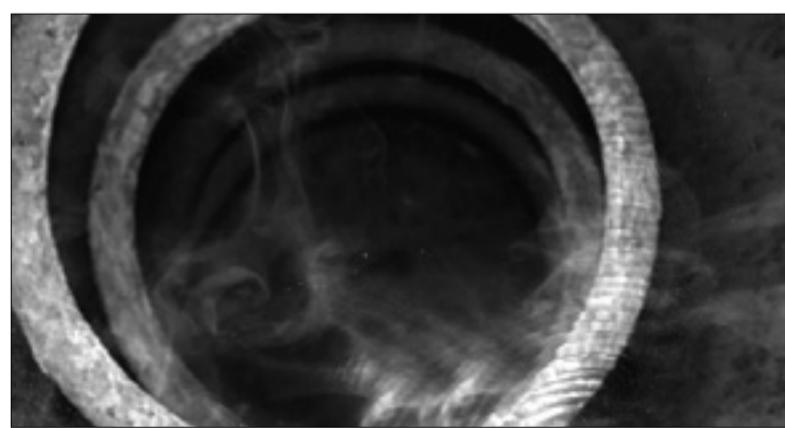
Po odmevni postavki likovnih del *Panta rei* Jasne Merku (njena razstava se je pravkar zaključila), se v petek, 25. julija, ob 20.30 v Kraški hiši v Repnu spet obeta zanimiv večer. Odprli bodo namreč fotografksa razstavo tržaške fotografinke Renate Deganello z naslovom *Mirovo žganje*. Avtorica se bo predstavila s serijo črno belih fotografij, ki jih je realizirala v teku lanske zime, ko je veliko časa posvetila dokumentirjanju postopka žganjekuh. Za sodelovanju pri projektu je na svojo stran pridobila znanega in priljubljenega vinogradnika in osmičarja iz Zgonika Mira Žigona, ki ji je med kuhanjem žganja odprl vrata svoje kleti in dovolil fotografiranje celotnega postopka. Seveda pa ni šlo samo za dokumentacijsko fotografiranje, saj je Deganellovi uspelo, da je posnetke obogatila z njej lastno fotografkso izraznostjo in občutljivostjo. Rezultat je serija fotografij, ki opazovalca popelje v kraški zimski hlad in hkrati v topilino kleti, kjer se na ognju kuhajo tropine. Akter pri skrivnostnem ritualu pa je vsem dobro poznani Miro Žigon.

»Čarobni gibi med pripravo, dejatalno obnovljeni in ovekovečeni v odlični črno beli fotografkski tehniki, si sledijo v nepretrganem nizu in prizajo o odnosu med človekom in destilacijsko napravo, ki temelji na starodavnem znanju in veliki pozornosti.«

Ni opaziti pomočnikov ali hrupnih prijateljev, ki bi Mira motili pri delu: tudi klet je pusta, prazna, kot scenografija gledališke predstave, ki bi nujno nosila naslov *Mirovo žganje*.

Zasluga Renate Deganello je predvsem ta, da je v objektiv fotografkskega aparata uspelo ujeti stvarnost, ki se povsem razlikuje od njene, to je stvarnost slovenskega kmeta iz Zgonika. Prislužila si je njegovo zaupanje in prijateljstvo ter v svojih fotografijah ovekovečila trenutek tega posebnega opravila: ne gre pozabiti, da je to sad dela, rezultat dolgega postopka, ki se je že pred meseci začel v vinogradu in predstavlja stoletja star kulturni uzus.

Gre torej za vstop v zasebno življenje človeka, ki fotografiji omogoči, da ujame in ovekoveči trenutek v njegovem življenju: to pa je v današnji

družbi, obsedeni z varovanjem osebnih podatkov, težavnega naloga. Izpelje jo lahko samo izjemno humana in spoštiva osebnost, kakršna je Renata.« Tako je med drugim v predstavitevem tekstu za zgibanko ob razstavi napisal fotoreporter Sergio Ferrari, ki bo v petek na odprtju tudi predstavil avtorico

in njeni delo. Za glasbeno popestritev pa bo poskrbela harmonika dolgoletnega Mirovega prijatelja Lojzeta Furliča. Razstava prireja Zadruga Naš Kras ob pomoči Urada Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Pokrajine Trst in Občine Reptabor.

KONEC TEDNA

Devetnajst vozniakov ob dovoljenje

Na cestah tržaške pokrajine so ob minulem koncu tedna kot vedno zabeljili povečan promet, še zlasti pa je bila avtomobilска гнеčа в сmeri Slovenije in dalje Hrvaške. Večji zastojev vsekakor ni bilo, razen daljših vrst, ki so se občasno nabirale na cestnini postaji pri Moščenicah. Prometna policija je v skladu z napovedmi nadzorovala promet na številnih točkah, obračun preventivne akcije z avtoveloxi za nadzor hitrosti pa je ob koncu tedna znašal 425 prekrškov. Policisti pa so ob tem zaradi različnih kršitev zaplenili 19 vozniških dovoljenj. »Najhitreša« in zato tudi ustrezno kaznovana sta bila romunski voznik za volanom golfa, ki je mislil, da se lahko dirja 132 km na uro tudi tam, kjer je omejitev 80, Goričan za volanom Clia pa je neletel na policijsko patruljo, ko ga je neslo 116 km na uro, kje bi moral voziti največ 70.

NABREŽINA - Poletni večeri pod zvezdam

Bogata ponudba za vse okuse in želje

Že peto leto zapored ponuja devinsko nabrežinsko občinsko uprava svojim občanom pestro ponudbo, ki jo težko pričakujejo tudi turisti in Tržačani, ki si privočijo kratek izlet na Kras pri prijetju večer s prijatelji in znanci. Prireditve so finančno podprtje Trgovinska zbornica, Dežela FJK, Pokrajina Trst, pri sami organizaciji pa sodelujejo Proloco Mitreo, sesljanska župnija, Sweety House, Promocijske ustanove in krajevna društva. Z leti je prireditve *Poletni večeri pod zvezdami* dosegla velik uspeh, saj se gledalci in obiskovalci na trgu pred županstvom počutijo kot doma. Tudi letos je ogled vseh predstav brezplačen, program pa je bil pripravljen na osnovi želja gledalcev, ki so v preteklih letih izpolnjevali vprašalnike.

Tri gledališki večeri

Gledališko ponudbo bo odprl mednarodni poletni Festival Ave Ninchi, to je narečno gledališče Treh Benečij in Istre s štirimi prireditvami. V soboto, 26. julija, bo ob 21. uri »Xe tuti parenti... streti« v izvedbi italijanske skupnosti »Fulvio Tomizza« iz Umaga. V nedeljo, 27. julija, ob 21. uri »El congresso dei nonzoli« v izvedbi tržaškega ansambla Ex Allieve del Toti; v nedeljo, 3. avgusta, ob 21. uri »Chi tropo maza no copa gnente« v izvedbi tržaške gledališke skupine il Gabbiano.

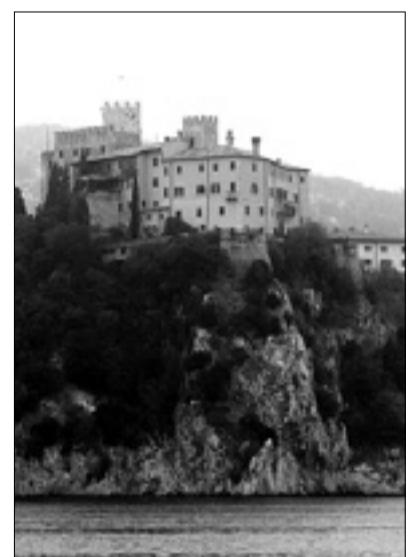
Štiri filmski večeri

Danes bodo ob 21.15 predvajali ringsko »Ratatouille«, o francoski poljski miški, ki ima neverjeten voh; v četrtek, 24. julija, ob 21.15 bo na vrsti »Funeral Party«, v torek, 29. julija, ob 21.15 komedija »Grande grossso Verdone«; v četrtek, 31. julija, ob 21.15 pa komedija »Una moglie bellissima«.

Večer mednarodne glasbe

Jutri bo v okviru prireditve Onde mediterraneo ob 21.15 koncert skupine Sineterra. Sineterra (dobesedno brez zemlje) spominja na glasbo kot na potovanje preko zidov in meja, potovanje za spoznavanje, odpiranje, radovednost. V originalnih skladbah se razvija dialog med sredozemsko etnično zvočnostjo in jazzom. Festival Onde Mediterraneo, ki obišče več trgov našega primorja, tudi v svoji 11. izvedbi poudarja svojo kulturno odprtost, znanje, stike med velikimi civilizacijami in navadnimi ljudmi, jezikovno izražanje, eksotične in domače okuse in vonjave, ki se prepletajo v pravem multietničnem prazniku.

Miss Italia - prvi deželni finale FJK

Jutri bo na trgu pred županstvom potekal finale Miss Italia, na katerem bodo izvolili prvo predstavnico naše dežele za državni predfinale, ki bo v kraju Salsomaggiore od 26. do 31. avgusta. Dekle-ta se bodo potegovala za naslov Miss sorriso lei card FJK. Lani je bila zmagovalka v Nabrežini ena izmed 100 lepotic na finalu v kraju Salsomaggiore.

V sodelovanju s Proloco Mitreo

Za večino glasbenih večerov skrbi združenje Proloco Mitreo: v petek, 25. julija, bo na spredu Kabaret Mago de Umano, Gianfray in siora Jolanda, v petek, 1. avgusta pa veliki praznik piva s skupino Le mitiche pirie, 2. avgusta pa nastopila skupina trobil Mojstra Michelazzija in pa članji plesnih šol Naadirah in ADDS Michele & Lara Dance Studio.

Rock & music young festival in turnir v malem nogometu

V ponedeljek, 28. julija, bo na vrsto prišel drugi Rock & Music Young Festival, ki ga prireja Sosvet mladih v sodelovanju z rekreatorjem Toti (začetek ob 20. uri). Sosvet mladih bo skrbel tudi za info-točko in priredil tudi prvi Turnir v malem nogometu, ki bo potekal od 31. julija do 2. avgusta od 17. do 21. ure. Na turnir se lahko prijavijo ekipe s 4 do 8 igralcev, (s šestimi na igrišču). Vpisnina znaša 10 evrov na ekipo, ki jih bo organizator dal v dobrodelne namene. Vse prireditve bodo v primeru slabega vremena potekale v občinski telovadnici v Nabrežini. V kioskih bosta Proloco Mitreo in sesljanska župnija nudila raznoliko in okusno pripravljene jedi.

SDGZ - V Mavhinjah družabnost sekcije svobodnih poklicev s psihoanalitikom Pavlom Fondo

Psihološki pogled na prostor brez meja

»Slovenci v matici in zamejstvu bi morali spet ubrati pot večkulturnosti«

Domače okolje mavhinjske gostilne Pri Borisu je nemalo prispevalo k sproščenemu počutju ob razpravi o »prostoru brez meje«, ki so jo začeli svobodni poklici pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju na svojem srečanju prejšnji teden. Topografska karta Goriška Brda Collio Goriziano (prvi skupni zemljevid Brd) in Turistična karta čezmejnega območja TEMPO (obe je realiziralo SDGZ v okviru Interreg projekta TEMPO) sta bili simbolični kulisi srečanja, ki ga je odprt predsednik sekcije svobodnih poklicev Alan Oberdan. Poročal je o opravljenih pobudah, od ne-premičinskih operaterjev ob izvivih razširjenega trga na Slovenijo in Istro, do pobud za stalno Fabianijev razstavo v tržaškem Narodnem domu in razstavo o Bonomu liceju Prešeren, od goriških kolegov do geometrov na sejmu MEGRA v Gornji Radgoni in drugih projektantov na posvetu Waterfront v Umagu. Oberdan je tudi povabil prisotne, naj dajo pobudo za še druge koristne pobude.

Nato je šla beseda članu sekcije Pavlu Fondi, ki je začel kot psihijater z Baspaglio in se potem uveljavil, ne le v našem prostoru, kot psihoanalitik. Ni šlo za klasično predavanje, saj je razvil kar nekaj izhodišč, ki so dobila odmev pri prisotnih kolegih, odvetnikih, komercijskih, zdravnikih, informatikih ter projektantih. Presentljiva je bila začetna ugotovitev, na osnovi ankete o odnosu do meje s strani Tržačanov in sosedov iz matice, da je v Sloveniji na obmejnem področju več oseb, ki ni nikoli prečkal meje, ali pa to le zelo redko dela, kot pa na italijanski strani. Kar pomeni, da Slovenci prekašajo Italijane v tem »negativnem« pokazatelju. Seveda so nekateri prisotni pričali, da imajo nasprotni vtis, se pravi, da zadnji čas opažajo večji privliv Slovencev v Trst in ne le zaradi šopinga ali turizma.

Fonda je izpostavil nekaj ključnih pojmov, s katerimi operirati. Omenil je samozagledanost (nekakšno zaprost) Slovenije, ki se po osamosvojitvi in pretrganju stikov z drugimi jugoslovanskimi državami okrepila. Odtod nezmožnost Slovencev soočati se s sosedji, kar se lahko pozna pri razvoju znanosti, gospodarstva in družbe. Ob pretirani zavesti o novi državi in prestolnici Ljubljani, ob evforiji in ponosu za vsestransko rast, se pojavljajo tudi zavirni devajniki; ob pomanjkanju možnosti konfrontacije s širšim bližnjim svetom prevladujejo lobiji, zaključeni centri oblasti v gospodarstvu in na drugih področjih.

Kako naj se v to vključujemo zamejci, zlasti gospodarstveniki? Doslej smo se bolj čutili nekako kot med kladivom in nakovalom, ne povsem sprejeti v našem bistvu ne v Ljubljani ne v Trstu. Našo posebnost, da samodejno obvladamo obe kulturi, smo doživljali bolj kot minus. V kolikor pa bi uspeli sprejeti zavest o tej posebnosti, se osvobodili na-

Po mnenju Pavla Fonda je postala Slovenija po osamosvojitvi preveč zagledana vase

KROMA

ših rigidnih kalupov ter se znali gibati v novem prostoru, bi lahko uveljavili svoj potencial, tudi gospodarsko. Slovenska samozagledanost pa je prepreka, a se to rešuje. Slovenci v matici in tu bi morali spet ubrati pot multikulturnosti, ki je bila v veljavi za časa Avstroogrške (vsak Slovenc je zнал nemško) in tudi Jugoslavije, ko je bila srbohrvaščina povezovalni element širšega soočanja in konfrontacije na vseh ravneh za razvoj. Fondova nesvet je, da bi se lahko vsi naučili poleg angleščine še vsaj en sosednji jezik za nakazano možnost soočanja in rasti.

Ko se je šlo v poglabljanje psiholoških dejavnikov, ki se porajajo v novem prostoru brez meje, so ostali v ozadju drugi aspekti, ki imajo vpliv na nastanek in uspešnost gospodarskih pobud, npr. marketinški. Ali pa vidik profesionalcev in drugih podjetnikov večinskega naroda, ki so vključeni ali sodelujejo s SDGZ in ne obvladajo slovenščino, a imajo pozitiven odnos do sosednjega in potencialno novega delokroga; le-te se bo lahko obravnavalo na drugem srečanju. Nekateri so poudarili specifiko svobodnega poklica: kdor je strokovnjak in celo specialist na svojem polju, bo uspel na dosedanjem in tudi razširjenem trgu. Še bolj pa so se misli prisotnih bistrile ob pristnih jugoslovenskih jedeh Boris in Svetlane Markovič, svežem bureku, čorbi, mesu na žaru s kajmakom, šobsko solato in sočnim slasčicam, pač v multikulturnem slogu, ki ga je nakazal gost včera Pavel Fonda.

Davorin Devetak

SV.IVAN - Ob 150-letnici posvetitve župnijske cerkve

Praznično vzdušje

Pri društvu Marij Kogoj so zadovoljni zaradi odmevnosti dogodka, tudi med italijanskimi sosedji

Svetovianska župnijska cerkev na Trgu Gioberti

KROMA

Kot smo pred časom že poročali, so pri Svetem Ivanu konec junija ob godu župnijskega zavetnika sv. Janeza Krstnika slovesno obhajali tudi 150. obletnico posvetitve župnijske cerkve na Trgu Gioberti. Poleg verskih srečnosti (slovesne procesije in skupne maše, ki jo je daroval tržaški škof Evgen Ravignani, slovenske maše v stari cerkvici sv. Janeza in Pelagijs v Ul. Capofonte in skupne večerne maše na dan posvetitve cerkve, ki jo je daroval škof vikar za Slovence Franc Vončina) je praznovanje obletnice obogatila tudi vrsta kulturnih pobud začenši z razstavo liturgičnih predmetov, dokumentov in fotografij v cerkvi in Marijinem domu ter s koncertom zborov Cappella Tergestina in Ave. Čeprav bo do »posprave« proslavljan ter do konkretnejših ocen in pogovorov prišlo šele po poletnih počitnicah, so pri društvu Marij Kogoj zadovoljni zaradi odmevnosti dogodka s posebnim ozirom na razstavo liturgičnih

predmetov in zgodovinsko razstavo dokumentov in fotografij o svetovianski župnijski (in slovenski) skupnosti.

Kot nam je dejala predsednica društva Marij Kogoj Katja Pasarit, si je razstavo, ki sta jo uredili Bogomila Kravos in Maria Grazia Greblo, ogledalo približno tisoč obiskovalcev, med katerimi je bilo zelo veliko (približno tri četrtine) italijansko govorčev občanov, veliko manj pa Slovencev (tudi domačinov). Za italijanske obiskovalce je bilo prizadevanje svetovianskih prednikov pred 150 in več leti za lastno župnijsko cerkev, njihov trud za čim bogatejšo opremo ter pestro kulturno in versko življenje v tem nekoč popolnoma slovenskem tržaškem predmestju pravo odkritje in so za vse to kazali veliko zanimanje. Poleg tega je župnijska skupnost res doživila praznično vzdušje, je še dejala Pasaritova. Pripadniki slovenske in italijanske komponente skupnosti so ra-

di sodelovali, prišlo je tudi do obujanja starih običajev: ob tradicionalnih narodnih nošah, ki vsako leto obogatijo svetoviansko procesijo, je npr. tokrat notranjost cerkve bila okrašena s sto metrov dolgim trakom, izdelanim iz bršljana.

Čeprav bo kot že rečeno do končne ocene poteka proslavljan 150-letnice svetovianske župnijske cerkve prišlo šele jeseni, je v naše uredništvo prišla zahvala vsem posameznikom in skupinam, ki so omogočili izpeljavo pobud. Besedilo se takole glasi: »Slovenska župnijska skupnost pri Sv. Ivanu v Trstu se prisrčno zahvaljuje za trud in požrtvovalnost predsednici društva Marij Kogoj Katji Pasarit, njenemu očetu gospodu Milanu, gospod Milici Kravos, Idi Klarič, Boži in Marti Kocjančič ter drugim članicam društva, gospodom duhovnikom in vsem, ki so priponogli, da je praznik ob 150-letnici posvetitve naše svetovianske cerkve tako lepo uspel.«

**PARAFARMACIA
S. CROCE**
ZDRAVNICI CIANA - MARASPIN

Nudimo vam:

- Zdravila brez recepta
- Fitoterapija
- Homeopatija
- Veterina
- Živila
- Zdravstveni izdelki
- Merjenje krvnega tlaka
- Avtodiagnostika

FEDERAZIONE
ESERCIZI
FARMACEUTICI

Sv. KRIŽ, 200, TEL. 040 2209029

SKD TABOR - Općine

V četrtek istrski folk-rok

Poletje pod kostanji na dvorišču openskega Prosvetnega doma se je prevesilo v svojo drugo polovico. Prvi del je številnim obiskovalcem postregel z gledališčem, glasbo in filmom, drugi del pa bo v celoti v znamenju glasbe. V četrtek bodo tako ob 21. uri zadone istriske viže, saj prihaja v goste istrski folk-roker Rudi Bučar s svojo skupino. Z mladeničem iz Izole bo mogoče zapeti in zaplesati ob znanih istrsko-tržaških pesmih, katerim je Rudi Bučar pred nekaj leti, opremljen z diktafonom, posvetil obsežno raziskavo. Iz zbranega materiala in iz izkušeno skupino glasbenikov je nastal prvi album Kapot, zbirka starih in avtohtonih pesmi (na primer Mula Jole, Bella istriana mia, Mamma mia dammi cento lire, Mi gavovo...), ki po Bučarjevem zapisu in albumu gotovo ne bodo tonile v pozabobo. Kot smo nekje zasledili, pa se Bučar z novim albumom Kambiament »predstavlja v vlogi zrelega misleca in ustvarjalca istrske glasbe današnjega časa, ki držin in smelo razaplja mese med ljudskim ter popularnim.«

V četrtek se torej obeta vesel večer z obilo dobre volje, za katero Rudi Bučar vselej poskrbi na svojih koncertih.

Včeraj danes

Danes, TOREK, 22. julija 2008

MARIJA MAGDALENA

Sonce vzide ob 5.37 in zatone ob 20.45 - Dolžina dneva 15.08 - Luna vzide ob 22.32 in zatone ob 9.57.

Jutri, SREDA, 23. julija 2008

BRIGITA

VREMENI VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 21 stopinj C, zračni tlak 1012,7 mb raste, veter 36 km na uro vzhodnik, vlagi 70-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 25,5 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 21., do sobote, 26. julija 2008

Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Trg Garibaldi 5 (040 368647), Ul. L. Stock 9/11 (040 414304), Milje - Lungomare Venezia 3 (040 274998). Nabrežina (040 200121) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Trg Garibaldi 5, Ul. Roma 16 (na vogalu z Ul. Rossini), Milje - Lungomare Venezia 3. Nabrežina (040 200121) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Roma 16 (na vogalu z Ul. Rossini - 040 364330).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita. Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleno številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

ALCIONE - Dvorana e zaprta za poletni dopust.

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Wanted - Scegli il tuo destino«.

ARISTON - 21.15 »Un treno per Darjeeling«.

Navodila za prostovoljne prispevke

Vsem bralcem in naročnikom sporočamo, da prostovoljne prispevke sprejemamo v tajništvu Primorskega dnevnika v Trstu, ul. Montecchi, 6 (2 nadstr.) in v Gorici, ul. Garibaldi 9 ter v uradilih Kruta v ul. Cicerone 8, kjer je darovalcu na razpolago ustrezan obrazec.

Darovalec lahko tudi nakaže prispevki na bančni tekoči račun družbe DZP Prae, ki bo poskrbela za naknadno nakazilo prispevka prejemniku: če darovalec želi, da se v tem slučaju prispevki objavi v časopisu, mora naši redakciji posredovati (tudi po faksu) ustrezno dokumentacijo (kopija bančnega naloga) iz katere so jasno razvidni točni podatki darovalca in prejemnika.

Prispevki lahko darovalec izroči neposredno prejemniku v gotovini ali z bančnim nakazilom na njegov bančni tekoči račun: v tem slučaju, če želi da se prispevki objavi, mora nam posredovati (tudi po faksu) kopijo bančnega naloga, iz katerega so jasno razvidni njegovi podatki in podatki prejemnika, ali potrdilo s strani prejemnika o prejemu prispevka s podatki darovalca.

CINECITY - 16.00, 17.00, 18.30, 19.45, 21.15, 22.00 »Hellboy: The golden army«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.10 »Agenete Smart - Casino totale«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.10 »Funny games«; 16.10, 18.05, 20.00, 22.00 »Ken il guerriero: La leggenda di Hokuto«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Wanted - Scegli il tuo destino«; 16.10, 18.30, 21.30 »L'incredibile Hulk«.

EXCELSIOR - 18.00, 21.00 »Meduse«.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.00, 21.00 Il mio amico giardiniere«.

FELLINI - 16.10, 17.55, 19.50, 21.45 »Tropa de elite - Gli squadroni della morte«; 19.30 »Gomorra«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Funny games«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Il mio sogno più grande«.

KOPER - KOLOSEJ - 19.00, 21.30 »Neverjetni Hulk«; 18.30, 20.20, 22.10 »Maturantski ples«; 19.50, 21.50 »Hancock«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.45 »Impy e il mistero dell'isola magica«; 18.20, 20.15, 22.15 »Un'estate al mare«; Dvorana 2: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »L'incredibile Hulk«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Le morti di Ian Stone«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Agente Smart - Casino totale«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 20.00, 22.10 »Helloby II: Teh golden army«; Dvorana 2: 19.50, 22.00 »Agente Smart - Casino totale«; Dvorana 3: 20.00, 22.10 »Wanted - Scegli il tuo destino«; Dvorana 4: 20.10, 22.15 »Funny games«; Dvorana 5: 19.50, 22.00 »Maradona by Kusturica«.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO PEDAGOŠKEGA IN DRUŽBOSLOVNEGA LICEJA

A.M. SLOMSKA sporoča, da je v poletnih mesecih tajništvo odprtlo od ponedeljka do petka, od 8. do 13. ure.

RAZSTAVA NA BONOMOVEM DO-MU:

Dijaki 1. klasičnega razreda liceja F. Prešeren in mentorica Vas vladivo vabimo v Prosvetni dom na Opcini na poletni ogled fotografiske in zgodovinske razstave o Petru Bonomu in njegovem palčari. Pobudi smo za natečaj sklada FAI in s podporo Zadružne kraške banke pripravili ob Trubarjevem letu, sedaj pa nas je v goste sprejelo SKD Tabor. Razstava bo na ogled do 31. julija. Odprta bo vsak delavnik, od 17. do 20. ure.

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - tajništvo Trst obvešča, da je Ministrstvo za šolstvo objavilo odklop za obnovitev zavodskih lestvic neučnega osebja (tretji pas). Prošnjo je treba na eno od izbranih šol vložiti do 31. julija. Obrazci so na voljo na spletni strani www.pubblica.istruzione.it (personalne scuola-personale ATA). Podrobnejše informacije nudi Pokrajinski šolski urad v ul. SS. Martiri.

ZDRUŽENJE STARŠEV OŠ FRAN MIL-

ČINSKI organizira naslednje poletne tabore: Angleški »Jezikajte!« v Postojni, od 24. do 29. avgusta (od 8. do 15. leta); računalniško in šahovsko delavnico »Mišk@« v Trstu, od 1. do 5. septembra (od 3. razreda dalje). Za dodatne informacije in prijave sem Vam na razpolago na tel. 040-567751, ali mobi: 320-2717508 (Tanja) in po e-pošti: franmilcinski@gmail.com.

DTTZ ŽIGE ZOISA obvešča, da je med poletno prekinjivo didaktičnih dejavnosti šola ob sobotah zaprta do 30. avgusta 2008. Med tednom bo tajništvo odprt od 9. do 14. ure.

ZNANSTVENI LICEJ FRANCETA PRE-

ŠERNA sporoča, da bo do 30. avgusta šola ob sobotah zaprta.

Izleti

AVTOBUSNI IZLET SPDT NA VRŠIČ

IN SLEME V nedeljo, 27. julija, organizira SPDT avtobusni izlet na Vršič in Sleme. Odhod avtobusa ob 6.30 iz Trsta, s trga Oberdan in ob 6.45 s trga v Sesljani. Izlet vodi Elč Abram. Predvidene so tri variante: a) vzpon na Sleme iz doline Tamar, zahteven, primeren le za izkušene planince (5 ur hoje); b) sprehod ob Ruske kapelice na Vršič in po bližnji okolici (primeren za vse); c) vzpon iz Vršiča na Sleme po lepi, nezahtevni planinski poti (3 ure hoje). Ob sestopu kratek postanek

pri spomeniku Kugyja. Prijave (čimprej) sprejemajo: Livio 040-220155, Elči 040-415534 in Vojka 040-217685 (v petek in soboto).

LETNIKI '68 IZ ZAHODNEGA KRASA

organiziramo izlet v Ptuj in okolico 4. oktobra 2008, da bi skupaj praznovali 40-letnico. Vabljeni so vsi soletniki iz okoliških vasi. Za informacije in rezervacije: Tamara 339-2241221, Aljoša 334-977208, Igor 347-6849308.

70-LETNIKI OBČINE DOLINA prirejajo v nedeljo, 7. septembra, izlet v Begunje in na Blejsko kosišče pri Joževcu. Ne izgubite priložnosti in pridružite se nam! Informacije na tel. št.: 040-228468 (Ada).

Čestitke

V nedeljo je praznoval 70. rojstni dan PIERO UNUSSICH. Vse najboljše mu iz srca želi žena Neva.

MATIJA, včeraj je bil tvoj rojstni dan. Zdaj, ko v šolo hodiš, magari, kar sam preberi, da vse najboljše ti želi nana Mori.

ADRIJANA JARC in NASTJA GHERLANI naj prejmeta iskrene čestitke za opravljeno maturo od družin Malalan in Kneipp.

Aleksandru, Mirjam in Jani se je pridružila mala

Petra

Iskreno jim čestitamo

vsi na

Zvezi slovenskih kulturnih društev

Obvestila

POLETNI CENTER PIKAPOLONICA praznuje 10-letnico! Študijski center Melanie Klein in Slovenska prosveta vabita člane in prijatelje na proslavo in družabno srečanje, ki bo v petek, 25. julija, ob 14.30 v prostorih otroškega vrta v Bazovici. V primeru slabega vremena bo prireditev v Športnem centru v Bazovici.

GLASBENA MATICA obvešča cenjene stranke, da bo do 31. julija tajništvo odprtlo s poletnim urnikom: od 9. do 12. ure.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi do 12. septembra, delovali s poletnim urnikom in sicer od ponedeljka do petka, od 9. do 13. ure.

KRUT obvešča, da je pisarna odprta s poletnim urnikom, od 9. do 13. ure.

POLETNI CENTER PIKAPOLONICA praznuje 10-letnico! Študijski center Melanie Klein in Slovenska prosveta vabita člane in prijatelje na proslavo in družabno srečanje, ki bo v petek, 25. julija, ob 14.30 v prostorih otroškega vrta v Bazovici. V primeru slabega vremena bo prireditev v dvoranji. Za podrobnejše informacije www.skdtabor.it. Po-krovitelj: Pokrajina Trst; pobudo so podprli: rajonski svet za vzhodni Kras, Zadružna kraška banka, Zveza slovenskih kulturnih društev, Nova Conad - Društvo prodajalna na Općinah in razni domači trgovski obrati.

SKD TABOR - POLETJE POD KOSTNJEM 2008 v Prosvetnem domu na Općinah: v četrtek, 24. julija, ob 21. uri, večer istrskih pesmi z Rudijem Bučarjem; četrtek, 31. julija, ob 21. uri, koncert sardinskega zborja »Paulis di Uri« (Sassari). V primeru slabega vremena bodo prireditve v dvoranji. Za podrobnejše informacije www.skdtabor.it. Po-krovitelj: Pokrajina Trst; pobudo so podprli: rajonski svet za vzhodni Kras, Zadružna kraška banka, Zveza slovenskih kulturnih društev, Nova Conad - Društvo prodajalna na Općinah in razni domači trgovski obrati.

SKD TABOR - POLETJE POD KOSTNJEM 2008 v Prosvetnem domu na Općinah: v četrtek, 24. julija, ob 21. uri, večer istrskih pesmi z Rudijem Bučarjem; četrtek, 31. julija, ob 21. uri, koncert sardinskega zborja »Paulis di Uri« (Sassari). V primeru slabega vremena bodo prireditve v dvoranji. Za podrobnejše informacije www.skdtabor.it. Po-krovitelj: Pokrajina Trst; pobudo so podprli: rajonski svet za vzhodni Kras, Zadružna kraška banka, Zveza slovenskih kulturnih društev, Nova Conad - Društvo prodajalna na Općinah in razni domači trgovski obrati.

SKD TABOR - POLETJE POD KOSTNJEM 2008 v Prosvetnem domu na Općinah: v četrtek, 24. julija, ob 21. uri, večer istrskih pesmi z Rudijem Bučarjem; četrtek, 31. julija, ob 21. uri, koncert sardinskega zborja »Paulis di Uri« (Sassari). V primeru slabega vremena bodo prireditve v dvoranji. Za podrobnejše informacije www.skdtabor.it. Po-krovitelj: Pokrajina Trst; pobudo so podprli: rajonski svet za vzhodni Kras, Zadružna kraška banka, Zveza slovenskih kulturnih društev, Nova Conad - Društvo prodajalna na Općinah in razni domači trgovski obrati.

SKD TABOR - POLETJE POD KOSTNJEM 2008 v Prosvetnem domu na Općin

08
MITTELFEST

Odprtje

»Nimamo časa, da bi sebi posvečali nekaj časa«, »Bi morali uporabljati čas kot sredstvo, ne pa kot fotelj«, »Problem našega časa je, da ni več nekdanje bodočnosti« – taki so aforizmi, ki spremljajo letošnjo izvedbo Mittelfesta iz izložb čedajskih trgovin, kjer »festivalne ure« pritegnejo pozornost mimočutnih, skupaj z velikimi metronomi na mestnih trgih, ki s svojim nihalom merijo umetniški utrip festivala, v zabavo otrokom in mladim po srcu. Grajenje časa je namreč letošnja vezna nit festivala, ki spodbuja k razmišljanju o tempu sodobnega življenja in njegovih vrednot. S tem festivalom se izteka tudi čas mandata umetniškega vodje Monija Ovadia, ki je na otvoritveni slovesnosti izrazil svoje zadovoljstvo ob mnogih človeških in umetniških doživetjih, obenem ob odhodu, ki ni zaton nekega obdobja, ampak zora novega. Pohecal se je tudi nad simbolično številko, saj je 17 (letošnja izvedba festivala) po židovski kabali sinonim »dobrega«, zadnjini dan festivala (27.) in torej dan pozdravov s predstavo Oylem Goylem pa je obletnica njegove srečne poroke. Ob otvoritvi je Ovadia ponovno poudaril svojo politično neodvisnost in prozornost pri upravljanju festivala, obenem se je zahvalil vsem sodelavcem, ki so omogočili uresničitev vseh načrtov, v prvi vrsti »desni roki« Mariu Brandoliniju, a se je tudi spomnil vseh, ki so tudi pred njim postavili osnovne festivala na gmotinem in vsebinskem področju, kot so nekdanji umetniški vodja Giorgio Pressburger, Riccardo Illy in Robert Antonaz. Tudi Ovadia je bil deležen posebne pohvale s strani deželnega odbornika za kulturo Roberta Molinara, ki je priznal, da je njegovo umetniško vodstvo pustilo globoko sled z močnim pečatom večkrat pretirano izrazitega temperamenta. Molinaro je tudi pohvalil Ovadijevo intelektualno poštenost, saj se je izpostavil z lastnimi prepričanji, kar je tudi neizogibno in pravilno kot znak prizornosti njegovega pristopa k funkciji umetniškega vodja. Letošnja tema je apel k prevzemanju odgovornosti, brez katere ni razvoja. Tudi predsednik društva Mittelfest Furio Honsell je s svojimi uvodnimi besedami ponudil nekaj iztočnic za uokvirjanje in dojemanje smisla rdeče niti in je poglobil temo časa v sodobni družbi, kjer globalizacija pomeni odgovornost, saj vsako naše dejanje lahko pridobi planetarno težo. »Pustite se prevzeti z izjemno festivalsko pustolovščino!« je navdušeno vabil Honsell, ki je poudaril, kako ima vsak od festivalskih dogodkov svojo vlogo in pomen in je med vsemi ponudbami festivala omenil koprodukcijo s Slovenskim stalnim gledališčem in jo označil kot emblematični primer mednarodnega in medkulturnega sodelovanja, ki resnično interpretira v najbolj žlahtnem smislu namen tega festivala in njegovega utopičnega »grajenja boljše bodočnosti«.

Otvoritvena slovesnost je potekala na obnovljenem trgu Julija Cezarja, kjer stoji

ČEDAD - Množica obiskovalcev in bogat program za začetek letosnjega festivala

Splet glasbe in besede, odsev legendarnih krajev

Nastop Stalnega slovenskega gledališča prestavljen zaradi neugodnega vremena

od začetka prejšnjega stoletja kip v spomin na čedajsko igralko Adelaide Ristori. Spomenik ni nikoli doživel uradne predstavitev in blagoslova zaradi vojnih dogodkov, zato je bila otvoritev prenovljenega trga in novega prireditvenega prostora deležna posebnega poudarka z blagoslovom in prezom traku ter priložnostnim govorom čedajskoga župana Attilia Vuge.

Sobotni koncerti

Odprtja velikih dogodkov počasti glasba in Mittelfest si je zagotovil trojico glasbenih ponudb, s katerimi je praznoval uradni začetek letosnjega programa. V soboto so se namreč zvrstili trije med seboj zelo različni koncerti, med katerimi je številna publike lahko izbrala izvrstno komorno razsežnost v duhu romantične literature, preplet glasbe in besede na ljudski osnovi ali mogočnost simfoničnega prijema.

Glasbeni potencial večera se je v glavnem izpelj z začetnim, izrednim doživetjem, ki so ga podarile vrhunske izvedbe slovenskega ruskega kvarteta Borodin in violončelista Maria Brunella. Prenovljen trg Julija Cezarja pa je krstil nastop treh tržaških ustvarjalcev, avtorjev »poetičnega koncerta« z naslovom »È Oriente« po istoimenski zbirki zapisov iz potovanj tržaškega novinarja Paola Rumiza. Vezna nit lepljenke odlomkov je bila zgodba o prerokbi ciganke

Na fotografiji desno množica v praznično okinanem centru Čadada, spodaj eden od številnih metronomov, ki skandirajo tempo festivala na čedajskih ulicah, spodaj sugestivni posnetek ob spuščanju mraka

potovanja s portretom »glasnika Mittel-europe«, Claudia Magrisa. Ob prisotnosti Rumiza je produkcija doživila svojo pravljedbo. Izvajalci so izbrali koncertno obliko, s sitematično alternacijo branja odlomkov in izvajanja skladb, ki s svojimi ljudskimi prizvoki pričarajo atmosfero opisanih krajev ob video ozadju projekcij podob morja, rek, orientalskih tepihov in poljskih

srbskimi in romunskimi prizvoki, celota pa ni bila dovolj povezana, da bi pridobil enotno podobo smiselnega umetniškega projekta. Komorna razsežnost ni bila niti primerjiva z nastop na prostem, ki ni uspel prevzeti občinstva. Smiseln izbrane skladbe pretežno sodobnih srednjeevropskih avtorjev (med temi Tržačana Giulio Vizzzi in Marco Sofianopulo) sta izvedla flavtista Caterina Gorup in kitarist Fabio Caselli.

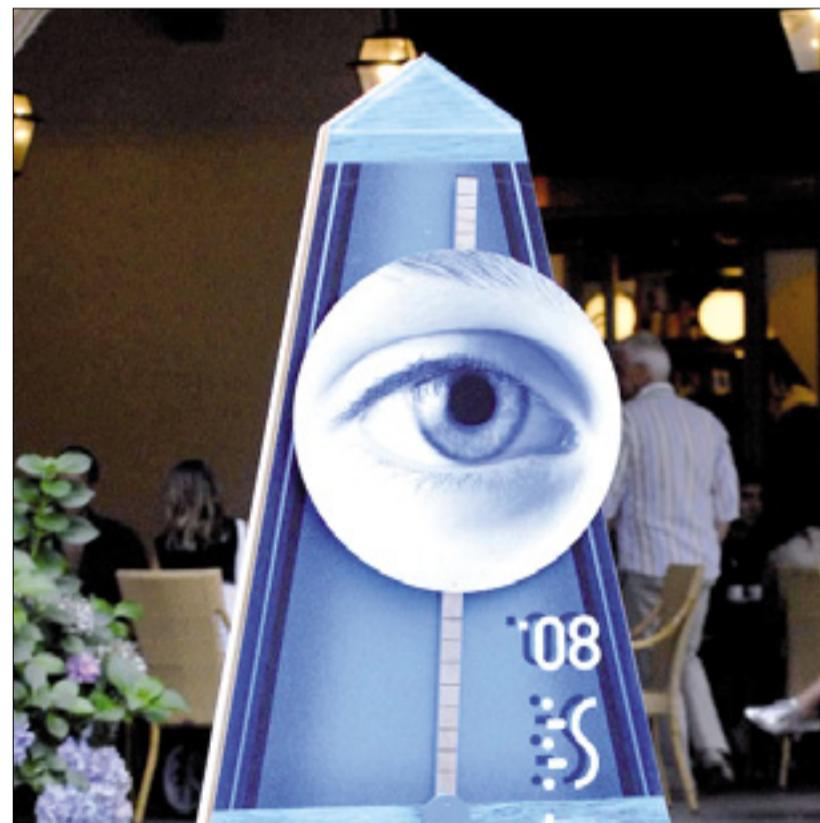
Večer se je nadaljeval v duhu srednjeevropske tradicije s koncertom Simfoničnega orkestra FJK, ki je nastopal s petimi deli iz slovitve Brahmsove zbirke madžarskih plesov. Kodályjevimi prav tako znanimi Plesi iz Galánte in s simfonijo št. 9 Dmitrija Šostakoviča. Dopadljiv spored je z živahnostjo izbranih skladb in njihovo folklorno prikupnostjo navdušil publiko na trgu zraven čedajske stolnice. Vzdusje, ki je simbolično povezano skladbe, je enosmerno usmerilo tudi gesto ruskega dirigenta Michaila Jurowskega, ki je interpretiral ljudski naboj s polnim, zemeljsko solidnim zvokom. Izvedbe niso kazale poglabljenega prijema, temveč splošni vtis, ki ga je orkester orisal kompaktno in zanesljivo izvedenimi solističnimi vložki.

oder razvade, nezgode in norosti violinista in pianista. Težave z ugleševanjem, s postavljivo, odnos med soizvajalcema ali med glasbenikom in snemalcem se spremenijo v iztočnice za nepredvidljivo razvijanje glasbenega navdiha, kjer ni več mesta med resno in lahko glasbo in mozartova skladba lahko sobiva s tem glasbeno kulise Jamesa Bonda, medtem ko pop uspešnica »I will survive« lahko pridobi čardski značaj. Bachov Adagio postane vir neverjetnih preobrazb po zahtevah »tržišča«, kjer je efekt pomembnejši od vsebine. Tudi telefonček, ki brni v dvorani ponudi izvajalcema temo za koncertne variacije in absurdne, smešne situacije sledijo v neprekinjenem, kaleidoskopskem zaporedju. Nedvomno komične sposobnosti iznajdljivih glasbenikov in njuna izvajalska spremnost so upravičeno navdušile publiko na bitnega gledališča Ristori, ki se je smejala od prvega prizora do zadnjega, »srhli-vega« dodatka posrečenega nastopa.

Današnji spored

Skladbe Mendelssohna in Beethovna bodo danes snov umetniških doživetij, ki jih bo ponudil koncert dua vrhunskih ruskih glasbenikov, to sta pianist Konstantin Bogino in violinist Pavel Vernikov. Slovita koncertanta bosta igrala ob 18.30 v cerkvi sv. Frančiška s Simfoničnim orkestrom FJK, ki bo že drugi stopil na oder letosnjega Mittelfesta, tokrat pod vodstvom Marcia Bonija. Ob 18.00 pa bo družba SOMSI predela srečanje ob tristoletnici zakona 180 »V spomin na Franca Basaglio«, ki bo povezano s premiero gledališke produkcije na temo duševne bolezni »Lina« v reziji Pierpaola Sepeja. V okviru niza »Krhke bodočnosti«, ki je namenjen ustvarjalcem under 30, bo zaživelva vizualno zanimiva predstava »Lo sfarzo nella tempesta« držnih arhitektov italijanske gledališke scene Eve Geatti in Nicole Toffolinija. Strokovnjaki za izvajanje srednjeevropske literature skupine Dramsam in socialno osveščena italijanska pevka Giovanna Marini s svojim kvartetom bodo ob 22.30 posvetili koncert Ogleju in njegovi zgodovini, od antičnih glasbenih zapisov do sodobnih preobrazb. Socialno angažirana pesem bo snov jutrišnjega dogodka v kamnolomu v Tarpeču, ki bo tokrat potekal v znamenju družbe Cantacronache.

Rossana Paliaga

in o čepici, ki jo novinar vraževerno vrže v vodo. Začne se tako potovanje skozi poetične in legendarne ali tudi boleče realne kraje, od Dunaja do Črnega morja, po reki Donavi. Tudi Trst je del tega idealnega

cvetic Ennia Guerrata. Priopovedi, ki so bile zaupane hrivapemu glasu igralke Barbare Della Polla, imajo velik čar, prav tako so lahko zanimive glasbene izbire z madžarskimi, židovskimi, hrvaškimi, bolgarskimi,

Nedeljski spored

Po glasbeno obarvanem začetku je nedeljski spored Mittelfesta predstavljal raznoliko ponudbo glasbenih, gledaliških, konferenčnih in plesnih dogodkov. Kot običajno je praznični dan privabil v Čedad lepo število gledalcev, ki so že dopoldne imeli na voljo prvi koncert, ki ga je oblikoval tržaški Medverski zbor pod vodstvom Fabije Nossal. Posebnost zpora, ki deluje od leta 2000, je raznolikost izvora članov po narodnosti in veroizpovedi. Sestavljajo ga v glavnem neizkušeni pevci, ki se ukvarjajo s tehnično primerno preprosto literaturo, saj je namen zpora predvsem simboličnega značaja. Skupina je namreč že nastopila tudi ob pomembnih inštitucionalnih in kulturnih dogodkih kot je bilo praznovanje 60. letnice Unescoja v Rimu, Trstu in Firenca. Zbor je pripravil nedeljski koncert s sporedom znanih katoliških, evangeličanskih, hindujskih, pravoslavnih, židovskih, budističnih in muslimanskih himn in korala. Posredovanje melodij teh emblematicnih spevov je bil v glavnem ekumenski smisel izveden, ki niso dodatno poudarjale stihičnih značilnosti. Nossal je spremljal skladbe na klavir in jih je posebej predstavil v luči zgodovinskih sprememb, ki danes omogočajo izvedbo tovrstne literature v katoliški cerkvi.

Festivali niso samo kraji eksperimentiranja inovativnih umetniških govorov in razmišljanja o spornih družbenih problematikah; program Mittelfesta je zato koristno vključil tudi kreativno razvedrilni trenutek kot je bil komedijski koncert dua Igudesman-Hyung Ki Joo. Bivša učenca šole Yehudija Menuhina sta združila glasbeni in igralski talent v edinstveno performanco »A Little Nightmare Music«, ki ironično in surrealno postavlja na

OBVESTILO SSG

Ponovitev koprodukcije Slovenskega stalnega gledališča, Primorskega poletnega festivala in festivala Gledališča v gledališču »Hči zraka«, ki je v nedeljo zvečer odpadla zaradi nenaklonjenih vremenskih razmer, bo danes ponovno zaživelva na odru kamnoloma v Repnici. Abonenti Mittelfesta in gledalci, ki so nabavili vstopnico za nedeljsko ponovitev, bodo imeli nocoj na voljo brezplačno vstopnico za ogled predstave.

BENEČIJA - Prireditev se je v nedeljo zaključila, nekateri projekti pa se nadaljujejo

»Postaja Topolove ni zaprla vrat, čakalnice in življenja«

Tudi zadnji vikend je v vasico privabil lepo število obiskovalcev - Obisk deželnega odbornika Molinara

V nedeljo se je v istoimenski beneški vasici zaključila Postaja Topolove. Ob sončnem zahodu so prvič zaigrali v živo glasbeno spremljavo filma »Il Di-vo« Paola Sorrentina, ki jo je napisal skladatelj in glasbenik Tebo Teardo. Glasbo sta izvajala avtor z električno kitaro in Martina Bertonij s čelo.

V jutranjih urah sta pod naslovom »Malokdo se prebudi ob tej uri« glasbenika iz Singapurja Sai Hua Kuan in Wang Roubinga izvajala svoja dela. Poldan je Gian Luca Favetto izvajala svoje refleksije v glasbi in besedi. Nato je s saksofonom nastopil Massimo Falascione. Nedelja je tako potekala v znamenju glasbe in Postaje je med zvoki filma o Andreottiju povabila številne goste na srečanje prihodnje leta.

V soboto je bil osrednji dogodek nastop mladih med desetim in štirinastim letom, ki so nekaj dni vadili s skupino Tambours de Topolò. Mladi so se seznanili z bobni in improvizirali koncert, ki je navdušil številno občinstvo. Moreno Miorelli, ena izmed duš Postaje, je nastop označil kot biser, saj »star« skupina bobnarjev deluje že od leta 2000 in sedaj je čas, da se pripravijo tudi novi tamburaši.

V petek je Postajo obiskal deželni odbornik

za kulturo Roberto Molinaro, ki je dejal, »da je težko najti kraj, kjer bi bilo srečanje med umetnostjo in okoljem takoj naravno.« Organizatorje je pohvalil, ker so dokazali, kako lahko tudi obroben kraj postane središče široke pozornosti.

Prejšnjo soboto (12.t.m.) je Postajo obiskal pisatelj Drago Jančar. Vsežravniti italijanski dnevnik Il Sole 24 Ore pa je v nedeljo (20.t.m.) posvetil srečanju s slovenskim pisateljem v Topolovem celo stran kulturne priloge, kar potrjuje Molinarove besede (o članku poročamo na drugem mestu; op. ur.).

Jančar je prišel v Topolò kot gost lanskega načrta Koderjana. Bival je v vasi, se sprehajal po Benečiji in objavil zanimive in privlačne Zapiske iz Schiavonije. Sedaj so jih predstavili. Prihodnji gost načrta Koderjana, ki sodi v okvir Postaje, bo slovenski pesnik Iztok Geister. Skratka, Postaja skozi vse leto ne zapre vrat, čakalnice in življenja. To pa tudi zato, ker se 33 prebivalcev Topolovega zavzema za njen obstoj. Tudi letos so domačini nudili sobe za gostuječe umetnike, skrbeli so za kiosk, za jedajo in pijačo ter pomagali pri raznih organizacijskih opravilih. (ma)

POSTAJA TOPOLOVE - Zanimiv zapis Cristine Battocletti

Il Sole 24 ore o Jančarju

Članek o Postaji Topolove tudi priložnost za pogovor s slovenskim pisateljem

Postaja Topolove je v nedeljo odjeknila tudi v vsedržavnih medijih. Ekonomski dnevnik Il Sole 24 ore je dogodku posvetil velik članek v svoji nedeljski kulturni prilogi. Cristina Battocletti je v njem opisala značilnosti Benečije, njen slovensko dušo in bližino meje. Opisala je dogajanje na Postaji Topolove, glavnino pozornosti pa posvetila slovenskemu pisatelju Dragu Jančarju, ki je bil prejšnji teden gost beneške vasice. Intervjuje je opremila z odlomkom iz Jančarjeve najnovnejše knjige Zapiski iz Schiavonije (Appunti dalla Schiavonia); v njej je Jančar zabeležil svoja opažanja, občutke, razmisleke o zgodovini, jeziku in beneških ljudeh, ki jih je pridobil med enomesečnim bivanjem v Topolovem.

Srečanje z Jančarjem je bil za Cristina Battocletti tudi priložnost za pogovor o nekdanji Jugoslaviji. »Fantje, s Titom je bilo slabše,« je mlade jugonostalgične posvaril pisatelj, ki je bil leta 1974 zaprt zaradi svojih disidentskih misli. Razumem mlade, ki danes obžalujejo socialistično Jugoslavijo, je dejal pisatelj, ampak svoboda je bila takrat iluzija. »V 80. letih je bilo v zaporih zaprto na tisoče disidentov. Nove generacije niso doživele na lastni koži posledica diktature. So pa videle kruto in absurdno vojno...« Vojno, ki je po Jančarjevem mnenju tudi posledica tistega totalitarnega režima: kajti zamisel o etničnem čiščenju ne bi mogla prodrijeti, če bi bila jugoslovanska družba demokratična. (pd)

MITTELFEST - V nedeljo v cerkvi sv. Frančiška debata z Ginapaolom Carbonettom in Monijem Ovadio

O »prihodnosti duše«

Mittelfest ne ponuja le gledaliških, glasbenih, plesnih in lutkovnih predstav, pač pa tudi debatna srečanja, ki jih Gianpaolo Carbonetto vodi v sodelovanju z umetniškim vodjo Monijem Ovadio. Še pred začetkom festivala je na petih razpravljalnih večerih v sklopu Mittelincontri tekla beseda o prihodnosti ideologij, energije, podjetništva, dela, misli in o drugih izzivih. Nedeljsko dopoldansko srečanje, ki je v cerkev sv. Frančiška privabilo veliko število poslušalcev, je bilo posvečeno Prihodnosti duše. Za obravnavo te tematike so organizatorji povabili v Čedad znanega italijanskega teologa Vitá Mancusa in priljubljenega furlanskega župnika Pierluigija Di Piazzo.

Razprava je iskala odgovore v zvezi s časom, ko nas več ne bo in naj bi v njem imela prvenstveno vlogo duša. Gre za vprašanje, ki naj bi si ga postavljali tako laiki kot verniki, agnostiki, ateisti in drugi. V debati je bilo uvedoma izpostavljeno, da se v sodobnem materialističnem svetu nenehnega hi-

tenja in reševanja mnogoterih obveznosti, življenje ljudi odvija vse bolj na površju. »Ne goji se več duhovnosti, vse je usmerjeno v tukaj in zdaj. Brez doživljjanja globine izgubljamo izpred oči smisel življenja.«

Mancuso je po začetnih definicijah duše (»je enako energija minus masa«) in obrazložitvi njene večstopenske istovetnosti (»čutna, razumska, duhovna in svetniška«) menil, da predstavlja sprejetje znotraj sebe delov iz drugih civilizacij, v današnjem kompleksnem svetu, »edino pravo pot.« Po Di Piazzovem prepričanju je prihodnost duše tesno povezana s prihodnostjo našega ekosistema. Zato se je zavzel za akcijo, »za potrebo po prisotnosti duše v svetu, ki je nima.« S tem v zvezi je omenil otroke, ki umirajo za lakoto, može, ki izgubljajo življenje na delovnem mestu, današnje italijansko jemanje prstnih odtisov ciganskim otrokom. Za župnika karnijskega rodu je potrebno »deliti dušo« z reweži in vsemi potrebnimi: »drugace ni rešitev.«

V nadaljevanju je Ovadio razpravljalca popeljal na njemu ljuba tematska področja. Beseda je tako stekla o Bogu, ki naj bi za katolike bil resen, oddaljen in strog, medtem ko naj bi se pri Židih soočal z ljudmi in bil pri tem celo pripravljen potegniti krajši konec. Di Piazza je tudi opozoril na dejstvo, da se v svetu govori le o islamskem fundamentalizmu in ne o tistem, denimo, multinacionalni, ki v Amazoniji iz produktivnih razlogov podijo domorodce iz džungle ter v opomin drugim žagajo njihova telesa z motorkami. Glede naših družbenih razmer je bil izpostavljen pomen gojenja medsebojnih vezi, ki dajejo človeku kakovostenje življenje. Resnicolube je Ovadio opozoril, da je bila sveta knjiga Torah v teku zgodovine slabo prevedena in zato vsebuje maršikatero zavajajočo prigodo, ki se ohranja. Dejal je, da je po mnenju mnogih holokavst dokaz, da bog ni vsemogočen. In zakaj so Žide v teku stoletij drugi toliko pregnalji? Ume-

tniški vodja Mittelfesta pravi, da gre iskati razloge plačevanja tako visokega davka s strani Židov v tem, da so si le-ti upali, z razliko od drugih, imeti z bogom dialektičen, ironičen, torej bolj enakopraven odnos.

V končnem delu srečanja je Mancuso ponudil poslušalcem pošteno definicijo veroizpovedi (»to kar človek stori s svojo osamljenostjo«) in se kritično obregnil ob javne oblike izkazovanja religije. Sklepne misli obeh gostov so bile namenjene proti vsem tistim oblastnikom, ki zlorabljo iskreno vero prebivalstva. »Še najboljše je v življenju iskati svojo pot do svobode,« sta poudarila.

Debatna srečanja se bodo na Mittelfestu nadaljevala že danes pooldne, ko bodo ob 18. uri, v dvorani Somsi, o Prihodnosti zakona št.180 (s spominom na Franca Basaglio) spregovorili Massimo Cirri, Pierangelo Rovati, Franco Rotelli in Beppe dell'Acqua.

Matej Caharija

LJUBLJANA Glasbeno obarvan teden v Križankah

LJUBLJANA - Kulturno druženje v sklopu Festivala Ljubljana bo v tem tednu glasbeno obarvano. Včeraj je uvedel koncert komorne orkestra Italijanski virtuozi iz Verone, današnji večer v Križankah bo minil v družbi slovenskega kantavtorja Zorana Predina, ki ga bo spremljal »superzvezdni ansambel« The Gypsy Swing Band. Predin je na slovenski glasbeni sceni že več kot 30 let.

Njegove pesmi zaznamuje samosvoja poetika, ki je postal sestavni del slovenske zabavnoglasbene identitete, so napisali na festivalu. Na odru ljubljanskega poletnega gledališča se mu bodo pridružili še vibrafonist Boško Petrović in trobentāc Izidor Leitinger ter glavni gost večera - hrvaški glasbenik Massimo Savić.

V Križevniški cerkvi bo v četrtek nastopil Greenwich trio, ki ga sestavljajo violinistka Lana Trošek, violončelist Stjepan Hauser in pianistka Yoko Misumi. Izvedli bodo skladbi za trio Johanna Brahmsa in Dmitrija Šostakoviča. Člani tria so odlični virtuozi, nagrajeni na več tekmovalnih za mlade soliste. Skupaj muzicirajo od leta 2006 in redno študirajo komorno igro pri znamenitemu violončelistu in pedagogu Bernardu Greenhoustu. Trio je prejel več nagrad na komornih tekmovaljih in velja za enega najbolj prefinjenih in zagnanih tovrstnih sestavov.

Festivalski teden bodo sklenili trije nastopi komornega zborja katedrale Smolni iz Sankt Peterburga - ta bo na festivalu gostoval namesto sprva napovedanega zpora Mihail L. Glinka. V petek bodo pevci nastopili v Samostanski cerkvi Galerije Božidarja Jakca v Kostanjevici, sledil bo sobotni koncert v Športni dvorani Kranjska gora, prihodnji ponedeljek pa bodo nastopili še v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani.

V prvem delu bodo izvedli dela Sergeja Vasiljeviča Rahmaninova in Pavla Česnokova, v drugem pa nekaj ruskih narodnih pesmi. Komorni zbor katedrale Smolni deluje od leta 1991. Nastopa na večjih glasbenih festivalih in ima na sezono več kot 60 koncertov na uglednih svetovnih odrih. Repertoar zpora obsegajo rusko cerkveno glasbo, ljudsko glasbo, klasično rusko in zahodnevropsko glasbo ter dela sodobnih skladateljev. (STA)

GORICA - Prvi letnik smeri za prevajalce in tolmače se seli v Videm

Na univerzi se slovenščini ne obetajo dobri časi

V ulici Diaz ohranjajo izpopolnjevalni bienij, študij slovenskega jezika pa bo odvisen od števila vpisov

Prvi letnik smeri za prevajalce in tolmače - po novem smer za medjezikovno posredništvo in komunikacijo - se bo z akademskim letom 2008/2009 stodostno preselel z goriškega sedeža Videmske univerze v furlansko prestolico. Tu bo slovenščina, vsaj na podlagi študijskega plana, ki so nam ga včeraj poslali s tajništvu fakultete za tuje jezike v Vidmu, mogoče študirati le kot izbirni predmet in ne več kot prvi jezik. V ulici Diaz v Gorici pa zaenkrat še ostaja izpopolnjevalni bienij; magistrski študij iz slovenščine bodo vendar jeseni razpisali le v primeru, da se bo nanj vpisalo zadostno število študentov.

Dejstvo, da bo zaradi racionalizacije sredstev prišlo do selitve smeri za prevajalce in tolmače iz Gorice v Videm, kjer jo bodo združili s smerjo za tuje jezike in literaturo, bo po besedah Tatjane Rojc postopno privelo do ukinitev študija slovenščine. »Oddelek za prevajalce in tolmače so v Gorici pred leti odprli ravno zato, da bi ovrednotili krajne jezike. Zaradi nizkega števila vpisanih bodo študijsko smer preselili v Videm, kjer pa so tečaji slovenščine na začetniški ravni. Poleg tega gre za popolnoma različno študijsko pripravo, saj je v Vidmu večji poudarek na kulturni in književnosti, v Gorici pa smo formirali profesionalne tolmače in prevajalce,« je povedala Rojčev; dolgoletna predavateljica slovenskega jezika na Videmski univerzi je sicer na grožnjo, ki jo racionalizacija predstavlja za študij slovenskega jezika, opozorila že aprila. »Potreba po teh profesionalnih figurah pa je velika. Slovenska narodna skupnost bi se moralova zavzeti za ohranitev slovenščine na študijski smeri Videmske univerze, saj je obstoju kakovostnega prevajalskega kadra pomembna stvar,« je ocenila Rojčev.

Odgovorna na študijski smeri za medjezikovno posredništvo in komunikacijo Fabiana Fusco je povedala, da bosta drugi in tretji letnik v novem akademskem letu ostala v Gorici, isto pa velja tudi za izpopolnjevalni bienij. To pa še ne pomeni, da bodo jeseni aktivirali magistrski študij iz slovenščine. »Možnost plačevanja profesorskih pogodb in suplenc je pač odvisna od števila vpisanih,« je povedala Fusco. Usoda tistih, ki bi triletni študij iz slovenščine na smeri za prevajalce in tolmače radi izpopolnili v bieniju, ostaja torej pod vprašajem. Med študenti pa naj bi se širila govorica, da univerza svetuje tistim, ki bi radi ubrali to pot, naj se vpišejo na specialistično diplomo v Videm. (Ale)

GORICA - Krčenje kuhinj glavna tema občinskega sveta

Elektronske dvojezične izkaznice že več mesecov brez strešic

Starši so med včerajnjim občinskim svetom nasprotovanje ukinitvi kuhinj v vrtcih izrazili s številnimi transparenti

Prebivalci goriške občine, ki želijo obnoviti osebni dokument in so se odločili za elektronsko dvojezično izkaznico, jo lahko dobijo le, če sta njihovo ime in priimek brez strešic. Že več mesecov ima namreč občinski matični urad tehnične težave, ki onemočajo, da bi izdajal elektronske dvojezične dokumente z diakritičnimi znaki. Na to je včeraj v občinskem svetu opozoril svetnik Forumu Marko Marinčič, ki je hotel preveriti, ali se je uprava aktivirala in skušala rešiti problem.

»Gre za tehnični zaplet, ki je nastal, ker so v Rimu prešli na nov računalniški program. Občina ima v programu nakup novega softverja šele v letu 2009, zato tvegamo, da bo pro-

blem rešen še prihodnje leto,« je opozoril Marinčič. Odbornik Sergio Coisma je zagotovil, da je občina že storpila v stik z notranjim ministrstvom, angažirala pa je tudi docenta univerze iz Tor Vergate. Marinčič pa odgovor ni zadovoljil: »Treba je iskati tudi kratkoročno rešitev.« Z interpelacijo je posegel tudi svetnik SSK Božidar Tabaj, ki je Romolija opozoril na dogodek, ki se je pred nedavnim pripeljal v štandreškem rajonskem svetu. »Na predsednika Marjana Brescie se je svetnik opozicije obrnil z žaljivimi besedami, kar je nedopustno,« je povedal Tabaj. Romoli je dejal, da ne vesčečim dogodkom ni bil obveščen. »Lahko le potrdim svoje spôštanje do Brescie in soglašam s tem, da nespošljivo ob-

našanje občinskih in rajonskih svetnikov ni pravilno,« je povedal Romoli.

Glavna tema včerajšnje seje občinskega sveta pa je bil sklep goriškega občinskega odbora, ki določa krčenje števila kuhinj goriških otroških vrtcev s prihodnjim šolskim letom. Zasedanja so se zato s transparenti udeležili tudi predstavniki združenja staršev »Mangiar sano«, predstavniki odbora za razpis referendumu, ki nasprotujejo odločitvi uprave, osebje kuhinj vrtcev, ki bo s sklepom ob delovno mesto, in sindikalni predstavniki. Na dnevnem redu je bila namreč razprava o peticiji, za katere so starši zbrali preko 2.700 podpisov, in resoluciji, ki jo je na temo menz predstavila opozicija.

FARA - V nedeljo tragična smrt

Utonila v kanalu

43-letna Cinzia Lodolo zapušča moža in dva sinova

V nedeljo dopoldne je v Fari prišlo do tragične nesreče, v kateri je umrla 43-letna ženska. Cinzia Lodolo, ki je živelna na Majnicah z možem, sinom in hčerkjo, je po vsej verjetnosti naključno zdrsnila v namakalni kanal, ki napaja tudi hidroelektrarni Fantoni. Klical je na pomoč, ob prihodu gasilcev, karabinjerjev in rešilne službe 118 pa je že podlegla močnemu toku in ledeni vodi.

Zenska je v nedeljo šla od doma okrog 9.30. Namenjena je bila na sprehod s psom, nemškim ovčarjem, ki ji je ostal zvest do zadnjega trenutka. Ko je Cinzia Lodolo padla v vodo, je skočil za njo in jo skušal rešiti, tok pa je bil premočan. Vprite ženske sta okrog 11. ure slišala mož in žena iz Ločnika, ko sta bila na stranski cesti, ki povezuje Majnice z Villanova in teče vzdolž kanala. Na kraj so takoj prišli gasilci z gumjenjakom, karabinjerji in rešilna služba, žensko pa je že pogolnila voda. Uspelo jim je rešiti le psa, truplo 43-letnice pa so našli še ob 15. uri pri hidroelektrarni Fantoni. Pred tem so morali izsušiti kanal. Ponesrečeno so že v nedeljo odpeljali v kapelo pokopališča v Fari, kjer bo danes ob 14.20 pogreb.

Truplo so našli pred hidroelektrarno

NOVA GORICA - Golob in Tomažič o travniku nasproti Perle

»HIT-ov projekt nesmiseln«

Mestno občino pozivata k razmisleku pred prenagljeno prodajo elitnega zemljišča

ROBERT GOLOB

FOTO K.M.

let predsednik uprave HIT-a, je projekt, ki ga HIT želi uresničiti na travniku ob sodišču, ne posrečena alternativa propadlega projekta megazabavišča. Po njegovem mnenju je projekt nesmiseln, dvomi pa tudi v njegovo poslovno uspešnost zaradi lokacije v Novi Gorici, ki nima turističnih privlačnosti, za uresničitev projekta pa HIT nima finančnih potencialov, meni. Poleg tega, opozarja, vsebina projekta ni v ničemer inovativna ali posebej atraktivna. »V neposredni bližini sta že dve igralnici, zato bi tam morali umestiti vsebine, ki bi same po sebi privabljele ljudi, ne pa ponujati že obrabljen koncept,« me-

ní Tomažič, ki opozarja še na precej verjetno spremembo igralniške zakonodaje v sedanji Italiji. Če se bo uresničila, je moč pričakovati konkurenčne igralnice v obmejnem pasu, denimo v Vidmu, in tej luči pa noben resen investitor ne bi vlagal v širitev igralništva v Novi Gorici, opozarja Branko Tomažič, ki obenem demantira govorice, da ga zanimala ponovna vrnitev na celo upravljajo HIT-a. »Zanima me le, kaj se dogaja s HIT-om,« zatrjuje in dodaja, da se je omenjena družba znašla v zelo nezavidljivem položaju zaradi slabih poslovnih rezultatov, kar bi moralno zradi njenega vpliva na življenje v občini in lastništvo v njem močno zanimati tudi predstavnike občine. Na občini je sedaj težka odločitev, meni Tomažič: ali bo cakala z odločitvijo o namembnosti zemljišča do izdelave projektno študije, ki jo do leta 2009 namerava investiti HIT in ki bi prinesla več jasnih odgovorov ali pa bo zemljišča namenila drugim dejavnostim. Najbolj nesprejemljivo pa se mu zdi, da se občina v projekt vključila na osnovi tolikih nedorečenih zadev.

Katja Munih

Etnoploč v Gradežu

V parku Marchesan v Gradežu bo jutri ob 21.30 koncert Etnoploč tria, ki ga sestavljajo harmonikar Aleksander Ipavec, saksofonist Piero Purini in trobentac Matjaž Špacapan. Vstop bo prost.

Radikalci za Tibet

Radikalci bodo danes med 17. in 19. uro pred pokrajinsko palajočo v Gorici zahtevali svobodo za Tibet. 29. julija bodo zborovanje priredili pred KB Centrom na korzu Verdi, 5. avgusta pa pred nadškojsko-palačo.

V Gabrijah The Maff Show

V nedeljski članek o nogometnem turnirju v Gabrijah se je vrinila napaka. Petkov, zaključni večer dvotedenske športne prireditve, med katerim bo tudi na grajevanje, bo poživila glasbena skupina The Maff Show.

Ukradli dirkalni kolesi

Tatovi so v Novi Gorici v noči na nedeljo iz kleti stanovanjskega bloka ukradli dve dirkalni kolesi, vredni okoli 1.300 evrov. Najprej so s tečajev sneli kletna vrata, nato pa obe kolesi, ki sta bili zaklenjeni in še povezani med seboj, kratko malo odpeljali. (km)

Izposoja plovil drago stale

Šest mladoletnikov iz Trsta si je v nedeljo v Gradežu zaželeso križarjenja, zato pa so v kraju Punta Spin stopili na jadrnico in na manjši čoln na vesla ter se z njima odpravili na odprtjo morje. Kmalu zatem so do njih pripulili karabinjerji in jih prijavili zaradi kraje; plovil namreč si mladoletniki niso izposodili, kot so sami trdili, pač pa so jih ukradli.

Vinjen voznik trčil

Vinjen voznik je v noč med soboto in nedeljo v Tržiču s svojim avtomobilom trčil v vozila, parkirana ob robu cestišča. Na kraju so posredovali karabinjerji, ki so kaj kmalu ugotovili, da je moški pregloboko pogledal v kozarec. Odvzeli so mu voznisko dovoljenje in ga prijavili sodnim oblastem. Ob voznisko dovoljenje so v soboto ponoči ostali tudi štiri mladi vozniki iz drugih italijanskih dežel, ki so jih karabinjerji ustavili za pregled v Gradežu.

V KC Bratuž o odpadkih

Slovenska skupnost v sodelovanju s krožkom Anton Gregorčič prireja danes ob 20. uri v kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici predstavitev predloga za nov pokrajinski načrt za upravljanje z odpadki: predstavila ga bo pokrajinska občinica Mara Černic.

GORICA - Zaključila se je delavnica v priredbi Zveze slovenskih kulturnih društev

Usvojeno dramsko znanje bodo posredovali otrokom

Novopočeni mentorji bodo jeseni vodili gledališke skupine osnovnošolcev

Novopečeni mentorji dramskih skupin so prejšnji petek v predavalnici, poimenovani po dr. Henriku Tumi, v goriškem KB centru predstavili svoje režiserske, animatorske in dramaturške spremnosti, ki so jih osvojili v enotedenški gledališki delavnici v priredbi Zveze slovenskih kulturnih društev. Poleg prikazanega dela je bilo na petkovem sklepnu včeru tudi dogovorjeno, da se bodo tečajniki ponovno zbrali v začetku septembra, takrat pa bodo skupaj zasnovali programe za naslednjo sezono. Do tedaj jih čaka »domača naloga«; v skupinah bodo morali začrati razne zgodbe, ki jih bodo morali zatem sami uprizoriti in nato presoditi, ali so primerne za skupino otrok ali ne. Tečajniki bodo namreč v naslednjem šolskem letu vodili več gledaliških skupin, ki jih bodo sestavljal učenci osnovnih šol iz Števerjana, Podgorje, Sovodenj, Krmina in Romjana.

»Prepričana sem, da bodo novopečeni režiserji znali odlično opraviti to nalogo,« je povedala Vesna Tomšič, pokrajinska predsednica Zveze slovenskih kulturnih društev in mentorica tečaja, nad potekom katerega je bila izredno navdušena. Med tednom so namreč tečajniki spoznali, kako je predstava zgrajena. Obdelali so kompleksnost gledališke uprizoritve, od ideje do načrtovanja postavitev, razvijanja zgodbe in dramskega jezika. Udeleženci tečaja so odkrili, kako oblikovati gledališko predstavo brez predhodnega teksta ali pa na podlagi tekstovne zaslove. »Po letošnji uspešni izvedbi gledališke delavnice načrtujemo za prihodnjo poletje nadaljevalni tečaj, saj morajo mladi režiserji svoje znanje konstantno nadgrajevati. Sama se že triajst let ukvarjam z gledališčem in stalno odkrijem nekaj novega, saj so v dramskem svetu vedno novi izzivi,« je za zaključek povedala režiserka Vesna Tomšič.

Udeleženci tečaja, ki so večinoma že okusili gledališki svet, so povedali, da so bolje spoznali pomen nekaterih gledaliških vaj; doslej so se z njimi soočili kot igralci, zdaj pa še kot režiserji, tako da so pripravljeni posredovati osvojeno gledališko znanje tudi otrokom. (av)

Udeleženci delavnice (zgoraj); učenje gledaliških prvin je mestoma tudi zabavno (desno)

BUMBACA

ROMJAN - Jutri Slovenski šolski center tema razprave

Ronški občinski svet bo jutri razpravljal o preliminarnem načrtu za izgradnjo slovenskega šolskega centra v Romjanu, ki je še v fazi priprave, saj ga je bilo potrebno predelati in prilagoditi novim zahtevam. »Med točke dnevnega reda smo projekt vključili zato, ker je potrebno odobriti tudi spremembo regulacijskega načrta za namembnost manjšega dela zemljišča ob bodočem šolskem centru,« je povedala podžupanja Marina Cuzzi. Pričakovane predstavitve načrta, ki jo je uprava že večkrat napovedala, zaenkrat še ne bo, Cuzzijeva pa je poudarila: »Upamo, da bomo septembra že imeli definitivni načrt. Z deli želimo začeti najkasneje januarja.«

GORICA - DS

Tržaška nadvlada

Gorici in njeni pokrajini preti tržaška nadvlada. Na to opozarja občinski tajnik Demokratske stranke Giuseppe Cingolani, ki pravi, da Trst širi svoje interesno območje in prevzema nadzor nad pomembnimi institucijami goriške pokrajine. Po Cingolajevih besedah je to mogoče opaziti na področju zdravstva, saj bolnišnici iz Tržiča in Gorice izgubljata na pomenu in se je treba za vsako pomembnejšo težavo odpraviti v Trst; goriška pokrajina je hkrati ostala tudi brez predsednika ronskega letališča, po drugi strani pa dežela hoče ustanoviti družbo, ki bi upravljala manjša letališča iz Gorice, Campoformida in s Proseko. »Da bi tržaško pristanišče "premagalo" koprsko luko, hočejo združiti pristaniške oblasti iz Trsta, Tržiča in Porta Nogara,« pojasnjuje Cingolani in poudarja, da so vsi načrti novih železniških in cestnih povezav uperjeni v razvoj Trsta. Po njegovih besedah bi tudi združitev družb za javne storitve IRIS in Acegas oskodovala prebivalce goriške pokrajine, saj ima tržaško podjetje znatno višje tarife.

AMIDEI - Program

V Gorico prihaja Giuliano Montaldo

REŽISER
GIULIANO
MONTALDO
DANAŠNJI
GOST
FESTIVALA

Zirja festivala Sergio Amidei je tudi letos dodelila nagrado za živiljenjski opus, ki si jo je tokrat prislužil italijanski režiser, igralec in scenarist Giuliano Montaldo. Italijanski mojster bo danes obiskal Goricu: ob 12. uri bo v palači filma srečal novinarje, ob 18. uri v dvorani 2 goriškega Kinemaxa pa publiko. Srečanja se bo udeležil tudi novinar in filmski kritik Alberto Crespi. Priznanje bodo Montaldo izročili ob 21. uri v parku Coronini Cronberg, kjer se bo zavrel tudi njegov zadnji celovečer »*I demoni di San Pietroburgo*«, ki je izšel lani po dvanajstletnem premoru, v katerem ni Montaldo zrežiral nobenega filma.

Čez dan bosta na ogled tudi drugi Montaldovi pomembni deli, in sicer »*Tiro al piccione*« in »*Sacco e Vanzetti*« (ob 14. in ob 16. uri v Kinemaxu). Današnji program festivala Amidei pa se bo začel že ob 9. uri, ko bo v dvorani 2 Kinemaxa na ogled »*The Indian runner*«, delo Seana Penna, ki spaða v niz »*La scrittura dell'immaginario*«. Ob 11.30 bo na spredu delo »*Cop land*«, ki ga je posnel James Mangold. Ob 14. in 16. uri se bosta zavrteli Montaldovi deli, ob 17. uri pa bodo na svoj račun prisli otroci. V parku Lenassi bo namreč v okviru pobude Amidei Kids potekalo animirano branje Ostržka Carla Collodija.

Večerni del, ki se bo začel ob 21. uri v parku Coronini (oz. v Kinemaxu, v primeru slabega vremena), se bo zaključil ob 23.30 v Kinemaxu, kjer bo na ogled film italijanske režiserke Tekle Taidelli »*Fuori vena*«, ki spada v niz »*Italiana off*«. (Ale)

GORICA - Štiridesetčlanska mirovniška karavana se je včeraj odpravila na pot

V Bosno prinašajo sporočilo miru

V Srebrenici, Mostaru, Sarajevu in drugih krajih se bodo srečali z združenji, ki si prizadevajo za gradnjo sožitja

Mirovniki so svoje potovanje začeli na trgu pred Severno postajo

BUMBACA

rincič, ki se bo z ostalimi udeleženci v Sarajevu srečal s tamkajšnjo županjo. V naslednjih dneh bodo obiskali Mostar in se poklonili spominu novinarjev Alessandra Lucchette, Saše Ote in Daria D'Angela, zatem pa Prijedor, kjer deluje agencija za lokalno demokracijo, ki jo financirajo razne občine iz zahodne Evrope. Zadnja etapa bo Bihać, kjer je med drugo svetovno vojno potekal prvi sestanek AVNOJ-a in kjer danes razvijajo razne projekte na področju okolju prijaznega turizma.

»V Sarajevu bomo predstavili nove projekte mednarodne kooperacije, ki jih goriška pokrajina razvija skupaj z Informestom in ki so vezani na upravljanje z odpadki in sanacijo odpak: vanje so vključeni tudi podjetje IRIS, agencija Ceta in združenje Callipolis, delno sofinancira dežela,« pojasnjuje Marinčič in napoveduje, da naj bi mirovniška karavana prihodnje leto obiskala Srbijo, zatem pa še druge nekdane jugoslovanske republike.

GRGAR - Lovci so se s tekmovanjem spomnili na Jožeta Pahorja

Streljanje in druženje

Udeleženci strelskega tekmovanja pri Grgaru

Na strelišču pri koči lovske družine Grgar blizu vasi Bitež je konec junija potekalo 4. strelske tekmovanje v spomin na bivšega predsednika društva slovenskih lovcev Doberdob Jožeta Pahorja; priredili sta ga društvo Doberdob in lovska družina Grgar.

Pahor je bil prvi voljeni predsednik društva slovenskih lovcev Doberdob, v lovski družini Grgar pa je bil pridružen član in tja hodil na lov. Prisotne na srečanju so pozdravili starešina lovske družine Grgar Zvonimir Kehler, predsednik društva slovenskih lovcev Doberdob Egon Malalan, Karlo Furlan in žena po-knjegna predsednika Sonja Pahor, ki je tudi nagradila najboljše udeležence tekme. Pevski zbor društva Doberdob je zapest nekaj priložnostnih pesmi. V lepem sončnem dnevu so se strelci pomerili v

streljanju na glinaste golobe, na tarčo srnjaka z malokalibroško puško in v kombinaciji. Strelišče, ki je popolnoma obdano s kostanjevimi gozdovi, leži na čudovitem zelenem pobočju z razgledom na Gorico.

Na tekmovanju so se v streljanju na glinaste golobe izkazali Emilijan Maraž s 6/10 golobi, Stanko Milič s 7/10 golobi in Maurizio Coretti z 8/10 golobi. V streljanju z malokalibroško puško je trete mesto zasedel Ciril Bavdaž z 82 točkami, drugo mesto Egon Malalan s 86 točkami, prvo mesto pa Massimo Sbarbaro z 88 točkami. V kombinaciji je na tretjem mestu stal Stanko Milič s 131 točkami, na drugem Simon Komjanc s 133 točkami, na prvem mestu pa je stal Maurizio Coretti s 140 točkami.

V popoldanskih urah je bilo na vrsti

še streljanje na slepo tarčo, pri katerem je treba imeti veliko sreče, da se tarčo sploh zadane. Tako posrečeno streljanje je prirojeno, ne da se ga naučiti.

K uspehu srečanja, ki mu je poleg tekmovalnega navdihla prvenstvena nalog v druženju med prijatelji, je prispeval tudi pokrovitelj tekme, Zadružna banka Doberdob in Sovodnje, ki je poskrbel za pokale in kolajne.

Društvo slovenskih lovcev Doberdob je na srečanju med drugim tudi sporocilo, da sestavlja strelske ekipo. Za vpis v ekipo ni potreben orožni list, pač pa le želja po športnem udejstvovanju in druženju. Za več informacij sta na razpolago društvena referenta za strelstvo: Maurizio na telefonski številki 335-5319333 in Massimo na 347-1255950. Vsi zainteresirani bodo dobrodošli. (mr)

ku knjigarne; informacije na »leg@leg.it - www.leg.it« ali na tel. 0481-33776, 539210.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ v Gorici in Galerija Rika Debenjaka iz Kanala ob Soči pripravljata spominsko razstavo z 50-letnici smrti goriškega umetnika Lojzeta Špacapana. Da bi likovnika čim bolj popolno predstavili, se organizatorja obračata na ustanove in zasebnike s prošnjo po informacijah in eventuelno posojo del za razstavo; informacije na tel. 0481-531445 med 8.30 in 12.30 (Kulturni center Lojze Bratuž).

NA SEDEŽU FUNDACIJE GORIŠKE HRANILNICE v ul. Carducci 2 v Gorici je na ogled razstava z naslovom Lepote Benetk - Slike iz osemnajstega stoletja iz zasebnih zbirk; do 31. avgusta od torka do nedelje med 10. in 19. uro, ob ponedeljkih zaprto; informacije na tel. 422-410886.

OBČINA KANAL OB SOČI vabi na ogled stalne razstave etnološko-rebarske zbirke Franca Jerončiča v Meleinkih št. 5 pri Kanalu.

OBČINA SOVODNJE OB SOČI obvešča, da je v pritličju županstva na ogled razstava fotografkskega kluba Anton Ažbe iz Škofje Loke z naslovom Škofja Loka in okolica; do 31. julija od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure.

RAZSTAVA »CANTIERE - 100 ANNI DI NAVIA MONFALCONE« bo na ogled do 31. oktobra samo s predhodno najavo za šole in združenja na tel. 0481-492746, 492341 (od ponedeljka do petka med 10.30 in 12. uro ter med 15. in 16.30), za posameznike na zeleno številko 800016044 vsak dan med 9. in 18. uro; razstava bo v mesecu avgustu zaprta.

V PALAČI ATTEMPS-PETZENSTEIN v Gorici je v priredbi Pokrajinskih muzejev iz Gorice na ogled razstava z naslovom »Josef Maria Auchentaller (1865-1949) - Secessionist na robu cesarstva«; na ogled do 30. septembra vsak dan razen ponedeljka med 9. in 19. uro; ob sobotah in nedeljah bodo ob 16.30 brezplačni vodení ogledi razstave, vsako prvo nedeljo v mesecu bo vstop prost (informacije na tel. 0481-547541 ali musei@provincia.gorizia.it).

VPAVLJONU POSLOVNega CENTRA HIT na Delpinovi 7a v Novi Gorici je na ogled razstava botaničnih ilustracij Vladimira Segalle; do 30. septembra vsak dan med 10. in 19. uro.

V POKRAJINSKIH MUZEJIH v goriškem grajskem naselju je na ogled fo-

tografska razstava z naslovom »Italijanski ujetniki v prvi svetovni vojni. Fotografski dnevnik Petra Nagliča«; do 31. avgusta vsak dan razen ponedeljka med 9. in 19. uro.

Koncerti

FESTIVAL DVORNE GLASBE: v četrtek, 24. julija, ob 21. uri bo v baziliki v Gradežu koncert skupine Armonios Incanto z naslovom »Ave dona sanctissima«; vstop prost, informacije na tel. 0481-531326, www.dramsam.it.

Gledališče

OBČINA ROMANS prireja gledališki festival z naslovom »...parole di fuoco«; v četrtek, 24. julija, v kmečkem muzeju v Fari bo ob 17.30 gledališki laboratorij z naslovom »Un pezzo non fa fuoco...« in ob 21. uri gledališka predstava »Fuoco mani papavero e grani«.

Šolske vesti

MLADINSKI DOM sporoča, da bo urad v ulici Don Bosco 60 v Gorici do 29. avgusta zaprt zaradi poletnega dopusta.

Novo šolsko leto se bo začelo v ponedeljek, 1. septembra, s pripravo na vstop v nižjo srednjo šolo, ki bo potekala do petka 5. septembra od 9. ure do 12.30; informacije in vpis na tečaj in k pošolskemu pouku 2008-09 na tel. 328-3155040 ali 0481-536455 (goriški urad SSO).

POTEKA NABIRALNA AKCIJA za namestitev Trubarjevega obeležja na slovenskem klasičnem liceju Primož Trubar v ulici Puccini v Gorici. Po-budnik je Sindikat slovenske šole, ki se s prošnjo, naj prispevajo, obrača predvsem na bivše študente goriškega liceja. V ta namen je odprt posebna tekoča računa, in sicer pri Zadružni banki Doberdob in Sovodnje (št. 20191) in Čedadski ljudski banki - Kmečki banki (št. 00371002089).

Predaja kamnitega obeležja bo potekala ob proslavi, ki jo bo šola priredila v letošnjem oktobru. Morebitni presež stroška za namestitev kipa bo namenjen potrebam šole.

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - Tajništvo Gorica obvešča, da nudi pomoč

pri izpolnjevanju obrazcev za vključitev osebja ATA v tretji pas. Izpolnjene obrazce je treba oddati na šole do 31. julija letos. Za sestanek naj interesenti pokličijo od ponedeljka, 14. julija, do srede, 16. julija, na tel. 0481-21608 (od 12. ure do 13.30) ali ob četrtekih od 15. ure do 16.30 na tel. 0481-82613.

Izleti

COOP CONSUMATORI NORDEST prireja izlet v Verono za ogled Verdijeve opere Rigoletto v soboto, 23. avgusta; informacije pri vleblagovnici Coop v ul. Lungo Isonzo Argentina, 79 v Gorici (tel. 0481-550572, 335-7835183) do zasedbe mest.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalni izlet s piknikom v soboto, 2. avgusta, v lovski koči v Gojačah blizu Sela pri Ajdovščini, v borovem gozdiku in primerni dvoran ob krasnem travniku; prijave sprejemajo poverjnikini Ema B. (tel. 0481-21361), Veronika T. (tel. 0481-882302), Ana K. (tel. 0481-78061) in Saverij R. (tel. 0481-390688); na račun 20 evrov.

KROŽEK ACLI MONS. LUIGI FADUTTI iz Ločnika organizira izlet v Villach ob priložnosti praznika piva v soboto, 2. avgusta; odhod ob 9.15 z ulice Capodistria v Gorici (pred barom Venezia Giulia) s postankom ob 9.30 v Ločniku (bred barom Tirol); informacije na tel. 340-1862775 ali v baru Tirol (tel. 0481-390208).

PROSVETNO DRUŠTVO VRH SV. MIHAELA prireja avtobusni izlet v Ptuj v ponedeljek, 18. avgusta; informacije na tel. 333-1706760 (Nerina). **SPDG** prireja od 9. do 11. avgusta po-hod iz Gorice na Triglav; informacije in prijave do 31. julija na info@spdgd.eu ali na tel. 320-1423712.

Čestitke

Na Videmski univerzi je uspešno opravil magisterij v ekonomskih vedah MARKO MICULUS iz Gorice. Ob tem uspehu mu iskreno čestitajo Kulturni dom v Gorici in člani kulturne zadruge Maja.

Obvestila

GLASBENA MATICA - Gorica obvešča, da bo urad do 20. avgusta urad zaprt in da bo potem do 31. avgusta urnik od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure.

GORIŠKI MESTNI REDARJI sporočajo

ulice, dneve in urnike merjenja hitrosti z radarjem: Korzo Italia - sreda, 23. julija, 17.30-18.30; ul. Trieste - sobota, 26. julija, 9.00-10.30; ul. Ku-gy - sreda, 29. julija, 17.30-18.30. **KNJIZNIČNIKA DAMIR FEIGEL** iz Gorice obvešča, da bo do 5. septembra odprta po letnem urniku: ponedeljek, sre-dna in četrtek od 8. do 16. ure, torek od 8. do 18. ure, petek od 8. do 13. ure; zaprta bo od 4. do 16. avgusta.

NAGRAJEVANJE POSOSKEGA PUSTA bo v četrtek, 31. julija, ob 21.30 v parku Delle Rose v Gradežu z spre-vodom pustnih skupin, ki se bo vil po nabrežju in dosegel prireditveni prostor pred županstvom, kjer bo sledilo nagrajevanje. Tam bosta veliko na-grado prejela štmavrski voz in rom-janska pustna skupina, ki sta nabrala najvišje točkanje na zadnjih treh pokrajinskih sprevodih. Skupine, ki želijo sodelovati na paradi v Gradežu, se lahko prijavijo še eno uro pred začetkom prireditve v parku Delle Rose.

OBČINA DOBERDOB sporoča, da bodo do 31. avgusta naslednji uradi odprti samo v jutranjih urah med 8.45 in 12. uro od ponedeljka do petka: protokolni, matični, volilni urad, urad AIRE, okence za prepis lastništva, decentralizacija, urad za javne dražbe, generalno tajništvo, davčni urad, kulturni in športni urad, urad mestnih redarjev, knjigovodstvo, urada upravljanja s človeškimi resursi in čezmernih odnosov, tajništvo treh občinskih uprav in ekonomat; urad za decentralizacijo bo odprt po ponedeljkih in sredah med 9.30 in

12.30, uprava urada za vzgojne storitve (center Lenassi v ul. Vittorio Veneto 2) do ponedeljka do petka med 10. in 12. uro, tajništvo za so-cialo (večnamensko središče v ul. Baiamonti) ob ponedeljkih in sredah med 9. in 11. uro, slovenski in furlanski urad pa ob ponedeljkih med 9. in 12. uro; matični urad bo kot običajno ob sobotah med 9. in 12. uro sprejemalo prijave rojstev in smrti.

OBČINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU bo zaradi dopusta zaprta do 23. julija.

PRAZNIK SV. ANE V PEVMI: četrtek, 24. julija, ob 20.30 v cerkvi v Pevmi blagoslov orgel in koncert Mirka Butkoviča (orgle) in cerkevnih zborov iz Sela in Pevme; petek, 25. julija, ob 20.30 v osnovni šoli v Pevmi mini tra-gikomedija Kambreško-etnološke gledališke skupine Kontrabant čez Idrijo z naslovom »Brgešine in buštni moje in tvoje mladost«; razstava slik in prikaz diapositivov natečaja V domačem vrtu cvetijo...; sobota, 26. ju-lija, ob 21. uri v osnovni šoli v Pevmi Maratona rock s skupinami Dusty Dreams, Kanalje in The Maff Show; nedelja, 27. julija, ob 9. uri maša s procesijo.

URAD ATER na vogalu z ulicama Verdi in Roma v Tržiču bo do 31. julija odprt samo ob ponedeljkih od 10. do 12. ure, avgusta pa zaprt.

URAD ZSKD v Gorici bo do 15. septembra posloval po letnem urniku, od ponedeljka do petka med 8. in 14. uro.

ZDRUŽENJE CUORE AMICO iz Gori-ce prireja v okviru pobude »Estate se-rečanja« razna srečanja in prireditve: v četrtek, 24. julija, ob 8.30 romanje na Staro Goro in kulturni izlet v Slove-nijo (informacije in vpisovanje na se-dežu društva).

SPORTNO ZDRUŽENJE DOM sklicuje občni zbor v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici v četrtek, 24. ju-lija, ob 18. uri v prvem in ob 19. uri v drugem sklicu. Na dnevnem redu so izvolite predsedstva občnega odbora, predsedniško poročilo, poročila posameznih sekcijs, pozdravi gostov in razno.

Prireditve

KNJIGARNA EDITRICE GORIZIANA na korzu Verdi 67 v Gorici prireja srečanja z avtorji na notranjem dvorišču knjigarne: v soboto, 26. julija, ob 17.30 bo Dimitrij Volčič predstavil svojo knjigo »Il piccolo zar«.

Mali oglasi

BELE SIMPATIČNE ZAJČKE primerne za družbo otrok in starejših oseb podarim ljubiteljem živali; tel. 0481-78107 od 18. do 20. ure.

Pogrebi

DANES V ŠTEVERJANU: 14.00, Slavica Marassi vd. Klanjšek (iz goriške splošne bolnišnice ob 13.30) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V RUPI: 14.00, Alberta Ferfolja vd. Tomažič (z goriškega glavnega pokopališča ob 13.45) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V FARU: 14.20, Cinzia Lodolo por. Grendene s pokopališča v cerkev in na pokopališče.

Zapustila nas je

Helena Jarc (Ljubseva)

AZIJA - S tem se končuje desetletja dolg ozemlejski spor med državama

Kitajska in Rusija dokončno določili potek 4300 km dolge meje

Atentata na avtobusih v mestu Kunming na jugozahodu Kitajske zahtevala dva mrtva

PEKING - Kitajska in Rusija sta včeraj podpisali sporazum, s katerim sta rešili desetletja dolg ozemeljski spor med državama. Protokol, ki sta ga v Pekingu podpisala zunanjia ministra obeh držav Yang Jiechi in Sergej Lavrov, je do datelj k obstoječemu sporazumu iz leta 2004 o 4300 kilometrov dolgi meji med državama. "To pomeni, da je bila naša mednarodna meja označena v celoti," je izjavil Lavrov po podpisu sporazuma. "S pravnega vidika smo ustvarili pogoje za to, da bo meja postala vez stanovitnosti, odprtosti, vzajemnih koristi, prijateljstva in sodelovanja," je dodal.

Podrobnosti o sporazumu niso dostopne javnosti, je pa časnik China Daily poročal, da sporazum med drugim predvideva, da bo Rusija Kitajski vrnila 174 kvadratnih kilometrov ozemlja. Gre za otok Yinglong (rusko Tarabarov) in pol otoka Heixiazi (rusko Bolšoj Usurijski) na mejnih rekah Heilong in Wu-

suli. Rusija in Kitajska sta se v 60. letih prejšnjega stoletja zpletli v več oborženih spopadov zaradi meje. Pogajanja o rešitvi mejnega vprašanja so trajala od začetka 90. let, končni sporazum pa sta državi podpisali leta 2004.

Medtem sta včeraj v dveh ločenih eksplozijah na avtobusih javnega prometa v mestu Kunming na jugozahodu Kitajske življene izgubili dve osebi, 14 je bilo ranjenih, je sporočila tamkajšnja policija. Eksploziji sta odjeknili ob justranji prometni konici v časovnem razmaku približno ene ure. Šlo naj bi za namerni dejanji in ne nesreči, dodatne podrobnosti o vzroku eksplozij pa zaenkrat niso znane. Incident še zaostruje napetosti pred avgustovskimi olimpijskimi igrami v Pekingu, glede katerih so kitajske oblasti že večkrat sporočile, da obstaja velika teroristična grožnja.

Prva eksplozija je odjeknila okoli 7. ure zjutraj po lokalnem času na avtobusu, ko se je ta ravno ustavil na postajališču. Ubita je bila ena oseba, deset je bilo ranjenih. Druga eksplozija je odjeknila na isti ulici kakšno uro kasneje, pri čemer je življene izgubila ena oseba, štiri pa so bile ranjene.

Mesto Kunming, okoli 2100 kilometrov jugozahodno od Pekinga, je prestolnica province Yunnan in ima okoli šest milijonov prebivalcev. V Šanghaju je maja zagorel avtobus, pri čemer so umrle tri osebe. Vzrok naj bi bile vnetljive tekočine, ki jih je nekdo prinesel na avtobus, več podrobnosti pa oblasti niso razkrile. (STA)

Zunanja ministrica Rusije Sergej Lavrov in Kitajske Yang Jiechi nazdravljata ob podpisu dogovora

ANSA

FRANCIJA - Prvič priznani regionalni jeziki

Narodna skupščina in senat potrdila ustavne spremembe

PARIZ - Francoska narodna skupščina in senat sta včeraj v Versaillesu s tenu tripetinsko večino, kolikor je bilo potrebno, potrdila ustavne spremembe, ki jih je predlagal predsednik Nicolas Sarkozy. Za je glasovalo 539 poslancev in senatorjev, proti 357, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Sarkozy, ki se je včeraj mudil na obisku na Irskem, je takoj po glasovanju izrazil svoje navdušenje nad rezultatom in dejal, da "je danes zmaga demokracija". Sam namreč zatrjuje, da bodo ustavne reforme Francijo napravile bolj demokratično, medtem ko je opozicija mnenja, da bodo spremembe državo spremenile v monarhijo in okrepile moč predsednika.

Paket, katerega priprava je potekala več mesecov in sprožala burne razprave, med drugim predvideva krepitev moči parlamenta, omejuje predsedniški položaj na dva manda, predsedniku države pa dopušča zagovarjanje njegove politike pred parlamentom. Slednje doleži ni bilo dovoljeno zaradi delitve izvršne in zakonodajne oblasti, zato temu pred-

Predsednik Nicolas Sarkozy

ANSA

logu opozicija nasprotuje.

Poleg tega predlagana reforma odpravlja tudi uvedbo možnosti veta parlamenta na najpomembnejša imenovanja predsednika republike ter omejuje upo-

rabo člena ustave, ki vladi omogoča potrditev zakonov v parlamentu brez glasovanja, zgolj na predlog proračuna, sredstva za socialno zavarovanje ter na "en dodaten zakon" na parlamentarno sejo.

Predlog uvaja tudi pravilo, da mora vlada v treh dneh obvestiti parlament o namestitvi francoskih vojakov na operacijah v tujini ter pridobiti parlamentarno soglasje za podaljšanje vojaških misij za obdobje, daljše od štirih mesecev, odpravlja pravico do kolektivnih pomilostitev ter priznava, da so regionalni jeziki kot npr. bretonščina, korzijsčina in alzaščina del nacionalnega dedištva.

Glede vstopa novih članic v Evropsko unijo predlog ustavnih sprememb predvideva potrditev na referendumu, razen v primerih, ko tri petine članov obeh domov parlamenta zahtevajo drugače. Tako naj bi imel predsednik možnost izbire med razpisom referendumu in glasovanjem v parlamentu ob zahtevi po tripetinski večini.

Sarkozyjeva reforma ustave predvideva tudi razpis referendumu na pobudo petine članov parlamenta ob podpori desetine volivcev. Obenem naj bi imel vsak državljan pravico pred ustavnim sodiščem zahtevati ustavno presojo zakonov ali drugih ukrepov, vendar bi moralna o tej zahtevi prej odločati državni svet ter kasačiško sodišče, najvišja upravna oz. sodna instanca v državi.

Sarkozy je opozicijskim socialistom v želji po sprejetju reforme ustave popustil glede nekaterih njihovih zahtev. Tačko jim je ponudil pravico, da na televizijski odgovorjo na nagovore predsednika države, in enak čas za opozicijo in vladno večino v parlamentarnih razpravah.

Opozicija s tem ni zadovoljna, saj zahteva tudi reformo volitev senatorjev. Te sedaj izbirajo lokalni svetniki in poslanci, medtem ko nekateri socialisti želijo neposredne volitve po proporcionalnem sistemu. Temu Sarkozy ni želel popustiti, saj sedanja ureditev koristi desnicu. "Medtem ko upamo na napredok v demokraciji, nam vi ponujate utrditev monarhije," je med razpravo dejal senator iz vrst socialistov Bernard Frimat. Francoski premier Francois Fillon pa je v svojem nagovoru pozval k "narodni koheziji". "Naša ustava ni leva ne desna, pač pa je temeljni zakon in vodilo za našo demokracijo," je poudaril Fillon.

Reforma ustave je eden glavnih projektov Sarkozyja. Po njegovih besedah bo spremenila tako rekoč polovico členov sedanje ustave iz leta 1958, njen cilj pa je oblikovati "vzorno demokracijo". (STA)

SVETOVNI DAN MLADIH - Včeraj tik pred odhodom v Rim

Benedikt XVI. sprejel žrtve spolnih zlorab v avstralski cerkvi

Papež Benedikt XVI.

tega zahtevajo še, da Vatikan avstralskim škofom ukaže, naj prenehajo s prikrivanjem dejanskega obsegja problematike in preprečevanjem prizadevanj žrtv ter odškodnino. Po sobotni maši so imeli nekateri sicer pripombe, da je ta potekala za zaprtimi vrati in da na njej ni bilo žrtev samih.

Do prvega tovrstnega opravičila, ki je predstavljalo zgodovinski korak na poti k spravi med cerkvijo in žrtvami spolnih zlorab katoliških duhovnikov, je prišlo aprila leta ob Benediktovem obisku v ZDA.

Papež Benedikt XVI. se je sicer v okviru osmednevnega obiska v Avstraliji udeležil Svetovnega dneva mladih. Glavni dogodek je bila nedeljska maša, ko se je na sydneyjskem hipodromu Randwick zbral 350.000 vernikov. »Kako čudovita izkušnja je bila to. Teden, ki nam bo dolgo ostal v spominu,« je pred odhodom iz Avstralije obisk opisal papež. Tik pred odhodom se je sicer še sezkal s prostovoljci svetovnega dneva mladih. (STA)

Le nekaj ur pred odhodom je pa pež na zasebeni maši v kapeli sydneyjske katedrale sv. Marije sprejel štiri žrtve spolnih zlorab in predstavnike združenj žrtev, ter prisluhnil njihovim izkušnjam in jim izrekel globoko sožalje. Kot so sporočili iz Vatikana, je papež žrtvam ponudil tolažbo ter jih obljubil, da bo moral zanje in njihove družine. »S svojo očetovsko gesto je želel sveti oče znova dokazati svoje globoko sočutje do vseh, ki so bili spolno zlorabljeni,« so zapisali.

Včerajšnje srečanje ni bilo napovedano in so ga javnosti razkrili šele po tem, ko je papež že zapustil katedralo. Za spolne zlorabe v avstralski katoliški cerkvi se je namreč papež že opravičil v soto, ko je na maši za avstralske duhov-

Bush obljubil pomoč za priznanje Kosova

WASHINGTON - Ameriški predsednik George Bush je včeraj v Beli hiši sprejel kosovskega predsednika Fatmirja Sejdija in premiera Hashima Thacija ter jima obljubil pomoč ZDA v prizadevanjih za nadaljnja priznanja neodvisnosti nekdanje srbske pokrajine. "Zavezujem se, da bodo ZDA še naprej delale z državami, ki doslej niso priznale neodvisnega Kosova in jih prepričevala, da to storijo kar hitro bo mogoče," je dejal Bush in dodal, da je trden podpornik kosovske neodvisnosti in proti delitvi Kosova.

"Cenim vajin pogum in vodstvo in zavezujem ZDA, da vam pomagamo uresničiti sanje," je dejal Bush kosovska voditeljema, ki sta na prvem uradnem obisku ZDA, odkar je Kosovo 17. februarja razglasilo neodvisnost. Bush se ni omejil le na podpori pri iskanju priznanj, ampak je dejal, da še naprej podpira prizadevanja Kosova za članstvo v zvezni državi in tudi EU.

Barack Obama prispev včeraj na obisk v Irak

BAGDAD - Ameriški demokratični predsedniški kandidat Barack Obama je v okviru mednarodne turneje včeraj prispel v Irak, kjer se bo iz prve roke seznanil s tamkajšnjimi razmerami. V okviru obiska se je srečal z iraškim premierom Nurijem al Malikijem, na programu pa ima tudi pogovore predsednikom Džalamom Talabanijem in ameriškimi vojaškimi poveljniki.

Obama je primeru izvolutne načrtuje umik ameriških bojnih enot iz Iraka, in sicer v 16 mesecih, potem ko bi prisegel kot predsednik ZDA. Tiskovni predstavniki iraške vlade Ali al Dabag je sicer v nedeljo že sporočil, da al Maliki ne podpira nobenega specifičnega urnika za umik ameriških vojakov iz Iraka. Obama je pred dnevi napovedal, da bo v primeru izvola na predsedniških volitvah preusmeril ameriško zunanjjo in varnostno politiko z Iraka na Afganistan. Kot je dejal, bo zanj prva prioriteta boj proti teroristom v Afganistanu in Pakistanu, zato namerava med drugim v Afganistan postaviti do 10.000 novih vojakov.

Turnejo, ki jo je pričel v Afganistanu, bo Obama nadaljeval v Jordaniji in Izraelu, nato pa bo odpotoval še v Nemčijo, Francijo in Veliko Britanijo.

Mugabe in Tsvangirai se bosta kmalu pogajala

HARARE - Zimbabvejski predsednik Robert Mugabe in vodja zimbabvejske opozicije Morgan Tsvangirai sta včeraj podpisala dogovor o začetku pogajanj za rešitev krize, ki je državo zajela po sporih predsedniških volitvah, na katerih je ponovno slavil Mugabe. Pogajanja naj bi se še ta teden začela v Južnoafriški republiki.

"Gre za zelo zgodovinski dogodek," je dejal Tsvangirai in dogovor označil kot "priči poskusni korak" za končanje politične krize v državi. Mugabe pa je po podpisu dejal, da sta njegova vladajoča stranka, Zimbabvejska afriška narodna zveza - Patriotska fronta (ZANU - PF), in opozicijsko Gibanje za demokratične spremembe enotnega stališča, da je potrebno spremeniti ustavo. Hkrati je zavrnil kaščenje evropsko pomoč in dejal, da lahko Afričani sami rešijo svoje probleme.

Starša izginule Madeleine McCann nista več osumljenci

LIZBONA - Portugalsko tožilstvo je včeraj, 14 mesecev po izginotju britanske dekle Madeleine McCann, primer deklincije tudi zaključilo. Madeleinina starša in Britanec Roberta Murat tako niso več med uradnimi osumljenci, v primeru, da se bodo pojavili novi dokazi, pa bi primer lahko ponovno odprli, je pojasnil generalni tožilec Fernando Jose Pinto Monteiro.

Tožilstvo se je "zaradi pomanjkanja dokazov, da se je zgodil zločin v povezavi z izginotjem Madeleine McCain" odločilo, da bo primer zaprlo. Takrat triletna Madeleine je izginila iz apartmajja svojih staršev v portugalskem kraju Praia da Luz 3. maja lani. Njena starša, Gerry in Kate McCann sta bila medtem s svojimi prijatelji na večerji v bližnji restavraciji. (STA)

TOLMIN - Na sporedu med 28. julijem in 2. avgustom

Na Sotočju kmalu kreativni glasbeni tabor Sajeta

LJUBLJANA - Festival drugačne glasbe, novih umetnosti in eksperimenta Sajeta bo letos na Sotočju v Tolminu med 28. julijem in 2. avgustom. Deveta izdaja kreativnega tabora prinaša široko paletlo glasbenih zvrst in številne nastopajoče, ki so v svojem izražanju zelo avtorski, je dejal vodja projekta Miha Kozorog. Koncerne dopolnjujejo predavanja in delavnice. Skupni moto, ki povezuje dogajanje na Sajetu, je že leta glasba.

Posebnost festivala, ki se ga vsako leto udeleži nekaj sto obiskovalcev, je prav žanrska pisanost, velikokrat povezana z zvočnim in vokalnim eksperimentiranjem, je na današnji novinarski konferenci pojasnil Kozorog. Festival bo 28. julija ob 19. uri odprt koncert skupine The Bretons, ki preigrava priredbe Ramonesov v bretonski različici. Tokrat bo skupina najverjetneje postregla tudi s kakšno »krautrock« uspešnico, in navezavi na odprtje razstave vinilnih plošč te-

glasbene zvrsti z naslovom Spitzengqualität, ki bo sledila koncertu.

V sklopu razstave, ki bo v tolminski knjižnici Cirila Kosmača najverjetnejno na ogled do konca avgusta, bo razstavljenih okoli 80 vinilk. V skladu s temo postavitve bo na festivalu nastopil tudi eden najvidnejših predstavnikov nemškega krautrocka Dieter Moebius.

Med vrhunci festivala je Kozorog omenil francoskega skladatelja in multiinstrumentalista Pierrea Bastienta in njegovim zborom glasbenih robotkov, ki se bo slovenskemu občinstvu predstavil prvič. Srbsko skupino Goribor, ki je prav tako veljala za vrhunc, a na festivalu ne bo nastopila, ker glasbeniki niso uspeli pridobiti vizumov za Slovenijo, pa bodo zamenjali slovenski alternativni rockerji Psycho-Path.

Obiskovalci festivala si bodo lahko ogledali tudi nastop priznane francoške jazzista Louisa Sclava-

visa. Večkratni udeleženec Sajete Zlatko Kaučič pa bo pripravil nadleževanje Tolminskega punta, tokrat s Petrom Brötzmannom in opernim pevcem Robertom Vrčonom.

Sajeta tudi letos ohranja koncept združevanja koncertov, delavnic in predavanj. Delavnice bodo vodili nekateri mentorji iz prejšnjih let - Francesco Cusa, Dušan Gerlica in Anna Nacher, letošnja novost sta še multimedijska zvočna delavnica Mihe Tomšiča in delavnica grobe montaže pod vodstvom Marka Cvejiča. Otroške glasbene delavnice bosta vodila brata Jani in Samo Kutin iz glasbenega cirkusa Salamandra Salamandra.

Predavala bosta tudi predstavniki Sajeti sorodnih festivalov iz Italije in Srbije, Zdenko Franjić bo predstavil svojo underground založbo Slušaj najglasnejše!, v stilu predavanja-perfomansa pa bo nastopil še Damir Avdić, znan tudi kot Bosanski psiho. (STA)

V petek, 1. avgusta ob 21.00 / koncert brežiške skupine Leeloojamais.
V soboto, 2. avgusta ob 21.00 / koncert slovenske rock skupine Dan D.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Narodna in študijska knjižnica (Ul. sv. Franciška 20), do konca avgusta so na ogled fotografije Robija Jakomina.

Na tržaški fakulteti za ekonomijo bo do 31. julija razstavljal svoje slike Adriano Valuzzi.

Palača Gopčević: do 7. septembra - »Maria Callas, trideset let potem«. Odprt vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.

Muzej Revoltella, galerija sodobne umetnosti: 1953: L'Italia era già qui, je naslov razstave o sodobnem italijanskem slikarstvu v Trstu. Urnik: do 30. oktobra od 10.00 do 18.00, ob torkih zaprto.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

OPĆINE

Prosvetni dom: SKD Tabor vabi do 31. julija na ogled razstave »Na Bonomuven domu«, ki so jo ob Trubarjevem letu pripravili dijaki 1. klasičnega liceja F. Prešerna iz Trsta, pod mentorstvom prof. Marte Ivašič. Razstava bo odprta ob delavnikih med 17. in 20. uro ter med prireditvami.

REPEN

Muzej Kraška hiša je odprt ob nedeljah in praznikih, do konca oktobra. Urnik: od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00. Za večje skupine je možen ogled v drugačnih terminih s predhodno najavo na tel. št. 040-327240 ali po elektronski pošti na naslovu: info@kraskahisa.com.

NABREŽINA

Kavarna Gruden: do 10. avgusta so na ogled akvareli Tanje Kralj in Flavie Laurenti, ob sredah zaprto.

DEVIN

Na Devinskom gradu bo do 2. novembra na ogled razstava »Torbe in torbičce na gradu«.

GORICA

V Pokrajinskih muzejih v goriškem grajskem naselju je na ogled fotografika razstava z naslovom »Italijanski ujetniki v prvi svetovni vojni. Fotografski dnevnik Petra Nagliča«; na ogled bo do 31. avgusta vsak dan in razen ponedeljka med 9. in 19. uro.

Palača Attems-Petzenstein: do 30. avgusta bo na ogled razstava »Josef Maria Auchentaller (1865-1949) - Un secessionista ai confini dell'Impero«. Urnik: od 9. do 19. ure, zaprto ob ponedeljkih.

V dvorani deželnih stanov goriškega gradu je na ogled razstava dragocenih tiskovin 18. stoletja z naslovom Gorica in Furlanija med Benetkami in Dunajem; do 31. avgusta med 9.30 in 13.00 ter med 15.00 in 19.30, razen ponedeljka.

Na sedežu Fundacija Goriske hranilnice v Ul. Carducci 2 je na ogled razstava z naslovom Lepote Benet - Slike iz osemnajstega stoletja iz zasebnih zbirk; do 31. avgusta od torka do nedelje med 10. in 19. uro, ob ponedeljkih zaprto; informacije na tel. 422-410886.

ROMANS

V langobardski dvorani v občinski stavbi je na ogled stalna razstava »Vojščaki svetega Jurija - Svobodni možje, zemljiški gospodje, premožni lastniki«; od ponedeljka do petka med 11. in 13. uro, ob ponedeljkih in sredah tudi med 16. in 18. uro; informacije na tel. 0481-966904.

CODROIPO (VIDEM)

V Vili Manin bo do 28. septembra na ogled razstava: »Good & Goods - Spiritualità e confusione di Massa«. Urnik: od torka do petka od 9. do 18. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 20. ure.

SLOVENIJA

KOPER

Na sedežu Banke Koper: do oktobra bo na ogled razstava likovnih del »Geografija spomina« akademske slikarke Clementine Golija.

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in risbe Božidarja Jakca in arheološke naj-

be stare Padne, stalni razstavi. Ključ galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucker), 0038665-6725028.

POSTOJNA

Predjamski grad: do 31. avgusta bo na ogled razstava, ki jo je pripravila B. Sulčič »Enej Silvi Piccolomini - poznejši papež Pij II«. Ogled razstave in gradu je možen vsak dan od 9.00 do 19.00.

LOKEV

Vojaški muzej Tabor: stalna razstava orožja in opreme. Ogled je možen od srede do nedelje od 9.00 do 12.00 in od 14.00 do 18.00, zaprto ob ponedeljkih in torkih, za najavljenje skupine tudi izven urnika. Informacije: Srečko Rože, 05/7670581, 041/516586.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14. in 16. uro ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dražica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala bo, ob 20-letnici galerije, do 2. novembra na ogled razstava »Trije pogledi na kraške krajinje: Zoran Mušič, Silvester Komel in Aleksij Kobal«.

Stolp na vratih: do konca julija bo na ogled razstava slikarke Tamare Korosčak.

Stolp na vratih: do 14. septembra bo na ogled razstava fotografij skupine članov Foto kluba Nova Gorica.

VIPAVA

Vojščnika Janka Premrla Vojska: vojaški muzej, orožje, oprema, dokumenti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

BRANIK

Grad odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih od 14.00 do 19.00 (ob slabem vremenu zaprto), za večje skupine tudi med tednom po predhodnem dogovoru (tel. +386(0)53334310, gsm +386(0)31324101).

MIREN

Galerija Oskarja Kogoja: na ogled monografska zbirka ter prostori obnovljene materine doma, Miren, št. 125.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torka do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljeni skupini si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

Paviljon Poslovnega centra HIT, (Del-pinova 7a) do 30. septembra je na ogled razstava botaničnih ilustracij Vladimira Segalle; na ogled bo vsak dan med 10. in 19. uro.

KANAL

V Melinkih na št. 5 je na ogled stalna razstava etnološko-rezbarske zbirke Franca Jerončiča.

Mestni muzej: odprt vsak dan od 9.00 do 18.00.

KOBARID

Kobarški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LOKAVEC

Kovaški muzej: Orodje in oprema, stalna razstava.

JUBLJINA

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovencii v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminška muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

VIPAVSKI KRIŽ

V Domu krajjanov bo do konca avgusta na ogled razstava slik Marka Andloviča »Maleknost«. Za ogled poklicati na tel. št. 0039-31481187.

VOJSKO

Partizanska tiskarna Slovenija: ob obisku vam oskrbnik nativne spominske letak na starem tiskarskem stroju. Možen ogled do 15. oktobra vsak dan od 9.00 do 16.00.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Serestate - Trst

Vse predstave se pričnejo ob 21.00

Veliki trg

Danes, 22. julija / Trieste Loves Jazz -

koncert Yellow Jacket - Mike Stern.

27. julija / Koncert - I 60 ruggenti.

29. julija / Združenje Buenos Aires

koncert argentinskega tanga.

30. julija / Simonetto - koncert.

31. julija / Pino Daniele - koncert.

glasbeni tabor Sajeta

glasbeni tabor Sajeta

glasbeni tabor Sajeta

glasbeni tabor Sajeta

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM**

Za Trst: na kanalu 40 (Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika

20.25 Prvi aplavz 2007: harfistka Vida Škrk, duo violončelo in klavir Martin Marchesich, Matjaž Zobec

20.30 Deželni TV dnevnik

23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.10 Nan.: Incantesimo

6.30 Dnevnik, Cciss

6.45 Aktualno: Unomattina Estate (vođa Eleonora Daniele in Luca Giurato)

9.50 Aktualno: Dieci minuti di... programmi dell'accesso

10.05 Film: Free Fall - Panico ad alta quota (dram., ZDA, '99, režija M. Azopardi, igrata J. Smith, B. Boxleitner)

11.30 Dnevnik in vremenska napoved

11.40 Nan.: La signora in giallo

13.30 Dnevnik - Gospodarstvo

14.10 Nan.: Julia

14.55 Nan.: Don Matteo 2

16.45 17.10 Nan.: Cotti e mangiati

16.50 Dnevnik - Parlament

17.00 Dnevnik in vremenska napoved

17.15 Nan.: Le sorelle McLeod

18.00 Nan.: Il commissario Rex

18.50 Kvizi: Reazione a catena

20.00 Dnevnik

20.30 Variete: La Botola

21.20 Film: La scelta (triler, i. T. Carrere)

23.00 Dnevnik

23.05 Dok.: Porta a Porta Estate - Amori del secolo

0.20 Aktualno: L'Italia delle Grandi Dinastie

0.50 Nočni dnevnik

Rai Due

6.15 Dok.: Cebu, la perla delle Filippine

6.45 Aktualno: Tg2 Medicina 33

7.00 Variete: Random (risanac)

10.00 Nan.: 8 semplici regole

10.20 Dok.: In Italia

10.35 Dnevnik in rubrike

11.20 Aktualno: Ricomincio da qui

13.00 Dnevnik in rubrike

14.00 Nan.: Wolf - Un poliziotto a Berlino

14.50 Nan.: Squadra speciale Lipsia

15.40 Nan.: The District

17.10 Nan.: La complicata vita di Christine

17.30 Nan.: Due uomini e mezzo

18.05 Dnevnik - kratke vesti, športne vesti, vremenska napoved

19.00 Nan.: Squadra speciale Cobra 11

19.50 Nan.: Friends

20.20 Risanke

20.25 Žrebanje lota

20.30 Dnevnik in vremenska napoved

20.50 Nogometna tekma: Italia - Romunija (prijateljska tekma)

22.40 Nan.: The Nine

23.05 Dnevnik

23.20 Nan.: Supernatural

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24 vmes il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso

8.05 Aktualno: La storia siamo noi

9.05 Film: Bufere (dram., It, '52, r. G. Brignone, i. J. Gabin)

10.35 13.00 Aktualno: Cominciamo bene estate

12.00 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved

13.10 Kolesarstvo: 16. etapa 95. Tour de France, Cuneo - Jausiers

14.00 Deželne vesti in vremenska napoved in rubrike

18.00 Aktualno: Geo magazine 2008

19.00 Deželne vesti, vremenska napoved in športne vesti

20.05 Šport: Speciale Tour de France

20.10 Variete: Blob

20.30 Nad.: Un posto al sole

21.05 Film: Il 13. Guerriero (akc., ZDA, '99, r. J. Mc Tiernan, i. A. Banderas, O. Sharif)

22.50 Dnevnik - deželne vesti in Primo piano

23.25 Dok.: La stagione dei Blitz

Rete 4

6.00 Dnevnik - Pregled tiska, sledi Seconde voi

6.15 Nan.: Kojak

7.40 Nan.: Robinsonovi

8.15 Nan.: T.J. Hooker

9.30 Nan.: Miami Vice

10.30 Nad.: Bianca

11.30 Dnevnik in prometne informacije

11.40 Nad.: Febbre d'amore

11.50 Nad.: Bella è la vita

12.20 Nan.: Distretto di polizia 2

13.30 Dnevnik in vremenska napoved

14.00 Aktualno: Sessione pomeridiana: Il tribunale di Forum

15.00 Nan.: Il giustiziere

16.00 Nad.: Sentieri

16.45 Film: I due deputati (kom., '69, r. G. Grimaldi, i. F. Franchi, C. Ingrassia)

18.55 Dnevnik - vremenska napoved

19.35 Variete: Ieri e oggi in tv special

19.50 Nad.: Tempesta d'amore

20.20 Nan.: Renegade

21.10 Nan.: Robin Hood

23.15 Film: I figli della guerra (voj., Meh./ZDA, '04, r. L. Mandoki, i. C. Padilla, L. Varela)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Prima pagina

7.55 Dnevnik - prometne vesti, vremenska napoved, borza in denar

8.00 Dnevnik - Mattina

8.50 Nan.: Tutti amano Raymond

9.20 Film: Vitus (dram., Švi., '06, r. F. M. Murer, i. F. Borsani)

10.05 Dnevnik

11.00 Aktualno: Forum (vodi R. Dalla Chiesa)

13.00 Dnevnik, okusi in vremenska napoved

13.40 Aktualno: Giffoni Film Festival

13.45 Nad.: Beautiful

14.10 Nad.: Centovetrine

14.45 Nad.: My life

15.55 Nan.: Una mamma per amica

17.00 Film: Derby (kom., ZDA '07, r. J. A. Contner, i. J. Schneider)

18.50 Kvizi: Jackpot

20.00 Dnevnik in vremenska napoved

20.30 Variete: Veline

21.10 Film: Vizi di famiglia (kom., ZDA, '05, r. R. Reiner, i. J. Aniston)

23.30 Film: Sulle tracce di Megan (triler, Kan., '06, r. J. Stead, i. O. Ballantyne, J. Beals)

1.20 Nočni dnevnik in vremenska napoved

Italia 1

6.05 Dnevnik

6.15 Nan.: Otto sotto un tetto

7.05 Nan.: Le nuove avventure di Flipper

8.00 Film: Capitan Sciabola (anim., Norv., '03, r. S. Bergqvist, R. A. Siervsten)

9.55 Nan.: Sabrina, vita da strega

10.30 Nan.: Buffy

11.30 Nan.: Smallville

12.25 Dnevnik in vremenska napoved, sledi Studio sport

13.40 17.15 Risanke

14.30 Risanke: Lupin III

15.00 Nan.: Paso adelante

15.55 Nan.: Summer dreams

16.25 Nan.: Summer Crush

16.50 Nan.: Un genio sul divano

18.15 Dnevnik - Studio aperto - Speciale Giffoni Film Festival

18.30 Dnevnik in vremenska napoved

19.05 Nan.: Friends

20.05 Nan.: Love bugs 2

20.45 Resničnosti šov: Rtv - La tv della realtà

21.10 Nan.: Ugly Betty

23.05 Nan.: Un Ciclone in Famiglia 2

0.10 Oktagon: Amsterdam Arena

Tele 4

7.00 8.35, 12.00, 13.10, 16.40, 19.30, 23.02, 1.32 Dnevnik

7.15 17.00 Risanke

8.10 Pregled tiska

ODOBJKA - Anastasi je objavil seznam igralcev, ki bodo odpotovali v Peking

»Bom trinajsti igralec, ki s kovčki čaka na klick«

Zdravstveno stanje Corsana vprašljivo - Prvič po letu 1992 ne bomo imeli našega športnika na Ol

TRST - Številka osem prinaša po starji kitajski tradiciji srečo, bogastvo in obilje. Zato so organizatorji letošnjih olimpijskih iger izbrali 8. 8. 2008 ob 8. uri kot začetek najprestižnejšega športnega dogodka leta. Številka osem pa najbrž ne prinaša sreče našim športnikom. Prvič po letu 1992 (takrat je nastopala jadralka Arianna Bogatc) Slovenci v Italiji ne bomo imeli nobenega predstavnika na olimpijskih igrah. Letos je bil Pekingu najbližji naš odbojkarski Loris Manià, ki pa ga v kitajski prestolnici ne bo. Selektor državne odbojkarske reprezentance Anastasi je v nedeljo objavil uradni seznam 12 igralcev, v katerem je v vlogi libera naveden starejši, 34-letni Mirko Corsano, udeleženec Ol v Sidneyju leta 2000.

In tako so se razblinile sanje neutrudnega Števerjanca, ki je z ekipo osvojil zadnjo razpoložljivo vstopnico za Peking, vnestno treiral celo poletje in igral v svetovni ligi (tudi na tistih tekma), ko bi moral po dogovoru z reprezentančnim štabom domov, a je zaradi zdravstvenih težav Corsana odpotoval na Kubo in še v Korejo). Upanja pa Loris še ni izgubili: »V seznamu razpoložljivih igralcev, ki jih je moral selektor prijaviti na Ol, sem tudi jaz. Vsaka reprezentanca lahko prijavi 13 igralcev. V primeru poškodbe bi torej lahko prišel v poštev jaz. Reprezentant bom na razpolago za vpoklic med Ol, torej za polet do Pekingu,« je pojasnil Loris. Corsano namreč ni v optimalni formi: »Po petkovki tekmi proti Kubi je imel spet hude bolečine v kolenu. Fizioterapeut je povedal, da je njegovo zdravstveno stanje vprašljivo in da ne razume Anastasijeve odločitve. Hrustanec v kolenu je obrabil,« je povedal 29-letni Loris. Ritem igranja na olimpijskem prizorišču (igra se na dva dnia) pa naj ne bi bil obremenjujoč za Corsana, meni Anastasi, ki bo v najnajnejšem primeru majico libera zaupal Paparoniju.

Čeprav 1. avgusta Loris ne bo odletel v Peking, bo vse do odhoda treniral z reprezentanco v Veroni. »Pomagal jim bom na pripravah za Ol,« je dejal Loris, ki je s tako športno gesto ponovno opozoril nase, ne le kot igralec, ampak tudi kot neutrudni bojevnik, ki ve, kaj hoče, ki lovi sanje in v tem uživa. Pravi zgled za vse ostale. Požrtvovalnost, borbenost in nenazadnje tudi skromnost (večkrat je ponovil, da se od Corsana rad uči in da je vse-kakor to zanj šele prvo leto v izbrani vrsti, tako da si velikih utvar ne dela, op.a.) ga bodo prav gotovo nagradile. Če že ne letos z nastopom na Ol, pa prav gotovo na njegovi nadaljnji poti.

Loris Manià je svojo olimpijsko pot začel 28. novembra 2007, ko je nastopal na predolimpijskem turnirju v Catanii. Od takrat je v logi libera igrал na vseh olimpijskih etapah: na turnirju v Izmiru in na najpomembnejši preizkušnji v Tokiu, kjer je izbrano vrsto tudi dosegel cilj - vstopnico za Ol. 20. julija, počno 236 dneh pa so se njegove sanje razblinile, saj ga na seznamu olimpijev ni. Nezprostnost, ki pa je del športa. Loris ji bo s svojo vztrajnostjo gotovo kos. Je njegov pogled že uperjen v London?

KROMA

Peking 2008 bo v naši športni zgodovini zapisan kot prehodno leto brez naših športnikov (seveda če ne bo prišlo do nenašnih odločitev odbojkarskega reprezentančnega štaba), četudi bi lahko bile prav letošnje olimpijske igre tiste, na katerih bi imeli največ naših udeležencev: ob Lorisu bi v reprezentanci lahko igral tudi gibrski odbojkarski Matej Černic (po operaciji kolena še okreve); metalki kopija Claudio Coslovich je tretji nastop na olimpijskih igrah spodeljal prejšnjo soboto, ko ji na DP ni uspelo izpolniti norme. Po spletu okoliščin in naključju (pred nekaj dnevi je na primer zaradi poškodbe nastop odpovedala igralka Del Corejeva), pa bi lahko bil med potniki tudi naša odbojkarska Sandra Vitez, ki pa je prav v olimpijskem letu po lastni izbiri zapustila izbrano vrsto.

Bo leto 2012 srečnejše?

Veronika Sosa

- Prodaja novih in rabljenih vozil
- Skladišče nadomestnih delov in originalne opreme
- Delavnica in pooblaščena karoserija
- Servis in tehnični pregled

Padovan & Rotl

Edini pooblaščeni prodajalec za Tržaško pokrajino
Ulica Flavia, 47 - TRST Tel. 040/637373 FAX 040/637545

KOŠARKA B. Nachbar za rekordno cifro v Moskvo

Boštjan Nachbar
ANSA

LJUBLJANA - Slovenski košarkar Boštjan Nachbar se je odločil za menjavo severnoameriške lige NBA z evropskimi igrišči. Osemindvajsetletni kripli igralec, ki je nazadnje igral za New Jersey, je namreč podpisal sanjsko pogodbo z moskovskim Dinamom. Nachbar, ki je zadnjih šest sezona v NBA igral za moštva Houston, New Orleans in New Jersey, se je odločil, da bo kariero nadaljeval v Evropi. Z moskovskim klubom je podpisal triletno pogodbo, po kateri lahko Moskvo zapusti po dveh sezona, a le, če bo odšel nazaj v NBA.

Slovenski košarkar bo dobival po šest milijonov evrov neto na sezono, s čimer je »Boki« postal najbolje plačani košarkar, ki si kruh služi v Evropi.

Sežančan Brezec k rimske Lottomatici

RIM - Rimski košarkarski prvoligaš Lottomatica je najel sežanskega 216 centimetrov visokega centra Primoža Brezca, ki je v zadnjih sedmih sezonaх igral v severnoameriški NBA ligi, nazadnje pri Detroitu in Toronto. 28-letni Brezec se bo v Rimu pridružil Saniju Bečiroviču. Za Brezcev prihod v Rim si je prizadeval športni vodja Dejan Bodiroga.

TAKO V NEDELJO

MotoGP: Rossi zanesljivo
Izidi, motoGP (32 krogov, 115,2 km): 1. Valentino Rossi (Ita/Yamaha) 44:04,311 (povp. hitrost 152,270 km/h); 2. Casey Stoner (Avs/Ducati) +13,001; 3. Chris Vermeulen (Avs/Suzuki) 26,609; **SP skupno (11)**: 1. Valentino Rossi (Ita/Yamaha) 212, 2. Casey Stoner (Avs/Ducati) 187, 3. Dani Pedrosa (Špa/Honda) 171.

Formula 1: Ferrari slab

Izidi dirke SP formule 1 za VN Nemčije v Hockenheimu (67 krogov, 306,458 km): 1. Lewis Hamilton (VBr/McLaren-Mercedes) 1:31:20,874 (povp. hitrost: 201,291 km/h); 2. Nelson Piquet ml (Bra/Renault) +5,586; 3. Felipe Massa (Bra/Ferrari) 9,339; 4. Nick Heidfeld (Nem/BMW-Sauber) 9,825; 5. Heikki Kovalainen (Fin/McLaren-Mercedes) 12,411. **SP skupno (10), dirkači:** 1. Lewis Hamilton (VBr) 58, 2. Felipe Massa (Bra) 54, 3. Kimi Räikkönen (Fin) 51; **konstruktori:** 1. Ferrari 105, 2. BMW-Sauber 89, 3. McLaren-Mercedes 86.

Intertoto: Napoli zmaga

Pokal Intertoto, 3. krog, prva tekma: Panionios (Grč) - Napoli 0:1.

1. SNL: točka za Gorico

Izida 1. kroga 1. SNL: Maribor - Koper 3:2, Hit Gorica - Interblock 2:2.

Tenis: Slovenija OK

TUNIS - Slovenska teniška selekcija si je po zmagi proti Tuniziji s 4:1 izborila obstanek v drugi evroafriški skupini Davisovega pokala.

Croatia Open Verdascu

UMAG - Španec Fernando Verdasco je v finalu ATP turnirja z 2:1 (3:6, 6:4, 7:6) premagal Rusa Andrejeva.

Poraz Leghissove Italije

MARSEJ - Italijanska nogometna reprezentanca na mivki, s katero nastopa slovenski nogometni Michele Leghissa, je v tretjem krogu v skupini B šele po podaljških s 5:4 izgubila proti Portugalski in se tako uvrstila na drugo mesto. V četrtkovem četrtfinalu se bodo »azzurri« ob 19.15 pomerili s Francijo.

Nibali namesto Riccoja

MILAN - Italijanska kolesarska zvezda je namesto Ricarda Riccoja, ki je bil pozitiven na dopinškem testu na letošnji dirki po Franciji, v olimpijsko reprezentanco povabila Vincenza Nibalija. Slednji prav tako nastopa na letošnji francoski pentliji, kjer je trenutno na skupnem 12. mestu in je najboljši kolesar do 25. leta starosti.

Udinese s slovenskima vratarjema premagal Kriv

SAPPADA - Videmski nogometni prvoligaš Udinese je v okviru priprav na novo sezono na prijateljski tekmi proti Krfu (grška B-liga) zmagal z 2:1. Zadetek sta dosegla Pinzi in Floro Flores. Standardni vratar je bil Samir Handanovič, v drugem polčasu pa ga je zamenjal rojak Koprič Jan Koprivec (letnik 1988). Udinese bo nočoj nastopil na turnirju Marocco Summer Cup v Casablanci.

Javornikova suspendirana

LJUBLJANA - Helena Javornik je do dokončne odločitve o njenem dopinškem primeru na Arbitražnem razsodišču za šport (CAS) v Lozani začasno suspendirana.

Makelele v PSG

PARIZ - Francoski nogometni prvoligaš Claude Makelele, dosedanjig igralec londonskega Chelseaja, bo kariero nadaljeval pri francoskemu klubu Paris St. Germain.

Zmagala Riva del Garda

OSTIA - Posadka Riva del Garda je zmagala letošnji jadralni Giro d'Italia. Tržaška Baia di Sistiana se je uvrstila na končno 5. mesto.

Klepáčeva že izpadla

PORTOROŽ - Danka Caroline Wozniacki je v 1. krogu teniškega turnirja WTA v Portorožu Banka Koper Slovenia Open po slabih urih in pol igre v dveh nizih s 7:5 in 6:0 premagala Slovenko Andreja Klepača.

ROLKANJE - Na državnem prvenstvu v Montebelluni

Mateji Bogatec še državni naslov v ravninski preizkušnji

Soliden nastop Ane Košuta - Tekmovalci Mladine odnesli domov štiri prva in dve drugi mesti

Tudi drugi dan državnega rolkarskega prvenstva v Montebelluni v Venetu je bil nadvse pozitiven za Mladino. Tekmovalci kriškega društva so odnesli domov štiri prva in dve drugi mesti. Pri članicah je Mateja Bogatec po sobotnem državnem naslovu v sprintu stopila na najvišjo stopničko tudi na nedeljski ravninski preizkušnji. Na 12-kilometrski krožni proggi se je v začetnih krogih od glavnine oddaljila skupina tekmovalk, med katerimi sta bili tudi Mlininini rolkarki Mateja Bogatec in Ana Košuta. V zadnjem krogu je pobegnila četverica: Mateja Bogatec, Anna Rosa, Anamarie Straub in Karin Moroder. Ana Košuta, ki se je dodelj zelo dobro držala, je na žalost zaostala za vodilno skupinico. Mateja Bogatec je kljub prizadevanju Anne Rose vzdržala pritisk in tako kot prva privozila čez ciljno črto. Na tretje mesto se je uvrstila Moroderjeva, četrta pa je bila Straubova. Ana Košuta je zasedla solidno šesto mesto. Pri članikih se je Erik Tence uvrstil na 48. mesto (v prologu je bil 54.). V veteranski kategoriji master 3 je prvo mesto osvojil Enzo Cossaro.

Tekmovalci Mladine so se dobro odrezali tudi v mladinskih kategorijah. Pri cicibankah je Dana Tence zasedla 1. mesto, pri začetnicah je prav tako na najvišjo stopničko stopila Jana Prašelj, Jasna Vitez pa je bila 4. Pri dečkih se je Jasmín Franca uvrstila na 9., Katerina Kariš pa na 11. mesto. Nekaj kolajn so tekmovalci Mladine zbrali tudi v moški konkurenči. Luka Ghira je pri začetnikih zasedel 2. mesto, Federico Ferluga je bil 6. Pri dečkih je bil Niki Hrovatin 2., Nicola Iona 5., Giulio Ferluga pa na 9. Pri mlajših mladincih se je Rudi Balzano uvrstil na 5. mesto.

Na društveni lestvici je Mladina zasedla 3. mesto, za Montebelluno in Bassanom.

Nekateri kriški rolkarji bodo že v nedeljo tekmovali na etapi italijanskega pokala. V Asiagu se bodo pomerili v reber.

Mateja Bogatec na
Apeninskem
polotoku nima
prave konkurence

KROMA

JADRANJE - Od jutri mladinsko SP 470

Čupina posadka v boj za zlato skupino

Krmkar Simon Sivitz Košuta in flokist Jaš Farneti

KROMA

Čupina jadralca Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti bosta od jutri do torka, 29. julija na prvi od dveh glavnih etap letosnjene sezone. Na Poljskem v kraju Gdynia bosta nastopila na svetovnem mladinskem prvenstvu v razredu 470: »Upam, da bo nastop čim boljši. Cilj je uvrstitev v zlato skupino, sicer pa se ne obremenjujemo preveč z rezultatom,« je bil previden trener Antonaz. Vremenske razmere na Severnem morju so podobne tistim, ki jih fanta dobro poznata: »Val je kratek, torej ne bi smel povzročati večjih težav. Vetrovne razmere pa so zahetnejše, saj veter neprestano obrača smer, tako da bo o končnih razvrstitvah najbrž odločala tudi sreča,« je orisal razmere na Severnem morju trener.

Poseinke se bodo pomerile najprej v kvalifikacijskih plovih, od jutri do petka, 25. julija, nato pa bodo na podlagi uvrstitev razdelili nastopajoče v tri kakovostne skupine: zlato, srebrno in bronasto. Od 26. do 29. julija se bodo zvrstili še finalni plovi. Zadnji dan bo deset najboljših posadk opravilo še eno preizkušnjo, odločilno za podelitev kolajn. V kvalifikacijah bodo jadralci izpeljali šest regat, v finalnem delu po kakovostnih skupinah pa sedem (največ tri na dan).

Na mladinskem svetovnem prvenstvu bo nastopilo 85 posadk (moških, mešanih in ženskih), med njimi 8 neevropskih posadk (po dve iz Avstralije in Izraela, po ena iz Argentine in Katarja, tri iz Japonske). Barve italijanske reprezentance bosta branila naša jadralca ter brata Dubbini (prvi dve posadki na ja-

Ridolfijeva in Terpinova na turnirju v Španiji

Slovenske igralke Ilaria Terpin iz Števerjena, Tea Podrecca iz Kobarida in Erika Ridolfi iz Sesljana so z žensko nogometno ekipo Pro Farra nastopile na turnirju v Španiji Euro-Sporting Copa Catalunya 2008. Turnir je potekal v Lloret de Mar pri Barceloni. Ekipa je zasedla solidno 3. mesto za Česko in Švedsko. Erika Ridolfi (na sliki desno, levo Števerjanka Ilaria Terpin) je proti Belgiji zadela 11-metrovko.

OPTIMIST - TROFEJA ATLANTICA Spodbuden nastop najmlajših

Jadralci sesljanskega kluba Čupa, ki nastopajo v razredu optimist, so minuli teden tekmovali na vsedržavnem Trofeji Atlantica v Cervii. V obmorskem kraju v bližini Riminija se je preizkusilo kar 250 mladih v treh starostnih kategorijah: kadeti letnika '97, kadeti letnika '98 in mlajši kadeti (letnik '99). Najstarejši so opravili štiri plove (dva v sredo in dva v četrtek), kadeti letnika '98 tri (dva v sredo in enega v četrtek), najmlajši pa so tekmovali samo prvi dan. Zaradi močnega veta zadnji dan (v petek) niso izvedli niti enega plove.

V zahtevnih vetrovnih razmerah so se najbolje odrezali najmlajši kadeti ('99), ki so se kljub eni diskvalifikaciji uvrstili na sredino lestvice. Skupaj je med najmlajšimi nastopilo 54 jadralcev. Jana Germani je bila 29., Sebastian Cetul 38., Camilla Crasnich pa 47. Samuele Ferletti je bil med tekmovalci letnika '97 40. (nastopilo je 82 optimistov). Med 115 kadeti letnika '97 pa so nastopili še trije Čupini optimisti: 70. Haron Zeriali, 90. Cecilia Fedel, 95. Martina Husu.

Na Vrhu prvič zmagala sovodenjska Gostilna pri Francetu

Na Vrhu se je prejšnji konec tedna končal turnir v malem nogometu, ki ga že 23. organizira domače kulturno društvo Danica. Na turnirju so prvič v zgodovini stopili na najvišjo stopničko nogometni Gostilni pri Francetu iz Sovodenj (na posnetku BUMBACA), ki so v finalu premagali Kostanjevico s 6:3. Na tretje mesto so se uvrstili člani ekippe Šempeter Ljena, ki so bili s 5:3 boljši od ekipi Circolo Visintin.

Za najboljšega vratarja turnirja je bil imenovan Jernej Saksida (Gostilna pri Francetu), najboljši strelec je bil Nejc Humar (Šempeter), najboljši igralec Rok Umek (Kostanjevica), najbolj korekten igralec pa Davide Visintin (Circolo Visintin). Ekipa iz Kostanjevice pa je bila med turnirjem najbolj žejna in je dvignila pokal kiosk.

ATLETIKA - DP

Zadovoljiv nastop Biserke Cesar

V nedeljo so v Cagliariju na državnem atletskem prvenstvu podelili še zadnje komplete medalj. Med nastopajočimi je bila tudi metalka Biserka Cesar iz Trebč, ki je tekmovala v metu krogle. 24-letna Biserka, ki tekmuje za tržaški CUS, je bila na koncu 10., s svojim nastopom pa je bila zadovoljna: »Glede na to, da to ni moja paradna disciplina in se na prvenstvo zaradi poškodbe nisem optimalno pripravila, sem z rezultatom zadovoljna. Vrgla sem 12,48 m, letošnji najboljši rezultat pa je bil 12,76 m,« je ocenila Biserka. Za vstop v finale ji je zmanjkalo le 40 cm. V metu krogle je zmagała Chiara Rosa, ki se bo udeležila olimpijskih iger v Pekingu.

Poletno tekmovalno dejavnost bo Biserka zaključila na domačem stadionu na tekmovanju društva CUS ta konec tedna.

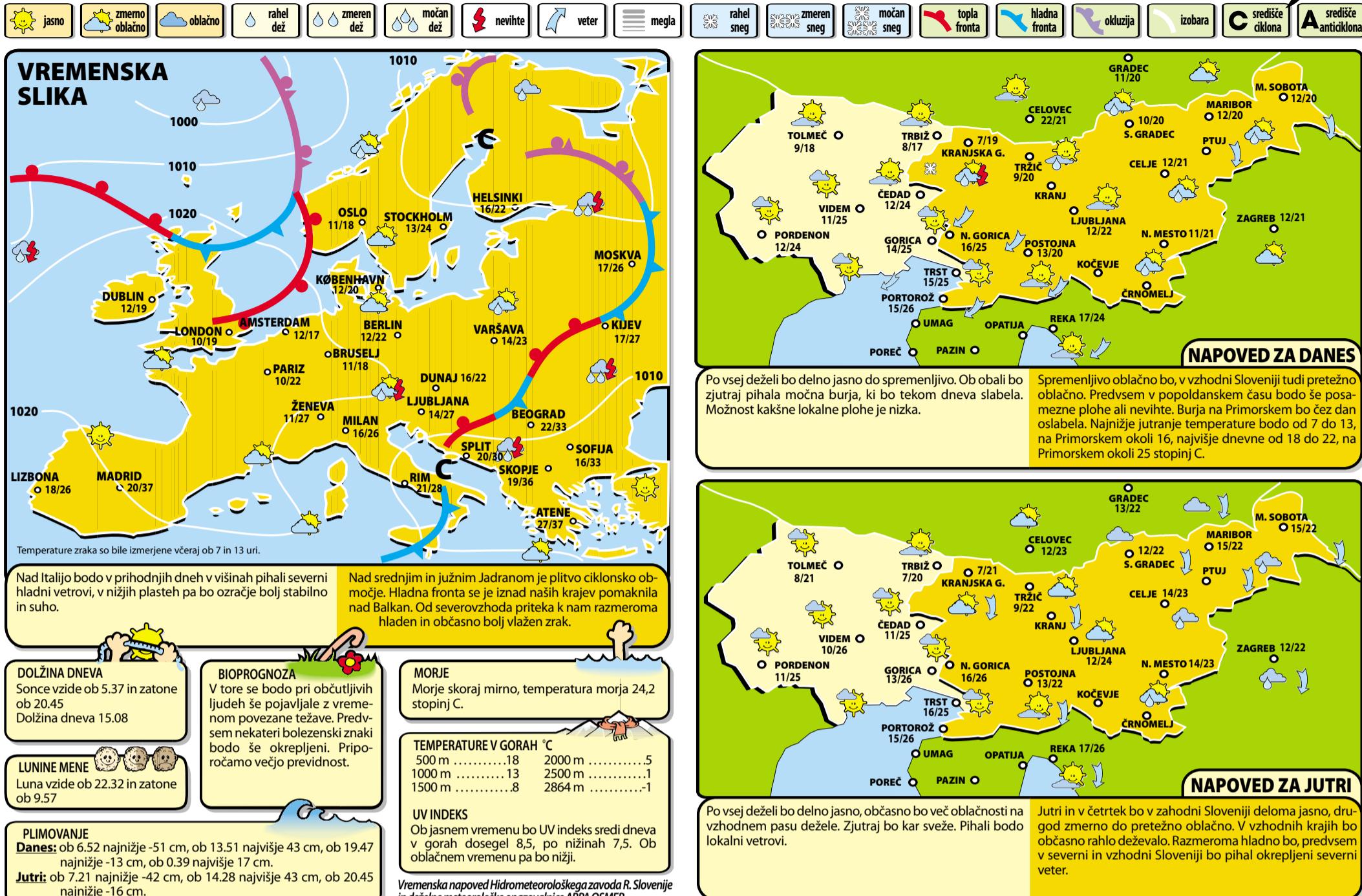
Ivana Curri z mladinsko državno reprezentanco

Najboljši italijanski skakalci v vodo, ki nastopajo v mladinskih kategorijah, so konec tedna tekmovali v Cosenzi na mednarodnem pokalu Comen. Z italijansko mladinsko reprezentanco je nastopala tudi Slovenka Ivana Curri z Opčin, ki tekmuje za tržaško društvo Trieste Tuffi. V mednarodni konkurenči deklet, ki so bile tudi leto starejše, se je preizkusila z eno- in trimetrske deske, s stolpa pa zradi lažje poškodbe ni skakala. V tekmovanju z enometrske deske je bila šesta, zelo dobro 4. mesto pa je zasedla s trimetrske deske. »Azzurri« so na pokalu osvojili ekipno prvo mesto. Nastopili so skakalci iz šestih držav: poleg Italije še iz Hrvaške, Egipta, Francije, Grčije in Monaka.

12-letna Ivana bo sedaj še teden dni trenirala v tržaškem bazenu, nato pa jo čaka zaslužen počitek.

Odbojka: Battisti in Jelavič potrjena pri Soči

Lucio Battisti bo tudi v prihodnji sezoni treniral moško odbojkarsko ekipo Soče iz Sovodenj v C-ligi. Boris Jelavič pa bo pri Soči še naprej treniral mladinske ekipe.

NOVA GORICA adriatica.net CENTER POTOVANJ, Gradnikova brigada 7, tel.: +386 (0)5 333 24 16 | KOPER adriatica.net CENTER POTOVANJ, Pristaniška ulica 2, tel.: +386 (0)5 627 84 10 | SEŽANA adriatica.net CENTER POTOVANJ, Kosovelova ulica 4 b, tel.: +386 (0)5 730 12 10

POTUJ PAMETNO

adriatica.net
CENTER POTOVANJ
www.centerpotovanj.si

ŽIVALI - Revija Nature Genetics

Lipicanci so beli zaradi mutiranega gena

DUNAJ - Razlog za belo dlako lipicancev je mutirani gen. Tako razkriva raziskava avstrijskih in švedskih znanstvenikov, ki jo je minilo nedeljo objavila znanstvena revija Nature Genetics. S tem je pojasnila stoljetja staru skrivnost o barvi slovitih slovenskih konjev, ki jih je med drugim mogoče videti v kraški Kobilarni Lipica.

Beli in sivi konji se rodijo s temenojšo dlako, ki pa sčasoma zaradi mutacij kromosoma posvetli. Zaradi genetskih sprememb se namreč pri teh

konjih celice melanocita, ki sintetizirajo pigment melanin, pospešeno proizvajajo, zaradi česar njihova "zlaga" hitro skopni, konji pa postopoma izgubijo pigmentacijo.

Prav zaradi tega kromosoma naj bi bili ti konji bolj izpostavljeni nevarnosti kožnega raka melanoma. Kar 70 do 80 odstotkov sivih in belih konjev, starih 15 let in več, sicer dobi neko vrsto kožne bolezni, vendar pa te zanje niso tako nevarne, saj napredujejo počasneje kot pri ljudeh. (STA)

ŽIVALI Stoletnega jastoga osvoboditi!

OTTAWA - Skupina kanadskih ljubiteljev jastogov želi lastnika ribarnice v najvzhodnejši kanadski provinci New Brunswick prepričati, da bi osvobodil več kot 100 let starega orjaškega jastoga. Jastoga, težkega kar 10 kilogramov, so ujeli na začetku julija v zalivu Fundy in ga pomenovali Big Dee-Dee. Samec te vrste morskega raka z zelo okusnim mesom se trenutno nahaja v ribarnici Big Fish v kanadskem mestu Shediac, samooklicani svetovni prestolnici jastogov.

Kot je povedal lastnik ribarnice Denis Breau, so jastoga v prihajajočih tednih žeeli prodati na dražbi, vendar jim je načrtne nepričakovano prekrižala množična kampanja, s katero skupina ljudi želi preprečiti, da bi jastog pristal v posodi vrele vode. V ta namen so celo sprožili spletno peticijo, podprla pa jih je tudi organizacija za zaščito pravic živali Peta.

Kot je za kanadske medije povedala Laura-Leah Shaw iz Vancouvera, ki se zavzema za osvoboditev Big Dee-Deeja, bi bilo to, da bi jastoga skuhal, prav barbarško dejanje. "Vržejo ga v posodo vrele vode, kar pa je za jastoga bolje," je povedala, in vse ostale podpornike Big Dee-Deeja pozvala, da združijo svoje finančne moči in mu kupijo svobodo.

Breau je povedal, da si je orjaškega jastoga v ribarnici doslej dnevnog ogledalo več kot 1000 turistov. "Približno polovica bi priredila veliko zabavo in ga pojedla, drugi pa bi ga osvobodili," je dal dal. Doslej najvišji znesek za osvoboditev jastoga je ponudila ženska iz Ontaria, in sicer 3500 ameriških dolarjev. (STA)

ŽIVALI - V povezavi s smrtonosno bolezni

Tasmanski vragi so povečali spolno dejavnost

SYDNEY - Avstralski tasmanski vragi so paritveno sezono podaljšali na celo leto, medtem ko omenjeni živalski vrsti zaradi smrtonosne bolezni grozi izumrtje, je po poročanju francoske tiskovne agencije AFP sporocil biolog David Pemberton, ki vrsto tasmanskih vragov preučuje že več kot dve desetletji.

Kot je pojasnil Pemberton, je ugotovitev o podaljšanju paritvene sezone povezana z nedavno raziskavo, ki kaže, da imajo tasmanski vragi od izbruhha smrtonosne bolezni spolne odnose pri

nizji starosti. V preteklosti je obdobje parjenja trajalo tri tedne okoli marca in aprila - tamkajšnje jeseni.

Smrtonosna bolezen, ki povzroča tumor na obrazu, se razširja s stikom med živalmi, slednje pa nato poginejo v obdobju od treh do šest mesecev. Tasmanski vragi tako običajno živijo le dve leti, medtem ko so v preteklosti živelji dle - šest let.

Raziskovalci so ugotovili tudi, da tasmanski vragi mladiče rojevajo skozi celo leto in tako kompenzirajo nizko gostoto poseljenosti, še navaja AFP. (STA)